

**T.C
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİMİ**

**ÖLÇME DEĞERLENDİRMEDE YENİ
YAKLAŞIMLAR VE KARS İLİ I. KADEME
İLKÖĞRETİM OKULLARINDA UYGULANMA
DÜZEYİ**

**Ali ÇETİN
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr Ali Osman ENGİN**

**HAZİRAN – 2010
KARS**

**T.C
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİMİ**

**ÖLÇME DEĞERLENDİRMEDE YENİ
YAKLAŞIMLAR VE KARS İLİ I. KADEME
İLKÖĞRETİM OKULLARINDA UYGULANMA
DÜZEYİ**

**Ali ÇETİN
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**DANIŞMAN
Yrd. Doç. Dr Ali Osman ENGİN**

HAZİRAN – 2010

T.C.
KAFKAS ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ali ÇETİN' e ait “ Ölçme Değerlendirmede Yeni Yaklaşımlar Ve Kars İli I. Kademe İlköğretim Okullarında Uygulanma Düzeyi” konulu çalışma, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretimi dalında yüksek lisans tezi olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Öğretim Üyesinin Unvanı, Adı ve Soyadı	İmza
Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ENGİN.....
Yrd. Doç. Dr. Ebru ÖZTÜRK.....
Yrd. Doç. Dr. Meheddin İSPİR.....

Bu tezin kabulü, Sosyal Bilimler Enstitü Yönetim Kurulunun .../...../..... tarih ve/..... sayılı kararı ile onaylanmıştır.

UYGUNDUR

...../...../.....

Sosyal Bilimler Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla, istendik değişmeler meydana getirme sürecidir. Bu sürecin sonunda bireyin davranışlarında istendik veya istenmedik yönde davranış değişmelerinin oluşup oluşmadığını ortaya koymak için ölçme ve bunun sonunda da değerlendirme yapılması gereklidir. Eğitimin her alanında ölçme ve değerlendirme olmak zorundadır. Aksi takdirde eğitim sonucunda yeterli bilgi ve beceriye ulaşıp ulaşılmadığı, uygulanan eğitim programının başarıya ulaşıp ulaşmadığı belirlenemeyecektir.

Öğrencilerin öğrenme sürecinin, ürünün ve performanslarının değerlendirilmesi amacıyla yapılan etkinliklerin değerlendirilmesinde, tek bir araç yerine mümkün olduğunca çeşitli araç ve yöntemler kullanılmalıdır. Öğrenci hakkında mümkün olduğunca ayrıntılı bilgi veren ölçme ve değerlendirme yöntemleri seçilmelidir. Bu sebeple ölçme ve değerlendirmede yeni yöntemler takip edilerek uygun olanlar uygulanmalıdır.

Araştırmanın her aşamasında bana rehberlik eden tez danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ENGİN'e, yapıcı eleştirileri ile olumlu katkılarda bulunan Saygıdeğer Hocam Yrd. Doç. Dr. Ebru ÖZTÜRK'e ve Meheddin İSPİR'e, araştırmamın veri analizi ve spss programı konusunda yardımını esirgemeyen Saygıdeğer Hocam Doç. Dr. M. Dursun KAYA'ya ve ilgisini ve desteğini esirgemeyen dostum, Arş. Gör. Vedat MERT'e araştırmanın örneklemini oluşturan okullardaki tüm meslektaşlarıma en içten teşekkürlerimi sunarım.

ALİ ÇETİN

HAZİRAN – 2010 - KARS

ÖZET

Bu araştırmanın amacı ilköğretim okullarının birinci kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin ölçme değerlendirme ve bu konudaki yeni yaklaşımlara ilişkin tutumlarını saptamak, ölçme değerlendirme tekniklerini, performans değerlendirme araçlarını etkin kullanabilme yeterliklerini belirlemektir. Araştırmanın Eğitim Bilimleri alanına katkıda bulunarak bu konudaki sorunların çözülmesi için katkı sağlaması umulmaktadır.

Verilerin toplanması aşamasında literatür taraması yapıp konu ile ilgili önceki araştırmalar ve yayınlar incelendikten sonra “Kars ili ilköğretim okullarının birinci kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin, ölçme – değerlendirmeye ve ölçme değerlendirmedeki yeni yaklaşımlara ilişkin görüş ve tutumları anketi” başlıklı iki bölümden ve toplam otuz sekiz sorudan oluşan bir anket hazırlanmış ve 2008 yılı aralık ayı ile 2009 yılı ocak aylarında uygulanmıştır.

Bu araştırmanın örneklemini Kars ili merkezinde çalışmakta olan seksen iki sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Bu sınıf öğretmenleri dokuz ayrı okulda görev yapmaktadır.

Araştırma sonucunda öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları, bu alandaki yeni yöntemlere tam olarak uyum sağlayamadıkları ve yeterince anlamadıkları saptanmıştır. Araştırma sonunda MEB’in hizmet içi eğitim kurslarını etkili bir biçimde kullanması gerektiği önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: ölçme değerlendirme, yeni yaklaşımlar, sınıf öğretmeni

ABSTRACT

The aim of this research is, to identify the attitudes of the primary school teachers to measurement and evaluation and the new approaches to this subject, to determine the proficiency of the teachers in using the techniques of measurement and evaluation efficiently and to have the teachers develop positive attitudes towards measurement and evaluation.

I hope this research contribute to educational sciences and the solutions of the problems in this field.

In the process of gathering data, the literature review is done and the previous researches and articles are searched. Then a survey named ‘The opinions and attitudes of the primary school teachers in Kars, about measurement and evaluation and the new approaches of measurement and evaluation’ is applied. This survey consists of three parts and Toplamly forty-two questions and applied in December, 2008 and January, 2009.

This research consists of eighty-two primary school teachers who teach in the center of Kars. These teachers work in nine different schools.

At the end of the research, it is understood that the teachers don’t have sufficient knowledge about measurement and evaluation. Also it is realized that they couldn’t accommodate themselves to new techniques and they don’t use these techniques sufficiently.

Keywords: measurement and evaluation, new approaches, primary school teacher

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAYI.....	I
ÖNSÖZ.....	II
ÖZET.....	III
ABSTRACT.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
TABLO VE ŞEKİLLER LİSTESİ.....	VII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XI
EKLER LİSTESİ.....	XII
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.1.1. Alt Problemler.....	2
1.2 Araştırmanın Amacı.....	2
1.3 Araştırmanın Önemi.....	2
1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	3
1.5. Tanımlar.....	3
1.6.Konu İle İlgili Önceki Yapılan Araştırmalar.....	4
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1. Ölçme ve Değerlendirme.....	7
2.2. Ölçme.....	8
2.3. Değerlendirme.....	8
2.4. Ölçme aracında Bulunması Gereken Nitelikler.....	9
2.5. Neden Ölçme ve Değerlendirme Yaparız.....	10
2.5.1. Öğretmen Açısından.....	11
2.5.2. Öğrenciler Açısından.....	11
2.5.3. Yönetici ve İşverenler İçin.....	12
2.6.Geleneksel Ölçme Değerlendirme Yöntemleri.....	12
2.7. Yeni Ölçme Değerlendirme Yaklaşımları.....	13

2.7.1. Otantik Değerlendirme	13
2.7.1.1. Niçin Otantik Değerlendirme	14
2.7.1.2. Otantik Değerlendirmenin Avantajları	19
2.7.1.3. Otantik Değerlendirmenin Dezavantajları	19
2.7.2. Performans Değerlendirme	19
2.7.2.1. Performans Ödevi	20
2.7.2.2. Projeler	21
2.7.2.3. Portfolyo (Öğrenci Gelişim Dosyası)	22
2.7.2.3.1. Bireysel Gelişim Dosyasının Eğitim Sürecine Katkıları	22
2.7.2.4. Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrik)	23
2.7.2.5. Akran Değerlendirme	26
2.7.2.6. Öz Değerlendirme (Kendini Değerlendirme)	27
2.7.2.7. Kontrol Listesi	27
2.7.2.8. Hikâye-Anekdote Kayıtları	28
2.7.2.9. Kavram Haritaları	29
2.7.2.10. Yapılandırılmış Grid	30
3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	32
3.1. Araştırma Modeli	32
3.2. Çalışma Grubu	32
3.3. Verilerin Toplanması	33
3.3.1. Kaynak İnceleme	33
3.3.2. Anket Uygulama	33
3.4. Verilerin Çözümü ve Yorumu	34
4. BULGULAR VE YORUM	35
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	74
6. YARARLANILAN KAYNAKLAR	77
7.EKLER	80

TABLO VE ŞEKİLLER LİSTESİ

2.1. Analitik Rubrik Örneği.....	24
2.2. Holistik Rubrik Örneği.....	25
2.3. Akran Değerlendirme Formu.....	26
2.4. Kontrol Listesi.....	27
2.5. Konu Temelli Gözlem Formu.....	29
2.6. Yapılandırılmış Grid Örneği.....	30
3.1. Ankete katılan öğretmenlerin okullara göre dağılımı.....	32
4.1. Ankete katılan öğretmenlerin okullara göre dağılımı ve frekans değerleri.....	35
4.2. Ankete katılan öğretmenlerin mesleğindeki çalışma sürelerinin frekans tablosu.....	36
4.3. Ankete katılan öğretmenlerin statülerine göre dağılımının frekans tablosu.....	36
4.4. Ankete katılan öğretmenlerin Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarına göre dağılımının frekans tablosu.....	37
4.5. Ankete katılan öğretmenlerin “mezun olduğunuz öğretim kurumunda ölçme değerlendirme ile ilgili yeterli bilgi aldığınıza inanıyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans tablosu.....	38
4.6. Ankete katılan öğretmenlerin “mezun olduğunuz öğretim kurumunda ölçme değerlendirme ile ilgili yeterli bilgi aldığınıza inanıyor musunuz?” sorusuna verdiği yanıtların öğretmenlik mesleğinde çalışma sürelerine göre dağılımı.....	38
4.7. Ankete katılan öğretmenlerin “Ölçme değerlendirme ile ilgili bilgilerin eğitim fakültelerinde öğretmenlere verilmesi” konusunda görüşlerinin frekans tablosu.....	39
4.8. Ankete katılan öğretmenlerin “sizce ölçme ve değerlendirme yapmak neden gereklidir” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri.....	40
4.9. Sizce ölçme ve değerlendirme yapmak neden gereklidir? Sorusuna verilen yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı.....	41
4.10. Ankete katılan öğretmenlerin “sizce öğretmenlere verilecek olan ölçme – değerlendirme bilgisi ne şekilde olmalıdır” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri.....	42
4.11. Sizce öğretmenlere verilecek olan ölçme- değerlendirme bilgisi ne şekilde olmalıdır? Sorusuna verilen yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı.....	43
4.12. Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencilerin başarısı veya başarısızlığı neye göre belirlenir” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri.....	44

- 4.13. Öğrencilerin başarısı veya başarısızlığı neye göre belirlenir sorusuna verilen yanıtların öğretmenlerin görev sürelerine göre dağılımı.....45
- 4.14. Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme kurallarına uygun olarak yapıldığına inanıyor musunuz?” sorusuna verilen yanıtların frekans değerleri.....46
- 4.15. “Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme kurallarına uygun olarak yapıldığına inanıyor musunuz?” sorusuna verilen yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı.....47
- 4.16. Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmalarının öğrenci ürün dosyasın (portfolyo)’ da toplanması ve bu bunların değerlendirmeye dâhil edilmesi uygun olur”, “Öğrenci başarısı değerlendirilirken, performans değerlendirme formlarından ve her türlü ortamdan yararlanılmalıdır” önerisine katılıyor musunuz? Ve Öğretmenlerin dönem başında öğrencilere seviye belirleme sınavı yapmaları konusunda ne düşünüyorsunuz? Soruları verdikleri yanıtların frekans değerleri48
- 4.17. Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmalarının öğrenci ürün dosyasın (portfolyo)’ da toplanması ve bu bunların değerlendirmeye dâhil edilmesi uygun olur” önerisine katılıyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı.....50
- 4.18. Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrenci başarısı değerlendirilirken, performans değerlendirme formlarından ve her türlü ortamdan yararlanılmalıdır” önerisine katılıyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılım51
- 4.19. Ankete katılan öğretmenlerin “Öğretmenlerin dönem başında öğrencilere seviye belirleme sınavı yapmaları konusunda ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı52
- 4.20. Ankete katılan öğretmenlerin “Sizce öğretmenler, sınav sorularının hazırlanması sırasında belirtke tablosundan yararlanmalı mıdır?” ve “Değerlendirme sonunda öğrencilerin yaptıkları hatalarla ilgili dönütler hangi zamanlarda verilmelidir?” sorularına verdikleri yanıtların frekans değerleri53
- 4.21. Ankete katılan öğretmenlerin “Sizce öğretmenler, sınav sorularının hazırlanması sırasında belirtke tablosundan yararlanmalı mıdır?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı.....54
- 4.22. Ankete katılan öğretmenlerin “Değerlendirme sonunda öğrencilerin yaptıkları hatalarla ilgili dönütler hangi zamanlarda verilmelidir?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı.....55
- 4.23. Ankete katılan öğretmenlerin “Yapılan sınavlara not verirken objektif bir değerlendirme için nasıl bir yol izlenmelidir?” sorularına verdikleri yanıtların frekans değerleri.....56
- 4.24. Ankete katılan öğretmenlerin “Ölçme-değerlendirme yapılırken ortaya çıkan hatalar sizce en çok neden kaynaklanmaktadır?” sorularına verdikleri yanıtların frekans

değerleri.....	57
4.25. Ankete katılan öğretmenlerin “Sizce bir sınıfı oluşturan öğrencilerin yarısından fazlasının, sınavına girdikleri bir dersten sürekli düşük not almalarının nedenleri ne olabilir?” sorularına verdikleri yanıtların frekans değerleri.....	58
4.26. Ankete katılan öğretmenlerin “Sizce bir sınıfı oluşturan öğrencilerin yarısından fazlasının, sınavına girdikleri bir dersten sürekli düşük not almalarının nedenleri ne olabilir?” sorusunun cevaplarından olan “Konuların öğrencilerin ilgi, yetenek ve seviyelerine uygun olmamasıdır.” Seçeneği ile öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı.....	59
4.27. Ankete katılan öğretmenlerin "Bir ölçme aracında bulunması gereken en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir" sorusuna verilen yanıtların frekans değerleri. ...	60
4.28. Ankete katılan öğretmenlerin "Bir ölçme aracında bulunması gereken en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir" sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı	60
4.29. Ankete katılan öğretmenlerin bazı ölçme araçlarını kullanma yoğunluğunun frekans değerleri.....	61
4.30. Ankete katılan öğretmenlerin Ölçme araçlarından olan “Çoktan seçmeli testleri” hangi zamanlarda kullanırsınız? Sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılım	62
4.31. Ankete katılan öğretmenlerin “Yenilenen eğitim programı hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerler	64
4.32. Ankete katılan öğretmenlerin “Yenilenen eğitim programı hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı.....	64
4.33. Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencilerin ürün dosyalarına (portfolyo) hangi çalışmalarını yerleştiriyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtların frekans değerleri	65
4.34. Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencileri değerlendirirken ürün dosyalarını ne kadar kullanıyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri	66
4.35. Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencileri değerlendirirken ürün dosyalarını ne kadar kullanıyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinde çalışma sürelerine göre dağılımı	66
4.36. Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencileri değerlendirirken otantik değerlendirmeyi ne kadar kullanıyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri	67
4.37. Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencilere performans görevi verirken nelere dikkat edersiniz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri.....	68
4.38. Ankete katılan öğretmenlerin “Performans görevi verirken hangi konuda sorun yaşıyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerle.....	69

- 4.39. Ankete katılan öğretmenlerin “Performans değerlendirme araçlarından hangilerini kullanıyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri.....70
- 4.40. Ankete katılan öğretmenlerin “Performans ve proje görevlerini hangi derslerde veriyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri70
- 4.41. Ankete katılan öğretmenlerin “Ürün dosyalarına hangi derslerde yapılan çalışmaları yerleştiriyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri ..71
- 4.42. Ankete katılan öğretmenlerin “Milli eğitim bakanlığı; ödevi internetten hazır olarak alıp getiren öğrencilere disiplin cezası verilmesine kadar uzanan bir yöneltmelik üzerinde çalışıyor. Bu çalışma hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri.....72
- 4.43. Ankete katılan öğretmenlerin; performans, proje ve ürün dosyalarının geçerli, güvenilir ve kullanışlı olma durumlarına göre dağılımı ve frekans tablosu73

KISALTMALAR LİSTESİ

BDE	: Bilgisayar Destekli Eğitim
BT	: Bilgi Teknoloji
ETS	:Eğitimsel Testler Servisi
F	:Frekans
İKY	: İlköğretim Kurumlar Yönetmeliği
İÖO	: İlköğretim Okulu
KPSS	: Kamu Personeli Seçme Sınavı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
OKS	: Ortaöğretim Kurumları Sınavı
PDA	:Amaç Temelli Değerlendirme
PİO	: Pansiyonlu İlköğretim Okulu
OSYM	: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
sd	: Serbestlik Derecesi
TTKB	: Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı
YİBO	: Yatılı İlköğretim Bölge Okulu
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu

EKLER LİSTESİ

- EK 1 : Özgeçmiş
EK 2 : İzin Belgesi
EK 3 : Anket
EK 4 :İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi" konusundaki Hükümleri

1. GİRİŞ

1.1 Problem Durumu

Eğitim bireylerin davranışlarında istendik yönde davranış değişikliği meydana getirme sürecidir. Bu süreç iki başlık altında değerlendirilir. Formal eğitim ve informal eğitim. İnfomal eğitim; eğitim kurumları dışında yapılan plansız olarak yürütölen bir eğitimdir. İnfomal eğitimde belirli bir yer, zaman yoktur. Birey yaşamı boyunca informal eğitimle sürekli yeni davranış değişiklikleri meydana getirmektedir. Diğer eğitim yöntemi ise Formal eğitimdir. Formal eğitim; eğitim kurumlarında belirli bir plan dâhilinde belirli bir süreç içerisinde yürütölen ve bu çabaların başarıya ulaşım ulaşmadığının ölçme değerlendirme ile belirlendiği bir süreci kapsamaktadır.

Eğitim yatırımı en pahalı yatırımlardan biridir. Bu sebeple iyi planlanmış bir eğitim programı dâhilinde, alanında uzmanlaşmış kişiler tarafından bu eğitim programı uygulanmalıdır. Tabi bu eğitim programının önceden belirlenmiş olan hedeflere ulaşım ulaşmadığının denetlenmesi gerekmektedir. Bu denetleme işlemi ölçme ve değerlendirme ile yapılmaktadır. Önceden belirlen hedeflere ulaşım ulaşılmadığı, hedeflere ulaşılmış ise ne derece ulaşıldığı ancak ve ancak ölçme değerlendirme ile mümkündür.

Çağımızın bu bilgi biriminde klasik ölçme değerlendirme yöntemlerinin başarılı olmasını beklemek yanlış olacaktır. Günümüzde araştıran, bilgiye kendisi ulaşabilen, ulaştığı bilgiyi kullanabilen bireyler yetiştirmek zorundayız. Bu sebeple yenilenmiş olan eğitim programları öğrenci merkezli eğitimi uygun görmektedir. Öğrenci merkezli eğitimde sonucun yanında süreçte önemlidir. Ölçme ve değerlendirmedeki yeni yaklaşımların da temeli bu süreci ve sonucu değerlendirmektir.

Ölçme değerlendirmenin kurallarına uygun, objektif olarak yapılması gerekmektedir. Yeni yaklaşımlarda bu değerler daha önemli hale gelmektedir. Öğretmenlerimizin ölçme ve değerlendirme konusunda yeterli bilgiyi alım almadıkları ve bu konudaki eski ve yeni yöntem, teknik ve yaklaşımları kullanım kullanamama durumları araştırmamızın temel problemini oluşturmaktadır.

1.1.1. Alt Problemler

1. Öğretmenler mezun oldukları kurumlarda ölçme değerlendirme ile ilgili yeterli bilgi verildi mi?
2. Öğrenci başarısı hangi kriterlere göre belirlenmektedir?
3. Öğrenci başarısı ölçülürken ölçme ve değerlendirme kurallarına ne derece uyulmaktadır?
4. Öğretmenler ölçme ve değerlendirme alanında geliştirilen yeni yaklaşımları kullanıyorlar mı?
5. Öğretmenlerimizin performans ve proje ödevleri konusunda düşünceleri nelerdir?
6. Öğretmenler yenilenen programı hakkında ne düşünüyor?
7. Öğretmenlerin ölçme değerlendirme konusundaki görüş ve tutumları ile mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı ilköğretim birinci kademede görev yapan sınıf öğretmenlerinin ölçme değerlendirmeye ve ölçme değerlendirmedeki yeni yaklaşımlara ilişkin becerilerini belirlemektir. Bu araştırmadan elde edilecek sonuçlarla sınıf öğretmenlerinin ölçme değerlendirme konusundaki becerilerini artırabilmek ve yeni yaklaşımları daha etkin kullanabilmelerini sağlamak amacıyla öneriler geliştirilmiştir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Eğitimciler olarak bizler; öğrencilerde hedeflemiş olduğumuz kazanımları gerçekleştirmek için çalışırız. Çabalarımızın sonuçlarını ise ölçme – değerlendirme yaparak görmekteyiz. Bu araştırma ile sınıf öğretmenlerimizin ölçme değerlendirme tekniklerini ne kadar etkin kullanabildiklerini ve yeni yöntemleri uygulayıp

uygulayamadıklarını görmekteyiz. Araştırmamız eğitim sistemimizde ölçme değerlendirme eksik yönlerini ortaya koyması ve çözüm önerileri sunması bakımından önemlidir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın amacı ilköğretim birinci kademedeki görev yapan sınıf öğretmenlerinin ölçme değerlendirmeye ve ölçme değerlendirmedeki yeni yaklaşımlara ilişkin; görüş, tutum ve becerilerini belirlemek ve Kars ilinde uygulanma düzeyini görmektir. Bu sebeple araştırmanın örneklemini Kars ilinin merkezinde görev yapan 82 sınıf öğretmeni ile sınırlıdır. Bu amaçla yapmış olduğumuz anket çalışması 18/12/2008 ile 20/02/2009 tarihleri arasında uygulanmıştır.

1.5. Tanımlar

Eğitim: “Eğitim genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir. Diğer bir deyişle, eğitim sürecinden geçen kişinin davranışlarında bir değişim olması beklenmektedir.” (Varış, 1981; Akt; Demirel, 1999)

Değerlendirme: “Ölçme sonuçlarının bir ölçütle karşılaştırılarak değer yargısına varılma sürecidir”(Turgut, 1992).

Portfolyo: “Öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmaların belli standartlara göre organize edilmiş bir koleksiyonudur.” (Bahar, Nartgün, Durmuş, Bıçak; 2006)

Rubrik: “Öğrencinin bir kavrama, duruma veya olaya ilişkin bilgisini ortaya koyması veya bir ödevi yapmasına ilişkin olarak öğrencinin yeterlilik düzeyini belirlemeye yönelik bir puanlama sistemidir.” (Bahar, Nartgün, Durmuş, Bıçak; 2006)

Akran Değerlendirme: “Bir grup içinde yer alan bireylerin akranlarını değerlendirmeleridir.”(<http://iogm.meb.gov.tr>)

Otantik değerlendirme: “Otantik değerlendirme geleneksel norm-referanslı (bağıl) değerlendirmeye alternatif olarak sunulmuş kriter referanslı değerlendirme yöntemlerinden biridir.” (Göçmen, 2004)

1.6. Konu İle İlgili Önceki Yapılan Araştırmalar

Yapmış olduğumuz araştırma sonucunda geçmiş yıllarda konu ile ilgili toplam altı çalışmaya ulaşılmıştır. Bu çalışmalar:

“Ölçme ve Değerlendirme Dersinin Öğretmenlerin Öğrenci Başarısını Değerlendirme Davranışlarına Katkısı” (Gümüş, 1981)

“Ölçme ve değerlendirme dersinin öğretmenlerin öğrenci başarısını değerlendirme davranışına katkısı Konulu yüksek lisans çalışmasında; meslek öğrencisinde ya da hizmet içinde ölçme ve değerlendirme bilgi ve becerilerini almış ve almamış öğretmenlerin öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmelerine ilişkin uygulamalarının karşılaştırılmasında: Öğretmenlerin öğrenci başarısını ölçme değerlendirme davranışları arasında, değerlendirme dersi görenlerin lehinde bir farklılığın bulunduğu saptanmıştır.” (Gümüş, 1981)

“Alan Dışından Sınıf Öğretmenliğine Atanan Öğretmenlerin Mesleki Durumları ve Hizmet İçi Eğitimleri” (Öztürk, Genç; 1997)

“Alan Dışından Sınıf Öğretmenliğine Atanan Öğretmenlerin Mesleki Durumları ve Hizmet İçi Eğitimleri” adlı araştırmasında; dışarıdan atananların, okullarda karşılaştıkları en önemli problemin öğretim ilke ve yöntemleri konusunda yetersizlik çektiklerini belirtmişlerdir. Araştırmacılar bunun yanında plan hazırlama güçlüğü, çocuk eğitimi ve psikolojisini bilmemeleri yüzünden çocukların gelişim ve öğrenme süreçlerini algılayıp değerlendirmeme ve rehberlik yapamama, eğitim teknolojisini kullanamama gibi sorunlar yaşadıklarını belirtmişlerdir.

“İlköğretim Birinci Kademe Öğrenme- Öğretme Sürecinde Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirme Tekniklerini Etkin Kullanabilme Düzeylerinin Belirlenmesi” (Topal, 1999)

“Öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça, öğretim sürecinde ölçme ve değerlendirmenin amacına uygun davranma eğilimi içine girdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin, ölçme ve değerlendirmenin sağlam temellere dayanan, güvenilir

sonuçlar vermesini istemelerine rağmen, lme değerlendirmeyi olumsuz yönde etkileyebilecek faktörlerden aynı düzeyde kaçınma eğilimi göstermemektedirler. Öğretmenlerin yarısı, bağarı dığındaki faktörlerin lme değerlendirmeye katılabileceğini belirtmekle, lme ve değerlendirme tekniklerini, amacına uygun kullanmadıkları yönünde güçlü ipuçları vermiğlerdir.

Öğretmenlerin objektif bir değerlendirmede kararın öğretmene bırakılması Şeklinde grğ belirtmeleri, kendilerini lme değerlendirme konusunda yeterli algıladıkları Şeklinde yorumlanabilir.” (Topal, 1999)

“İlköğretim Sınıf ğretmenlerinin lme ve Değerlendirme Alanındaki Anlayıő ve Uygulamalarının Değerlendirilmesi” (Pilten, 2001)

“Sınıf ğretmenleri, ğretmen olmak için mezun oldukları okullarda lme ve değerlendirme ile ilgili yeterli bilgiler aldıklarına inanmamaktadırlar ve mezun olunan okullarda lme ve değerlendirme derslerinin yeterliliğini ve uygulanabilirliğini artırmak için derslerin konu alanında uzman öğretmenler tarafından verilmesi ve derslerde teorik bilgilerle birlikte uygulamaya da ağırlık verilmesi gerektiğini belirtmiğlerdir.

Sınıf ğretmenleri, lme araçlarının hazırlanması, uygulanması ve yorumlanması hususlarında yeterli bilgiye sahip değillerdir. Öğretmenler, soru hazırlama, sorulara puan belirleme ve yorumlama konularında yetersizlerdir.

Sınıf ğretmenleri değerlendirme sonuçlarını, sadece ğrenci bağarisının değerlendirilmesi Şeklinde yorumlamakta, öğretmenin değerlendirilmesi, ğretim programının değerlendirilmesi ve ğretim yönteminin değerlendirilmesi gibi hususlar göz ardı etmektedirler. Sınıf ğretmenleri, görev yaptıkları okullarda öğretmenlerin eğitim

eksikliklerinden ve maddi yetersizliklerden kaynaklanan lme ve değerlendirme problemleri bulunduğunu belirtmektedirler”. (Pilten, 2001)

“Eğitim Fakültesi Mezonu Olan ve Olmayan ğretmenlerin lme ve Değerlendirme Yeterliklerinin Karėılaėtırılmasına Yönelik Bir alıőma”. (Aydın, 2001)

Eğitim fakültesi mezunu olan ve olmayan öğretmenlerin lme ve değerlendirme yeterliklerinin karėılaėtırılmasına yönelik bir çalışmasında, eğitim fakültesi mezunu olan

öğretmenlerin diğer fakülte mezunlarına göre ölçme ve değerlendirme konusunda kendilerini daha fazla yeterli algıladıkları ortaya çıkmıştır. Okullarda ölçme ve değerlendirme faaliyetleri boyutunda yaşanan sorunlara da öğretmenler; sınıfların kalabalık olması, sınıf içi seviye farklılığının olması, ders ve sınavların fazla olması, okul yönetiminin materyal desteği sağlamaması, öğretmenlerin objektif değerlendirme yapmamaları gibi, tepkiler vermişlerdir.

“İlköğretim İkinci Kademe Öğretmenlerinin Ölçe Değerlendirme Tekniklerini Etkin Kullanabilme yeterliliklerinin araştırılması” (Erdemir, 2007)

“Öğretmenlerin yarıdan fazlası mezun oldukları öğretim kurumunda ölçme değerlendirme teknikleri ile ilgili yeterli bilgi almadığını belirtmiştir. Öğretim kurumlarında öğretmen adaylarına öğrenimleri esnasında ölçme değerlendirme teknikleri ile ilgili tüm konuların hem teorik hem de uygulamalı olarak verilmesini istemektedirler.

Öğrencilerin başarılarının ölçme ve değerlendirme kurallarına uygun olarak yapılıp yapılmadığı konusunda öğretmenlerin yarıdan fazlasının olumsuz görüşe sahip olduğu görülmüştür.

Öğretmenler sınav kâğıtlarını puanlarken imla kurallarına ve yazı düzenine, yarım kalmış cevaplara, cevap anahtarında yer almayan orijinal önemli bilgi ve fikirlere puan vermektedirler. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun imla kurallarına ve yazı düzenine puan verdikleri görülmüştür.

Araştırma sonucunda öğretmenlerin ölçme değerlendirme tekniklerini etkin kullanabilme konusunda yeterli olmadıkları sonucuna varılmıştır. Öğretmenler arasında Eğitim Fakültesi mezunu olan öğretmenler lehine beklenen olumlu sonuca ulaşamamıştır”. (Erdemir, 2007)

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Ölçme ve Değerlendirme

“Eğitim bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişiklikler meydana getirme süreci” olarak tanımlanmaktadır. Bu tanıma göre eğitim davranış değişikliklerinin gerçekleştirildiği bir süreç olarak görülmektedir. Oysaki eğitim yapısı itibarı ile girdiler, süreç çıktılar ve kontrol (değerlendirme) öğelerinden oluşan bir sistemdir. Bu sistemde öğrencilerin sisteme girerken sahip oldukları davranışlar öğretim programları, yönelmelikler öğretmen ve yönetici özellikleri, toplumun özellikleri, okul araç gereç finansman, kalkınma planları vb. bu sistem girdileridir. Öğrencilerde davranış değişiklikleri gerçekleştirmek amacı ile düzenlenen eğitim etkinlikleri süreç, süreç sonunda oluşan davranışlarda çıktılardır. Sistemin ürünü olan çıktıları bakarak sistemin işleyişi hakkında bilgi edinmek ve sistemin hakkında bir karar verebilmek için yapılan çalışmalar ise kontrol (değerlendirme) olarak adlandırılmaktadır.

Eğitim sürecinde süreç sonunda elde edilen ürünler üç biçimde ortaya çıkabilir.

1. İstendik ve yeterli düzeyde oluşmuş davranışlar.
2. İstendik, fakat yetersiz düzeyde kalmış davranışlar.
3. İstenmeyen davranışlar.

Sistemde özellikle, ikinci ve üçüncü davranış türlerinin ortaya çıkması bu sistemin kontrolünü zorunlu kılmaktadır. Bu kontrolü değerlendirme ögesi yerine getirir. Bu duruma göre değerlendirme eğitim sisteminde istenmeyen ve yetersiz olan ürünlerin (davranışların) neler olduğunu ve bunların kaynaklarını ortaya çıkaran öğedir.(Baykul ve Diğerleri, 2001; Akt, Demirel, 2005)

Bu anlamda ölçme ve değerlendirme eğitim sisteminin işleyişinin izlenmesi kontrol edilmesi ve gelişiminin sağlanması bakımından can alıcı bir öneme sahiptir” (Demirel, 2005)

2.2. Ölçme

“Ölçme insanların günlük hayatında önemli bir yer tutar. Hemen her zaman günlük işlerimize ilişkin birçok karar alırız. Bu kararların çoğu ölçme sonuçlarına dayanır. Yine bir çok şeyin miktarını ya da sayısal büyüklüğü hakkında fikir sahibi olmak için ölçmeye, ölçme araçlarına ve onun standart birimlerine başvururuz. Bu açılardan bakıldığında ölçme aslında bize hiç yabancı olmayan bir kavramdır. Ölçme, hayatımızı ve belli işler üzerinde anlaşmamızı kolaylaştırır.” (Atılğan, 2007)

“Eğitimde gözlenmeye yada ölçülmeye çalışılan değişkenler genellikle; başarı, ilgi, motivasyon yetenek vb. gibi psikolojik değişkenlerdir. Bu değişkenlerin birçoğunun fiziksel nitelikleri bilinmez ve bu nedenle fiziksel boyutları tanımlanamaz. Bu değişkenleri ölçmek ve tanımlamak için çeşitli ölçme yöntem ve tekniklerinden yararlanılır. Eğitim literatürde “bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla kasıtlı ve istendik davranış değişikliği meydana getirme süreci “ olarak tanımlanır. (Demirel, 1999 Akt; Atılğan, 2007) tanımına bakıldığında, eğitim, girdi, süreç, çıktı ve kontrol öğeleri olan bir süreç olarak ele alınabilir. Bu süreç sonunda istendik davranışların ortaya çıkıp çıkmadığını veya ne derece gerçekleştirildiğini ortaya çıkarma, öğrenme güçlüklerini saptama, eğitim programlarının, yöntem ve tekniklerinin etkinliğini belirleme, öğrencileri yönlendirme ve benzeri amaçlara dönük yapılan değerlendirmelerin hepsi geçerli ve güvenilir ölçme sonuçlarına dayanır. (Atılğan, 2007)

“Buna göre ölçmenin en geçerli tanımı “Bir niteliğin (özelliğin) gözlenip gözlem sonuçlarının sembollerle ya da sayıyla ifade edilmesidir.”(Turgut, 1992)

2.3. Değerlendirme

“Programın başında belirlenmiş olan hedeflere ulaştıracağı düşüncesiyle seçilen ve süreklilik, aşamalılık, kaynaşıklık ilkelerine göre düzenlenen öğrenme yaşantılarını öğrencilere kazandırmak için harcanan çabaların etkili olup olmadığı hakkında bilgi edinmek gerekir. Acaba öğrencide oluşturulması düşünülen davranış değişiklikleri ne derece gerçekleşti? Bu soruya geçerli ve güvenilir bir cevap bulmaksızın sürdürülüp giden eğitim çabalarının etkili olup olmadığı bilinemez. Eğitim, kendisinden ne beklendiği düşünülmezsizin çok çabuk bir alışkanlık, bir görenek haline gelebilir. Bu yüzden, en azından, programın hedeflerine ne derece ulaşıldığını belirlemek için

değerlendirmeye gerek vardır. Ayrıca, öğretimi öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyine göre ayarlayabilmek için de gereklidir değerlendirme” (Atılğan, 2007)

Değerlendirme “ölçme sonuçlarının bir ölçüt ile karşılaştırılması sonucunda bir değer yargısına /(karara) ulaşma işi” olarak tanımlanmaktadır. (Turgut, 1990, Akt; Bahar, Nartgün, Durmuş, Bıçak, 2006) Değerlendirme kavramının tanımı incelendiğinde üç temel öge göze çarpmaktadır. Bunlar:

1. Ölçme sonucu,
2. Ölçüt
3. Karar.

Bu yönü ile incelendiğinde değerlendirmenin ölçmeyi de içine alan oldukça geniş kapsamlı bir kavram olduğu görülmektedir.

Böyle olmakla birlikte ölçme ve değerlendirme yanlış bir biçimde bir biri yerine kullanıla gelmektedir”.(Bahar, Nartgün, Durmuş, Bıçak, 2006)

2.4. Ölçme Araçlarında Bulunması Gereken Nitelikler

“Ölçme genellikle bir maksat için yapılır. Maksat, ölçme konusunda özellik bakımından kişiler, olaylar ya da nesnelere hakkında değerlendirme yapmak ve elde edilen değerlendirme sonuçlarına dayanarak belli kararlar vermektir. Verilen kararların doğruluk ve yerindeligi, kararın dayandigi değerlendirme sonuçlarının, giderek değerlendirmenin dayandigi ölçümlerin verilecek karara ilgili ve olabildigince az hatali; ölçütün de olmasına bağlıdır.”(Tekin, 2007)

“Nesneler ya da özelliklerle ilgili ölçmelerde, ölçmeciye kolaylık sağladigi ve ölçmelerin duyarlıligini artirdigi için, genellikle belli ölçme araçları kullanılır. Elde edilen ölçümlerin hatasız ya da az hatali olması ve verilecek karara ilgili olabilmesi için, ölçme işinde kullanılan araçların belli niteliklere sahip olması gerekir.”(Tekin, 2007) Bu nitelikler geçerlilik, güvenilirlik ve kullanılabilirliktir.

2.5. Neden Ölçme ve Değerlendirme Yaparız?

Ölçme ve değerlendirme milli eğitim sistemimizin olmasa olmaz öğelerindedir. Öğrencilere kazandırmayı hedeflediğimiz hedef davranışları ne derece kazandıklarını ölçme ve değerlendirme sayesinde öğreniriz. İlköğretim kurumları yöneltmeliğinde de bu konuya gereken önemin verildiğini görmekteyiz. (bkz ek,4)

“Ölçme ve değerlendirme,

- Öğretmenin örgenciyi tanımasını sağlar.
- Öğrenciye güçlü ve zayıf olduğu alanlar konusunda geri bildirim sağlar.
- Öğrenciye, davranışını nasıl değiştireceği veya geliştireceği konusunda geri bildirim sağlar.
- Öğrencinin hangi dersleri almaya hazır olduğu, hangi tamamlayıcı çalışmalarını yapmasına gerek bulunduğu, kendisine hangi iş veya okula girmenin tavsiye edilebileceği gibi konular hakkında verilecek kararların temelini hazırlar.
- Öğretmen ve yöneticiye geleceğe ilişkin planlar yapmasında kaynaklık eder.
- Eğitim ve öğretim hizmetinin daha nitelikli yapılmasını sağlar.
- Öğretmenin daha iyi bir şekilde rehberlik yapmasını sağlar.
- Öğretmene kendini tanıması ve öğretim yöntemlerinin ne derece yeterli olduğu konusunda geri bildirim sağlar.
- Öğrencinin durumu ve gelişimi hakkında velilerin bilgilendirilmesine olanak sağlar.

Böylece velilerin öğretim sürecine katılmalarına yardımcı olur.”(Tekin, 1996)

Ölçme ve değerlendirme belli amaçlar için yapılmaktadır. Bu amaçları şöyle sıralayabiliriz:

1.Tanıma ve yerleştirmeye yönelik değerlendirme

2.Biçimlendirme ve yetiştirmeye yönelik değerlendirme

3.Değer biçmeye yönelik değerlendirme (Tekin, 1996)

●**“Tanılama:** Öğrencilerin zayıf ve güçlü yanlarını ve belirli alanlardaki gelişimlerini saptama.

●**Seçme / Yerleştirme:** Öğrencileri çeşitli programlara seçme ya da uygun öğretim düzeylerine ayırma.

- Psikolojik Danışma ve Rehberlik:** Öğrencilerin uygun eğitsel ve mesleki kararlar vermesine yardım.
- Sertifikasyon:** Belirli bir ölçüt alanında yeterliği (ustalığı) belirleme.
- Karar verme:** Öğretim program ve yöntemlerinin etkililiğini ve değerini saptama.
- Kanıtlanma:** Kaynak sağlayıcılara harcamaların işe yarayıp yaramadığına ilişkin veriler sunma.
- Araştırma / Planlama:** İleri araştırmalara ihtiyaç duyulan alanları belirleme.”(<http://bayburt.meb.gov.tr>)

2.5.1.Öğretmen Açısından;

- Öğrencilerim belirtilen ders amaçlarına ne ölçüde ulaştılar?
- Konuya ne kadar zaman ayırmalıyım?
- Konuyu daha etkili bir yolla sunabilir miyim?
- Öğrencilerim bu dersin hangi bölümlerini daha önemli buldu?
- Öğrencilerime hangi notları vereyim?
- Öğrencilerin belirli kazanımlara ulaşma düzeylerine ilişkin veriler sağlar.
- Öğrenmenin iyileştirilmesi için gerekli tanısal veriler sağlar.
- Öğretim tasarımına yardım edecek geribildirim sağlar.
- Öğretimin (kullanılan yöntem ve yaklaşımların) etkililiğini belirlemeye yarayacak veriler sağlar.
- Programın hedeflerine ulaşıp ulaşılamadığını belirlemek için gerekli verileri sağlar.
- Öğrencilere not vermek için kullanılacak veriler sağlar. (<http://bayburt.meb.gov.tr>)

2.5.2. Öğrenciler Açısından;

- Ders içeriğini öğrendim mi?
- Bu dersi daha iyi öğrenmek için ne yapmalıyım?
- Öğretmenimin bu derste en çok neye önem verdiğini biliyor muyum?
- Bu dersten kaç alıyorum?
- Dikkatlerini önemli hususlara yöneltir, böylece öğrenmede etkililiği artırır.

- Öğrenilenlerin hatırd tutulmasına ve transferine katkıda bulunur.
- Öğrencilerin zayıf ve güçlü yönlerini tanımları için gerekli verileri sağlar.
- İyi tanımlanmış ölçütler ve beklentiler sayesinde öğrencilerin öz değerlendirme ve öz yönetim becerilerini artırır.
- Burs alma, üst eğitim kurumlarına geçiş ya da iş başvurularında kullanılacak somut ölçütler (notlar) sağlar. (<http://bayburt.meb.gov.tr>)

2.5.3. Yönetici ve İşverenler için;

- Kaynakların tahsisinde kullanılacak veriler sağlar.
- Personele ilişkin, işe alma, işten çıkarma, hizmet içi eğitim gibi alınabilecek kararlarda kullanılacak veriler sağlar.
- İstihdam edilecek kişilerin neleri ne ölçüde öğrendiklerine ilişkin veriler sağlar. (<http://bayburt.meb.gov.tr>)

2.6. Geleneksel Ölçme Değerlendirme Yöntemleri

“Geleneksel ölçme ve değerlendirme teknikleri eğitim- öğretim sürecinin içinde bulunan öğretmenlerin çoğu tarafından bilinen ve eğitimin her kademesinde kullanılan tekniklerdir. İçerdiği soru tipine uygun olarak adlandırılan bu teknikler;

- Yazılı Yoklamalar
- Kısa Cevaplı Testler
- Doğru Yanlış Testleri
- Eşleştirme Soruları
- Çoktan Seçmeli Testler
- Matematikte Problem Çözme Testleri

Olarak gruplandırılabilir. “ (Bahar ve diğerleri, 2006)

2.7. Yeni Ölçme – Değerlendirme Yaklaşımları

Son yıllarda dünya genelinde ortaya çıkan, öğretim sürecinin çağdaş öğrenme-öğretme yaklaşımları ile yürütülmesine olan gereksinim, ülkemizde de mevcut öğretim programlarının değişimini zorunlu hale getirmiştir (Bayrak & Erden, 2007)

Bu yeni yaklaşımlara Çağdaş ölçme değerlendirme ve Alternatif ölçme değerlendirme isimleri de verilmektedir.

“Alternatif ölçme ve değerlendirme tek bir doğru cevabı olan çoktan seçmeli testlerin de içinde bulunduğu geleneksel değerlendirme dairesinin dışında kalan tüm değerlendirmeleri kapsar. Geleneksel ölçme ve değerlendirmeye nazaran daha fazla otantik (gerçek hayatla ilişkili) ve öğrenci merkezlidir. Ürün kadar sürecin de değerlendirilmesini dikkate alan alternatif değerlendirmelerde öğrencilerin yüksek düzeydeki düşünceleri, problem çözme ve yaratıcılıkları ön plana çıkarılır. Çoklu cevaplar stratejiler ve oluşturulan süreç öğretmen tarafından değerlendirilir, onaylanır ve ödüllendirilir. Değerlendirmedeki bu değişiklikler birçok açıdan öğrencilerin öğrenme konusunda sorumluluk sahibi olmalarına ve öğrendikleri ile gurur duymasını sağlayabilir. (Bahar, Nartgün, Durmuş, Bıçak; 2006)

Alternatif ölçme ve değerlendirme uygulamalarını savunanların birçoğu, bunun, öğrenci performansını ölçmede daha geçerli ya da daha doğru sonuçlar veren bir yöntem olduğunu savunmaktadırlar. Sınıfta değişik ölçme ve değerlendirme stratejilerini kullanmanın öğrencilerin çeşitli özelliklerini ölçmede sadece en iyi yolu sağlamadığı, aynı zamanda başarı motivasyonunu yükselttiği, daha fazla düşünme becerileri sağladığı ve sonuçta akademik performansı artırdığını ifade etmektedirler. (Bahar, Nartgün, Durmuş, Bıçak; 2006)

2.7.1. Otantik Değerlendirme

Öğrencilerin hayatlarında her gün yaşadıkları veya yaşayabilecekleri durumlarla, ya da bunları temsil edebilecek durumlarla karşı karşıya bırakarak yapılan değerlendirmedir. Gerçek yaşamla doğrudan ilişkili bir değerlendirme türüdür. Değerlendirmede çözülecek soru, yapılacak iş her ne olursa olsun bir şekilde

gerçek hayatla bağlantılı olmalıdır.(<http://bayburt.meb.gov.tr>) Değerlendirmenin otantik olması için öğrenmenin de otantik olması gerekmektedir.

2.7.1.1.Niçin Otantik Değerlendirme

“Öğrencileri standart testlerden aldıkları puanlarla değerlendiren norm-referanslı yaklaşımın (bağıl değerlendirme) yoğun olarak uygulanması her geçen gün daha çok tepkiler almakta ve bunun sonucu olarak öğrencileri yaratıcı düşünmeye özendirilen kriter-referanslı değerlendirmelerin kullanımı yaygınlaşmaktadır. ABD'nin eğitim alanında gündemini oluşturan bir konuda eyalet bazında uygulanan standart testlerde başarısız olan ortaöğretim öğrencilerinin diploma alma haklarının ellerinden alınmasıdır. (Göçmen, 2004)

Öyle ki Massachusetts'te 300 küsur öğrenci ailelerinin ve öğretmenlerinin desteği ile "sıfır al, kahraman ol" sloganlı bir kampanya başlatmış ve öğrencilerin çoğunluğunun zayıf alması sonucu ilgili testin geçme not sınırı düşmüştür (Schrag, 1998, Bond, 1995; Akt, Göçmen, 2004) ‘a göre 1994’te norm-referanslı ve kriter-referanslı testleri kullanan eyaletlerin sayısı neredeyse eşittir ve bununla da kalmayıp her iki türü birlikte kullanan eyalet sayısı da hızla artış göstermektedir.

Değerlendirmenin esas amacı her şeyden önce öğretimin gelişimini sağlamak olmalıdır (Frederikson & Collins, 1989; Akt, Göçmen, 2004). Değerlendirme öğrencilerin öğrenme objektiflerine ulaşp ulaşmadıklarına karar vermek ve hangi objektiflerin gerçekleştiğini anlamak için gereklidir. Norm-referanslı değerlendirmeler öğrencileri erişilerine göre sıralar ve sonuç olarak notlar sınavda gösterilen göreceli performansla ilintilidir. Öğrencileri bilgi seviyelerine göre sınırlı kontenjanları olan programlara yerleştirmek amaç olduğunda norm-referanslı değerlendirmelerin etkinliğini tartışmak yersizdir. Ancak norm-referanslı değerlendirmelerin de eksiklikleri olduğu, alternatif değerlendirme yaklaşımlarının daha etkili sonuçlar verebileceği durumlar olduğunun farkına varmamız gerekmektedir. Norm-referanslı değerlendirme deyince haklı olarak ilk akla gelen çoktan seçmeli standart testlerdir. Standart testlerdeki en büyük problem öğrenciye olası cevapların seçenekler formunda sunulması yaratıcı zekâyı beslemek, geliştirmek için fazla alan bırakılmamasıdır. Son elli yılda testler yazılı yoklamalar

formunda olan geleneksel değerlendirme metotlarının yerini almıştır. Öğrencilerin duygu ve düşüncelerini yazarak ifade etmesi gelişen teknoloji ile birlikte daha mı az önemlidir? Yoksa istatistiği kalkan olarak kullanan testler gözlerimizi kamaştırdığından, okuyup yazmaya yüklenmesi gereken değer göz ardı mı edilmiştir? (Göçmen, 2004)

Özellikle son yıllarda ABD’ de ETS (Eğitimsel Testler Servisi) ‘in testlerini kültürel farklılıklara duyarlı olma yolunda düzenlemelere gitmesine, öğrencilerin yazma becerisini gösterebilmesi için testlere kompozisyon bölümü eklenmesine bakılırsa norm-referanslı testlerin kriter-referanslı öğeler içerir biçimde değişime uğradıklarını görürüz. Şu ana dek bildiğimiz normları-referans alan ölçme araçları olan testlerin içeriğinde düzenlemeler yapıldığıdır. Ancak bu demek değildir ki değerlendirmeler kriter referanslı öğeler içerecektir. Binlerce öğrencinin kompozisyonlarını en iyiden en zayıfa doğru sıralamak bir insanın gücünü aştığı gibi bilgisayarların bu işi ne derece ustaca yapabileceği de tartışmaya açıktır. Belki de bu tür değerlendirmelerin yeri doğal sınıf ortamı olmalı ve öğrencilerin sınıf geçme/kalma kararlarında norm referanslı değerlendirmeler kriter –referanslı değerlendirmelerin yardımını istemeli yahut bu işi onlara bırakmalıdırlar. Eğitim standartlarını ülke genelinde olabilecek en iyi noktaya çıkartma “acfability” norm referanslı testlerin yaygınlaşmasındaki sebeplerin başında gelir. Köyden kente, şehirden şehre okulların yetiştirdiği öğrencilerin erişti düzeylerinin farklılık gösterdiğinin farkına varılmasıyla, ABD’de birçok eyalette norm-referanslı standart testlerin ilköğretimde sınıf geçme kararlarının verilmesinde kullanımına varıncaya kadar ileriye gidilmiştir.(Göçmen, 2004)

Ancak okulların alacakları yıllık maddi destek bu sınavlarda alınacak puanlara indekslenmesiyle öğrencilerini ülke çapında bir yarışa hazırlayan öğretmenlerin üzerindeki baskı artmıştır. Okulların amacı öğrencileri hayata hazırlamak olmaktan çıkmış standart testlerde iyi performans göstermek olmuştur. Problemi ülkemizde üniversite seçme sınavının oluşturduğu atmosferde de görmemiz mümkündür. Orta-öğretim öğretmenleriyle yapılan bir mülakatın sonuçlarına göre Lise son sınıf öğretmenleri öğrencilerin üniversite sınavında fazla soru sorulmayan derslere veya konulara ilgi göstermediğini yahut dershaneye ağırlık verdiklerinden devamsızlık haklarını en üst sınıra kadar zorladıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin

ilgisini çekmek için alt sınıflardaki öğretmenler bile ders sonunda konuyla ilgili üniversite sınavında çıkmış sorular çözdüklerini vurgulamışlardır. Sonuç olarak “teaching to the test”(test için öğretmek) yeni bir problem yahut yeni öğretim ajandamız olarak karşımıza çıkmaya başlamıştır. Archbald ve Newmann (1988) bu konudaki görüşlerini test programı değil program testi yönlendirmelidir diyerek ortaya koymuşlardır. Normları referans alan değerlendirme (bağıl değerlendirme) öğrencilerin akademik performanslarına uygun programlara yerleştirilmesi için kullanıldığı durumlarda gereklidir. En sık kullanılan başarı testi geliştirme metotları normları referans alan değerlendirme, kriterleri referans alan değerlendirme, objektifleri referans alan değerlendirme ve ilgi alanlarını (domain) referans alan değerlendirmedir (Sanders & Murray, 1976; Akt, Göçmen, 2004). Normları referans alan değerlendirmede başarı, diğer öğrencilerin başarısına göre yani göreceli olarak değerlendirilir. Kriterleri referans alan değerlendirmede ise başarının ölçütü önceden hazırlanmış olan program objektiflerine ulaşıp ulaşılmadığıdır. Objektif referanslı değerlendirmelerin kriter referanslı değerlendirmelerden farkı öğrencinin başarı gösterip göstermediği her alanın hedef davranışlarla ilintili olarak incelenerek yorumlanmasıdır. Bu tip değerlendirmede öğrencinin yapamadığı sorular eksi puanlardan fazlasını ifade eder; şöyle ki bu değerlendirme metodu yoluyla sorulardan yola çıkarak öğrencinin güçlü ve zayıf olduğu noktaları tespit etmemiz mümkündür. (Göçmen, 2004)

Objektif referanslı değerlendirmeler tam öğrenmeye dönük, eksikliklerin tamamlanmasını hedef edinen değerlendirme durumlarında eşi bulunmazdır. Hedef davranış gruplarını referans alan değerlendirmede puanlar iyi tanımlanmış hedef davranışların ne kadarına ulaşıldığının bir ifadesi şeklinde yorumlanır. Objektif referanslı değerlendirmeden farkı hangi konunun anlaşılmadığıyla kalmayıp daha detaylı bilgi vermesidir. Normları referans alan standart testlerin kullanımına gelen temel eleştiri bu testlerin öğrenciler arasında dil ve etnik farklılıklar olduğunda yanlış yordamalar yapacağı yolundadır. (Barduaux, 1995; Akt, Göçmen, 2004) Avrupalılar gelmeden önce Amerika kıtasında yerlilerin kriter referanslı değerlendirmeyi kullandıklarını ifade ederek bu konuda bir gönderme yapar. Öyle ki çocuğun ata binmeyi, ok atmayı öğrenip öğrenmediği tüm klanın değerlendirmesindedir. Bu tıpkı Dede Korkut’un masallarında çocukların önemli bir iş başararak isimlerini

vermek, anket yapmak, söyleşi yapmak, not tutmak, problem çözmek gibi alternatif değerlendirme türlerinden yararlanabilirler. Miller'in (1992) sonuçlarını rapor ettiği ankete göreyse performans değerlendirme, holistik not verme, bilgisayar kullanımı ve dinamik değerlendirme teknikleri norm-referanslı değerlendirmelere takviye yapma, zenginleştirme yolunda ümit verici yeniliklerdir. Hensen (1992) Colorado Springs Devlet Okullarının uyguladığı değerlendirme yaklaşımını açıklamış ve değerlendirme aktivitesinde çeşitliliği ele alan dinamik ve çözüm üretici bu yaklaşımın kullanımını önermiştir. "PDA" Amaç Temelli Değerlendirme (PDA == Purpose Driven Assessment) olarak anılan bu model normları referans alan değerlendirme, kriterleri referans alan değerlendirme (amaç referanslı) ve son olarak performans temelli değerlendirme olmak üzere üç temel değerlendirmeyi kullanır. Bu modelde performans temelli değerlendirmeler yazma becerisinin değerlendirilmesi, portfolio değerlendirilmesi ve yıllık plandaki konuların ölçülmesine dönüktür. Norm-referanslı testlerin kullanım amacı eyaletin uyguladığı norm referanslı testlerin standardında öğrenci yetiştirmektir. Buradaki amaç daha önce belirtildiği gibi öğrencinin başarısını eyalet genelindeki öğrencilerle kıyaslayarak bilgi edinmektir. Kriter-referanslı testler farklı güçlük derecelerindeki testlerin kullanımı ve öğrencilerin bu testlerdeki başarı seviyelerinin ölçülmesinden ibarettir. Sistemin yararları öğrencileri ders kapsamından test ederken aynı zamanda eyalet genelindeki testlere hazırlaması ve buldukları bölge dışındaki öğrencilere göre nerede oldukları hakkında bilgi sağlamasının yanı sıra performansını sınırlı bir süre diliminde kağıt üzerine dökemeyen öğrencilerin portfolyolar, sınıf içi etkinlikler gibi performans temelli değerlendirmeler yoluyla değerlendirmelerini sağlamasıdır. Martinez (1991) öğrenci performansı ölçümünün salt norm-referanslı testlere terk edilmemesi gerektiğini belirtmiş ancak mevcut sistemde sadece birkaç bölgede kriter referanslı testler, genel testler ve ünite testleri gibi çoklu verilere dayanarak öğrenci başarısının belirlendiğini de eklemekten geri kalmamıştır. (Göçmen, 2004)

Shepard (April 2000) sınıf içi değerlendirmeleri norm-referanslı değerlendirmelerden ayrı tutarak dıştan gelen bir otoritenin isteklerine cevap vermeyi amaçlamayan, öğretimin bir parçası olarak öğrenmeyi geliştirmek için kullanılan sınıf içi değerlendirmelerin önemini vurgular. Sınıf içinde uygulanan değerlendirme tekniklerinin daha etkili olması için öğrencinin öğrenmesine yardımcı olacak şekilde

dizayn dilmesi gerekir. Shepard (October 2000) testlerin bugün ki anlaşıldığı anlamda öğrenmeyi artırmak gibi bir görev üstlenmediğini üzümlere vurgulamış ve testlerin daha çok öğrenmeye yardımcı olmak ve eksiklikleri analiz etmek amaçlı kullanılması gerektiğini belirtmiştir. Ona göre değerlendirme sadece sonucun ölçülmesi ve yorumlanması değil tüm öğretim sürecine yayılmış sürekli bir aktivite olmalıdır (Shepard, April 2000; Akt, Göçmen, 2004)

2.7.1.2. Otantik Değerlendirmenin avantajları

1. “Doğrudan ölçüm yapmaya olanak sağlıyor olması
2. Öğrenme için de bir araç olması
3. Farklı beceri ya da yeteneklerin kullanılması
4. Gerçek yaşam becerilerinin geliştirilmesi
5. Üst düzey becerilerin geliştirilmesi
6. Yaratıcı ya da sıra dışı fikir veya cevapların da ortaya konulması
7. Farklı yeteneklerin bütünleştirilmesi
8. Öz değerlendirme
9. İşbirliği

2.7.1.3. Otantik Değerlendirmenin Dezavantajları

1. Fazla zaman alabilir.
2. Puanlama kişiye göre değişebilir (Öznel olabilir).
3. Kalabalık sınıflar için uygun olmayabilir.”(<http://bayburt.meb.gov.tr>)

2.7.2. Performans Değerlendirme

“Öğrencilerin bilgi ve becerilerini ortaya koyarak oluşturdukları çalışma, ürün ya da etkinliklerin değerlendirilmesi süreci, “performans değerlendirme” olarak ifade edilebilir. Öğrencinin çeşitli problem durumları karşısında verdiği tepkiler teşhis edilerek eksiklik ve yeterlilikleri öğrenci ile birlikte belirlenmesini sağlayan değerlendirme biçimidir. Öğrencilerin, bilgi ve becerilerini ortaya koyarak oluşturdukları çalışma, ürün ya da etkinliklerin değerlendirilmesi sürecidir. Ürün etki sonunda ortaya çıkar. Bunun yanında performans değerlendirme, öğrencilerin gerçek yaşam problemlerine akademik bilgilerini uygulayabilme ve bunu problem üzerinde

gösterebilmeleri ile ilgilenir, öğrencilerin öğrendiklerini gerçek durumlarda göstermelerini sağlar. (Airasian, 1994; Akt,<http://Kocaeli.meb.gov.tr>)

Ölçme ve değerlendirme alanında duyulan reform gereksinimi yalnızca ulusal düzeyde uygulanan geniş ölçekli standart ölçme değerlendirme araçlarını değil sınıf içi ölçme değerlendirme uygulamalarını da kapsamaktadır. Öğrenciye sosyal bir problemi çözme becerisi kazandırırken bu becerinin kazanılıp kazanılmadığını ölçmek için sadece geleneksel ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanmak yetmemektedir. Bununla beraber amaca uygun alternatif ölçme değerlendirme araçlarını, (dereceleme ölçekleri, gözlem formları ya da ürün seçki dosyaları gibi.) işe koşturmak, aynı zamanda kazanımın işlevsellik düzeyini görmek açısından zorunlu hale gelmiştir. (Erkan & Gömleksiz; 2008)

Geleneksel ölçme değerlendirme araçlarının sadece basit ya da alt düzey zihinsel becerileri ölçmekten öteye gitmediği hususunda da hareketli tartışmalar yaşanmaktadır. Çoktan seçmeli soru tiplerinin ulusal düzeyli sınavlarda kullanılması, öğretmenlerin öğrencilerinin bu türden soru tiplerine hazırlarken istemeden de olsa onları kritik ve yaratıcı düşünme becerilerinden uzaklaştırdıkları, karar verme ve problem çözme becerilerinde yetersiz ve ezberci kişiler olmaya yönelttikleri gerçeği mevcut ölçme değerlendirme sistemini tartışmaya açık hale getirmiştir. (Bahar, Nartgün, Durmuş, Bıçak, 2006, Akt, Erkan & Gömleksiz; 2008)

Özetle, toplumsal ihtiyaçlardaki değişimler ve mevcut değerlendirme sisteminin öğrencileri gerçek anlamda değerlendirmekten uzak oluşu, yeni ölçme değerlendirme araç ve yöntemlerinin uygulamaya sokulmasını zorunlu kılmıştır. Performans değerlendirme araçlarının sıkça telaffuz edilmeye başlanması da bu durumun bir göstergesidir”. (Erkan & Gömleksiz; 2008)

2.7.2.1. Performans Ödevi (Performans Görevi)

“Programda öngörülen eleştirel düşünme, problem çözme, okuduğunu anlama, yaratıcılığı kullanma, araştırma yapma gibi öğrencinin bilişsel, duyuşsal, psikomotor, alandaki becerilerini kullanmasını, geliştirmesini ve bir ürün ortaya

koymasını gerektiren çalışmaları kapsayan ve öğretmen rehberliğinde yaptırılan görevleri ifade eder".(İKY, 2003)

Performans ödevi, öğrencilerin üst düzey bilişsel becerilerini ölçmek amacıyla kullanılmaktadır. Performans ödevleri öğrencilerin kazandıkları bilgileri günlük hayatta ne ölçüde kullanabildiklerini belirlemek amacıyla hazırlanan ödevlerdir. Öğrencinin yaşamındaki problemleri nasıl çözeceğini ve problem çözmek için sahip olduğu bilgi ve becerileri nasıl kullanacağını göstermektedir. Performans ödevleri birkaç günde yapılabileceği gibi birkaç hafta da sürebilir. Bu nedenle öğrencilere, sınav saatleriyle sınırlandırılmaksızın geniş bir zaman diliminde çalışma ve tekrar etme, oluşturulan ölçütlere göre yeterlik derecelerini ortaya koyma olanağı tanımaktadır. (Yıldız, 2006, Akt, Belet, Girmen; 2007).

2.7.2.2. Projeler

Projeler, dersler için önemli olan ve öğrencilerin ilginç bulduğu etkinliklerle öğrencileri meşgul eden yoğun tecrübelerdir. (Fleming, 2000, Akt; Atılğan,2007)

Projeler, geniş içerikli ve uzun süreli performans ödevleridir. Proje çalışmaları, ünitelerde yer alan kazanımları kapsayan ayrıntılı ödevlerdir. Bireysel ya da grup olarak yapılabilir. Proje konusu, öğrenci tarafından veya öğretmenin hazırlayacağı listeden seçme yoluyla belirlenebilir. Öğrenci, projenin amacını, izlenecek yolları, kullanılacak malzemeleri ve karşılaşılabilecek durumları önceden planlar. Gerekliğinde öğretmeninden yardım alabilir. (<http://iogm.gov.tr>)

Proje sürecinin olumlu yanları aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Proje geliştirme süreci uzun, kompleks ve zorlu bir süreç olacağından, bu ödevler, öğrencilerin yaratıcılık, araştırma, iletişim gibi üst düzey zihinsel becerilerini geliştirir.
- Projenin tasarımından ortaya konulmasına kadar geçen süreç, aynı zamanda bilimsel süreç basamaklarını da içereceğinden, bilimsel süreç becerilerinin gelişmesine de yardımcı olur.
- Proje çalışması, öğrencilerin grupta çalışma becerisinin geliştirilmesini sağlar.
- Proje süreci öğrencileri teknolojiyi aktif olarak kullanmaya yönelteceğinden, öğrencilerin teknolojiyi kullanma becerisi kazanmalarına yardımcı olur.

- Proje çalışmasında bilgi örgenciye doğrudan verilmediği için, örgenciler proje konularında yaparak, yasayarak, inceleyerek bilgi kazanırlar. Bu nedenle yapılandırmacı öğrenme kuramı için uygun yöntemlerden birisidir. (<http://.iogm.gov.tr>)

2.7.2.3. Portfolyo (Öğrenci Gelişim Dosyası)

“İlköğretim ve orta öğretim düzeyindeki tüm alanlarda rahatlıkla kullanılabilen portfolyo Türkçe literatürde Kişisel Gelişim Dosyası, Ürün Seçki Dosyası veya Öğrenci Ürün Dosyası olarak da isimlendirilmektedir. En genel anlamı ile portfolyo öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmaların belli standartlara göre organize edilmiş bir koleksiyonudur. Başka bir ifade ile portfolyo öğrencilerin bir veya birden fazla konu alanında yaptığı çalışmaların sistematik, amaçlı ve anlamlı koleksiyonu olarak tanımlanabilir.”(Bahar ve diğerleri, 2006)

Resim, sinema ya da sanat alanında çalışan birçok kişi portfolyo yöntemini kullanır. Örneğin bir öğrencinin resim yeteneklerini ortaya koymak amacıyla, öğrenciye belli bir objenin resminin yaptırılıp puanlanmasındansa, öğrencinin o ana kadar yaptığı çalışmaların örneğinin olduğu bir dosya daha ayrıntılı bilgi verebilir. Klasik değerlendirme yöntemleri öğrencilerin ne kadar başarılı olduğunu sadece sayısal veriler yoluyla ortaya koyarken (standart testler başarı testleri vb.), portfolyo öğrencinin neyi nasıl yaptığını da ortaya koyar. Öğrencilerin portfolyo dosyasında kitap özeti, şiir denemeleri, matematik problemi çözümleri, deneyler gibi öğrencinin başarısı hakkında bilgi verebilecek her türlü ürün kullanılabilir. Bu ürünler seçilirken, öğrencinin de katkısıyla önemli olabilecek ve öğrenci hakkında en "iyi" bilgiyi verebilecek ürünler seçilmelidir. Öğrenci bu ürünlerin seçilmesinde söz hakkına sahiptir.(Bahar ve diğerleri, 2006)

2.7.2.3.1. Bireysel Gelişim Dosyasının Eğitim Sürecine Katkıları

Geleneksel değerlendirme yaklaşımının sınırlılıklarına bir alternatif olarak sunulan bireysel gelişim dosyasına dayalı değerlendirme yaklaşımının kendi içinde de sınırlılıkları (örneğin programda öngörülen kritik davranışların öğrenilip öğrenilmediğini belirlemedeki yetersizlik gibi) olmakla beraber eğitim sürecinde kullanılmasını gerektiren bazı özelliklerini şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Öğrencilerin gelişimini ve ilerlemelerini sağlar. Bu açıdan gelişimseldir.
2. Öğrencinin öğrenme amaçlarını düzenlemesini destekler.
3. Öğrenci çabalarına ilişkin güçlü kanıtlar sunar. Böylece öğrenci öz yargılamasının kanıtlarını ortaya koyar.
4. Öğrenci performansını ya da çalışmalarını gösterir. Öğrenciye seçim imkanı sunar.
5. Öğrenciler dosyalarına koyacakları çalışmaları kendileri seçer.
6. Öğrencinin kendi öğrenme sürecinde önemli gördüğü öğrenme sonuçlarını göstermesine yardımcı olur.
7. Mesleki uygulama amaçlarına hizmet eder.
8. Öğrenci öğrenmesinin gelişimini göstermeye yardımcı olur.
9. Öğrencinin kendi kendini değerlendirmesine imkan sağlar.
10. Öğrencinin işbirliği içinde katılımını destekler ve öz saygısını artırır.
11. Öğrencinin öğrenme ilgisine, kendine güvenini inşa etmesine ve kendisi hakkında daha çok şey bilmesine destek olur.
12. Öğrenci kendi gelişiminde eksiklikleri görme imkanına sahiptir.
13. Tehdit edici değil, sürekli bir gelişimi vurgular.
14. Hem öğrenci hem de öğretmenin amaçlarına hizmet eder. Öğrenci kendi gelişimi hakkında bilgi sahibi iken öğretmen öğrencilerin gelişimi ve başarısını değerlendirme şansına sahiptir.
15. Bilginin otantik bağlamlarda kullanımını destekler. Öğrenci öğrenmesinin sadece test ve kuizlerle elde edilen kanıtlarını değil aynı zamanda projeler, resimler, fotoğraflar, çalışmalar gibi öğrendiklerini uygulamaya koyduklarını gösteren her türlü kanıtları ihtiva eder (Chang, 2001; Darling-Hammond ve Snyder, 2000; Martin-Kniep, 2000; Danielson ve Abrutyn, 1997; Paulson ve diğerleri, 1991, Akt; Tezci, Demirli, 2004).

2.7.2.4. Dereceli Puanlama Anahtarı (Rubrik)

Alternatif değerlendirme teknikleri ya hep ya hiç kuralını ölçüt almaz. Yani başarı ve başarısızlığın arasında öğrencinin çalışmalarında kısmi performansını veya bilgisini de değerlendirmeye alır. Bu amaçla da puanlama ölçekleri kullanılır. Başka bir ifade ile puanlama ölçeği öğrencinin bir kavrama, duruma veya olaya ilişkin

bilgisini ortaya koyması veya bir ödevi yapmasına ilişkin olarak öğrencinin yeterlilik düzeyini belirlemeye yönelik bir puanlama sistemidir. Ayrıca puanlama ölçekleri öğrencilere zayıf ve kuvvetli olduğu alanlar ile ilgili geri bildirim verme, iyileştirme amaçlı öğretimi planlama gibi nedenler için kullanılabilir. (Bahar ve Diğerleri, 2006)

Öğrencilerin performanslarını tanımlayan sınırları iyi çizilmiş belli sayıdaki kategorileri taşıyan puanlama ölçekleri (rubrikler) bütüncül (Holistik) ve analitik (tahlili) olmak üzere iki biçimi vardır. Bütüncül puanlama ölçekleri öğretmenin genel süreci veya ürünü bir bütün olarak parçalarını dikkate almadan puanlamasını içerir. (Nitko, 2004; Akt, Bahar ve Diğerleri, 2006)

Rubrikler temel olarak; Analitik ve Holistik (bütüncül) olmak üzere ikiye ayrılır.

Analitik Rubrik: Analitik rubrikte puanlama, ortaya konan performansın parçalara bölünerek her bir parçanın puanlanması ve bu puanlardan da toplam puan elde edilmesi esasına dayanır. Analitik rubrik, öğrencilerden ortaya koymaları istenen performansın ayrıntılı olarak tanımlanabildiği durumlarda kullanılır.

Tablo 2.1
Analitik Rubrik Örneği

Ölçütler		1	2	3
Kaynakların sayısı	1x	1–4	5–9	10–12
İçeriğin doğruluğu	3x	Çok fazla yanlış	Çok az yanlış	Açık bir yanlış yok
Organizasyon (düzenleme)	1x	İçeriğin ve kaynakların düzenlenmesinde sorun var.	İçeriğin ve kaynakların düzenlenmesi kısmen kabul edilebilir.	İçeriğin ve kaynakların düzenlenmesi uygun.

Kaynakların kullanımı	1x	Kaynakların çok azı etkili kullanılmış.	Kaynakların çoğu etkili kullanılmış.	Tüm kaynaklar, etkili kullanılmış.
-----------------------	----	---	--------------------------------------	------------------------------------

Holistik (Bütüncül) Rubrik: Holistik rubrik, analitik rubriğin aksine, performansın bütünsel olarak, genel bir değerlendirilmesinin puanlanması amacıyla oluşturulur. Tanımlanan performansın mutlak bir doğru cevabı olmadığına holistik rubrik kullanmak daha uygun olur. Holistik rubrik puanlaması analitik rubrik puanlamasından daha kısa sürede yapılabilir.

Tablo 2.2

Holistik Rubrik Örneği

<p>Mükemmel</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genellikle göz teması kuruyor • Ses seviyesi her zaman uygun • Sunum boyunca istekli • Özet tamamen doğru
<p>Yeterli</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genellikle göz teması kuruyor • Ses tonu genellikle uygun • Sunumun genelinde istekli • Özette bir veya iki hata var
<p>Gelişmekte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bazen göz teması kuruyor • Ses tonu bazen uygun • Sunumda ara sıra isteklilik gösteriyor • Özette bazı hatalar var
<p>Yetersiz</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nadiren göz teması kuruyor veya hiç göz teması kurmuyor • Ses tonu uygun değil • Sunumda nadiren isteklilik gösteriyor • Özette çok fazla hata var

2.7.2.5. Akran Değerlendirme

Bir grup içinde yer alan bireylerin akranlarını değerlendirmeleridir. Bu değerlendirme sırasında öğrencilerin becerileri de geliştirilir. Akran değerlendirme, öğrencilerin kendilerine olan güvenlerinin artmasını da sağlar. Kişinin öğretmen dışında baksa birinden de dönüt almasına yardımcı olur. Değerlendirmeye temel oluşturan beceriler ve ölçütlerin saptanması konusunda öğrenciye bakış açısı sağlar. Fakat bu değerlendirmenin de bazı sakıncaları vardır. Örneğin; akranlar arasında arkadaşlık durumu birbirlerine yüksek veya çok düşük puan verilmesine neden olabilir. Kendi aralarında anlaşarak birbirlerine yüksek puan verebilirler. Fiziksel güçten kaynaklanan nedenlerden dolayı akranlar yüksek puanlama yapabilirler. Ayrıca akranlar öğretmen kadar bilgili ve bilinçli değildir. Akran değerlendirmede değerlendirme aracı kontrol listeleri şeklindedir. Öğrencilerin yanlış davranışlarını önlemek için öğrencilere ölçütlerin verilmesi yararlı olur. (<http://iogm.meb.gov.tr>)

Tablo 2.3
Akran Değerlendirme Formu

Grubumuzdaki Öğrenciler	Her Zaman		Projenin Başında		Projenin Sonunda		Hiçbir Zaman	
	1.Arkadaşım	2.Arkadaşım	1.Arkadaşım	2.Arkadaşım	1.Arkadaşım	2.Arkadaşım	1.Arkadaşım	2.Arkadaşım
Etkinliğe katılımında gönüllüdür.								
Görevini zamanında yerine getirir.								
Farklı kaynaklardan bilgi toplayıp sunar.								
Grup arkadaşlarının görüşlerine saygılıdır.								
Arkadaşlarını uyarırken olumlu bir dil kullanır.								
Aletleri kullanırken dikkatli ve titizdir.								
Malzemeleri kullanırken israf etmez.								

Temiz, tertipli ve düzenli çalışır. (Kullandıkları aletleri yerine koyar, kirlettiklerini temizler vb.)								
Sonuçları tartışırken anlaşılır konuşur, konuşulanları anlar.								

2.7.2.6. Öz Değerlendirme (Kendini Değerlendirme)

Öz değerlendirme, bireysel veya kendini değerlendirme olarak da adlandırılabilir. Öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini, özellikle başarı düzeylerini ve öğrenme sonuçlarını yargılamaları olarak açıklanabilir. Temel amaç, öğrencilerin öz değerlendirme becerilerini geliştirmektir. Çünkü yaşam boyu öğrenme, bireylerin yalnızca bağımsız çalışmalarını değil aynı zamanda kendi başarımlarını ve gelişimlerini değerlendirmelerini zorunlu kılar. Değerlendirme süreci, öğrencinin öğrenmeye yaklaşımı, öğrencinin kendi güç ve zayıflıkları ve becerileri hakkında değerlendirme yapmasını sağlar. Öğrencinin kendi düşüncelerini kontrol edebilme yani kişinin planlama ve problem çözme becerisini geliştirir. (<http://iogm.gov.tr>)

2.7.2.7. Kontrol Listesi

Kontrol listeleri herhangi bir konu ya da beceriye ilişkin performansı oluşturan elementlerin ne kadarının öğrenci tarafından gösterildiğinin belirlenmesi için uygun bir tekniktir. Performansın düzeyleri ya da kriterlerin ne dereceye kadar karşılandığı hakkında bilgi vermezler. (Moskal, 2004) Bu yöntemde her bir ölçüt için evet/hayır ya da var/yok biçiminde iki seçeneğe sahip bir ölçek kullanılır. (Atılgan, 2007)

Tablo 2.4

Kontrol Listesi Örneği

Öğrencinin Adı-Soyadı:	Tarih:	
Ölçütler	Evet	Hayır
Dinleyiciyle göz teması kuruyor.		
Beden dilini etkili kullanıyor.		

Anlaşılır bir tonda konuşuyor.		
Yerinde vurgulamalar yapıyor.		
Akıcı konuşuyor.		
Gereksiz sesler çıkarmıyor.		
Düzgün ifadeler seçiyor.		
Gereksiz tekrar yapmıyor.		
Düşüncelerini ifade edebiliyor.		
Bilgiyi organize edebiliyor.		
Sonuç bölümünde özetleyebiliyor.		

2.7.2.8. Hikâye-Anekdote Kayıtları (Gözlem Tekniği)

Gözlem tekniği bireysel veya grup etkinliklerinde, alternatif ölçme ve değerlendirme etkinliklerinin uygulandığı ortamlarda öğrencinin ortaya koyduğu gözlemlenebilir her türlü performansı izlemek ve değerlendirmek amacı ile kullanılır. Bu nedenle kendi başına ayrı bir teknik olarak düşünülebileceği gibi diğer teknikleri de tamamlayıcı bir özelliğe sahiptir.(Bahar ve diğerleri, 2006)

Öğrenci gözlem formları, gözlenmek istenilen kazanım veya öğrenme durumuna bağlı olarak farklı formatlarda özel ve genel değerlendirme kriterleri esas alınarak hazırlanabilir. Bu örnekler dikkate alınarak, öğrencilerinde katılımı ile her konu alanına özgü farklı formlar geliştirilebilir. (Bahar ve diğerleri, 2006)

Tablo 2.5
Konu Temelli Gözlem Formu.

Zihinden Toplama	Eksik	Gelişme Gösteriyor	Yeterli	Çok İyi	Yorumlar
Ayşe	√12 Mart				
Ali				√+	Mükemmel
Hüseyin		√			
Mert			√		
Burak	√				Kendisini geliştirmesi gerekli.
Selma			√		İstenilen düzeye ulaştı.
Can				√	
.....					

2.7.2.9.Kavram Haritaları

Kavram haritaları, temel bir kavram etrafında, bu temel kavramla ilişkili diğer kavramları ve bunların birbiriyle olan ilişkilerini gösteren grafiksel yapılardır.

Öğretimin her kademesinde öğretmenler tarafından kullanılan ve göze hitap eden birçok teknik vardır. Bu tür teknikler öğrencilerin yeni bilgilerinin hali hazırda sahip oldukları bilgilerle nasıl ilişkilendirdiklerini anlamalarını sağlar. Ayrıca kavram haritası, kavramlar arasında bağları ve geçişleri gözler önüne sermesi, diğer bir ifade ile görsel hafızaya hitap etmesi açısından son derece önemlidir. (Bahar, 2001, Akt; Bahar ve diğerleri, 2006)

Çoğunlukla bir öğrenme ve öğretme tekniği olarak kullanılan kavram haritaları bir öğrencinin herhangi bir bilgisine ilişkin yapı ve organizasyonu da ölçebilen bir alternatif değerlendirme tekniği olarak ta kullanılabilir. Yapılan çeşitli çalışmalarda, aynı konuda yapılan kavram haritaları ve çoktan seçmeli testlerde alınan puanlar arasındaki yüksek korelasyon, kavram haritalarının içerik geçerliliğinin yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. (Bahar ve diğerleri, 2006)

2.7.2.10. Yapılandırılmış Grid

Bilimsel bilgi birbirlerinden bağımsız ayrı birer gerçekler dizini olarak düşünülemez. Bilimsel bilgi birbirine girmiş, birbiri ile ilişkili bir bilgi ağı olarak düşünülmelidir. Öğrenciler her yeni konuyu mevcut bilgilerle ilişkilendirmeli ve bu şekilde düşünmeye teşvik edilmelidir. Bu amaca yönelik, öğrencilerin bilişsel yapısına ışık tutan, anlamlı öğrenmeyi ölçmeye yönelik bir teknik, öğretmenler açısından son derece önemlidir. Yapılandırılmış Grid (YG), anlamlı öğrenmeyi ölçmeyi sağlaması, öğrencilerin bilişsel yapısındaki kavram yanlışlarını ve bilgi ağındaki eksiklik veya aksaklıkları ortaya koyması açısından önemli bir ölçme değerlendirme tekniğidir.(Johnstone ve diğ., 2000, Akt; Bahar ve diğerleri, 2006)

Tablo 2.6
Yapılandırılmış Grid Örneği

1 5	2 7	3 72
4 23	5 9	6 25
7 15	8 72	9 45

S1. Yukarıdaki kutucuklardan hangileri 0 ve 20 arasındadır?

- Uygun kutucukları seçin
- Seçtiğiniz kutucuklardaki sayıları büyükten küçüğe sıralayınız.

S2. Yukarıdaki kutucuklardan hangileri tek doğal sayıları içerir?

- Uygun kutucukları seçiniz.
- Seçtiğiniz kutucuklardaki sayıları küçükten büyüğe sıralayınız.

S3. Yukarıdaki kutucuklardan hangileri çift doğal sayıları içerir?

- Uygun kutucukları seçiniz

b)Seçtiğiniz kutulardaki sayıları küçükten büyüğe sıralayınız.

S3. Yukarıdaki kutucuklardan hangileri, beşer beşer saydığımızda ulaşacağımız sayıları içerir? (Bahar ve diğerleri, 2006)

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

3.1. Araştırma Modeli:

Bu araştırma, karşılaştırma turu ilişkisel tarama modeli niteliğindedir. İlköğretim okulları birinci kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin, ölçme ve değerlendirme tekniklerini ve ölçme değerlendirmedeki yeni yaklaşımları okullarında etkin kullanabilmekteki yeterlilik düzeyleri karşılaştırılmaktadır.

Öğretmenlerin mesleğindeki çalışma süreleri ile ölçme – değerlendirme tekniklerini kullanabilmekteki yeterlilik düzeyleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığı araştırılmaktadır.

3.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini; 2008-2009 öğretim yılında Kars il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi tüm ilköğretim okulları birinci kademesinde görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini ise; Kars ili merkezinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı dokuz okulda görev yapan toplam seksen iki sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemin oluşturan okullardaki öğretmenlerden bazıları çeşitli nedenlerden dolayı ankete katılamamıştır.

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmenlerin okullara göre dağılımı aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 3.1

Ankete katılan öğretmenlerin okullara göre dağılımı

Sıra	Okul Adı	Okuldaki Sınıf Öğretmeni Sayısı	Uygulanan Anket Sayısı
1	Mihrali Bey İlköğretim Okulu	15	8
2	Halit Paşa İlköğretim Okulu	13	10
3	Aydın Tanrıverdi İlköğretim Okulu	12	9
4	Atatürk İlköğretim Okulu	28	8
5	Namık Kemal İlköğretim Okulu	10	9
6	Cumhuriyet İlköğretim Okulu	5	5
7	Fevzi Paşa İlköğretim Okulu	15	8
8	İsmet Paşa İlköğretim Okulu	15	15
9	Gazi Ahmet Paşa İlköğretim Okulu	20	10
	Toplam	133	82

3.3. Verilerin Toplanması:

Araştırma ile ilgili veriler temelde iki yöntem kullanılarak toplanmıştır. Bunlar;

3.3.1. Kaynak İnceleme:

Araştırma konusuyla ilgili kaynaklar imkanlar ölçüsünde taranmış, ilgili bilgiler belirli başlıklar halinde toplanarak not edilmiştir. Konuyla ilgili Kars ili Halk Kütüphanesi, Kafkas Üniversitesi Merkez Kütüphanesi, Milli Kütüphane ile Yüksek Öğretim Kurulu Dokümantasyon Merkezi Kütüphaneleri ve internet kaynakları taranmış, ilgili tezler ve eserler incelenmiştir, ölçme değerlendirme konusunda bilgi ve veriler elde edilmeye çalışılmıştır.

3.3.2. Anket Uygulama

Kars İli ilköğretim okulları birinci kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin ölçme değerlendirme tekniklerini etkin kullanabilme yeterliliklerini ortaya çıkarmak amacıyla öğretmenlere uygulamak için daha önce uygulanmış bir anket sahibinden izin alınarak ve bazı değişiklikler yapılarak kullanılmıştır. İki bölümden ve toplamda otuz sekiz sorudan oluşan bu anket Kars ili merkezinde görev yapan sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır.

Soruların öğretmenler tarafından doğru anlaşılıp anlaşılmadığını test etmek için Kars ili Selim ilçesinde 3 okulda görev yapan 10 sınıf öğretmenine ön uygulama yapılmıştır. Ön uygulamada elde edilen bilgiler ışığında gözden geçirilen anket formu Kars İli Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izin belgesi alınarak araştırma kapsamında olan Kars ili merkezinde, ilköğretim okullarının birinci kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır.

Anket formları bizzat araştırmacı tarafından 2008-2009 eğitim öğretim yılında, tüm okullar gezilerek öğretmenlerin derslerini aksatmayacak saatlerde uygulanmıştır. Öğretmenlerin soruları rahatlıkla ve ciddiyetle cevaplamalarını sağlayabilmek için öğretmenlerin anket formuna isim yazmamaları istenmiştir ve anket formunun baş tarafına araştırmanın amacını açıklayan bir açıklama ilave edilmiştir.

3.4. Verilerin Çözümü ve Yorumu

Hazırlanmış olan anket toplam 82 sınıf öğretmenine uygulanmıştır.

Elde edilen veriler araştırmacı tarafından son denetimden geçirildikten sonra EXCEL ve SPSS 11 anket programına girilmiştir. Girilen verilerin SPSS 11 programında değerlendirilerek çizelgeler halinde gösterilmiştir.

Öğretmenlerin görüşleri arasında farklılıkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla Chi - square testi kullanılmıştır.

Verilerin çözümünde frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları kullanılarak öğretmenlerin görüşleri arasında fark olup olmadığı (0,05) düzeylerinde sınanmıştır.

“Dağılımlar arası farkın anlamlılık çözümlemesinde diğer bir ifade ile bağımsız ve bağımlı iki değişken arasındaki ilişkinin anlamlılık derecesini belirlemede davranış bilimlerinde genellikle kay kare (X^2) tekniği kullanılmaktadır.”(Karasar,1994)

4. BULGULAR VE YORUM

“Ölçme değerlendirilmede yeni yaklaşımlar ve Kars ili I. Kademe ilköğretim okullarında uygulanma düzeyi” konulu tez çalışmasına katkı sağlaması için anket çalışması yapılmıştır. “Kars ili ilköğretim okullarını birinci kademesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin ölçme – değerlendirmeye ve ölçme değerlendirmedeki yeni yaklaşımlara ilişkin görüş ve tutumları anketi” başlıklı iki bölümden ve toplamda otuz sekiz sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır.

Anketi Kars ili merkezinde görev yapan bütün sınıf öğretmenlerine uygulamayı hedeflenmesine rağmen sadece seksen iki sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Kedilerine anket vermemize rağmen anketi doldurmayan elli bir öğretmen çalışmamızın kapsamının daralmasına neden olmuştur. Uygulanan anketlerin okullara dağılımı şu şekildedir.

Tablo 4.1.

Ankete katılan öğretmenlerin okullara göre dağılımı ve frekans değerleri

Sıra	Okul Adı	Frekans (f)	Yüzde (%)	Valid Yüzde (%)	Cumulative Yüzde (%)
1	Mihrali Bey İlköğretim Okulu	8	9,8	9,8	9,8
2	Halit Paşa İlköğretim Okulu	10	12,2	12,2	22,0
3	Aydın Tanrıverdi İlköğretim Okulu	9	11,0	11,0	32,9
4	Atatürk İlköğretim Okulu	8	9,8	9,8	42,7
5	Namık Kemal İlköğretim Okulu	9	11,0	11,0	53,7
6	Cumhuriyet İlköğretim Okulu	5	6,1	6,1	59,8
7	Fevzi Paşa İlköğretim Okulu	8	9,8	9,8	69,5
8	İsmet Paşa İlköğretim Okulu	15	18,3	18,3	87,8
9	Gazi Ahmet Paşa İlköğretim Okulu	10	12,2	12,2	100,0
	Toplam	82	100,0	100,0	

Bu anketin birinci bölümünde öğretmenin çalıştığı okul, öğretmenlik mesleğindeki çalışma süresi, öğretmenlik statüsü ve mesleğe ilişkin tutumu sorulmuştur. İkinci bölümde ölçme değerlendirmeye ilişkin tutumu, kullanımı, yeniliklere ilişkin görüşü, yeterli görüp görmediği gibi düşünceleri sorulmuştur.

Anketimizin birinci sorusunda öğretmenlerimizin çalıştığı okulları sorulmuştur. Ankete katılan öğretmenlerin okullarına göre dağılımı yukarıda gösterilmiştir. İkinci soruda öğretmenlik mesleğindeki çalışma süresi sorulmuştur. Buna göre ankete katılan 82 öğretmenin meslekteki çalışma süresi şu şekildedir.

Tablo 4.2.

Ankete katılan öğretmenlerin mesleğindeki çalışma sürelerinin frekans tablosu

Sıra	Öğretmenlerin görev süreleri	Frekans (f)	Yüzde (%)	Valid Yüzde (%)	Cumulative Yüzde (%)
1	1-3 YIL	8	9,8	9,8	9,8
2	4-8 YIL	17	20,7	20,7	30,5
3	8-15 YIL	34	41,5	41,5	72,0
4	16 VE ÜZERİ	23	28,0	28,0	100,0
	TOPLAM	82	100,0	100,0	

Buna göre anketi uygulamış olduğumuz öğretmenlerin % 41,5'i 8-15 yıllık öğretmenler, %28'i 16 ve daha fazla yıllık sınıf öğretmeni, % 20,7 si 4-8 yıllık öğretmen ve %9,8'i 1-3 yıllık sınıf öğretmenidir. Bu durumda anketi uyguladığımız öğretmenler mesleği hakkında yeterli tecrübe ve birikime sahip öğretmenler olduğunu söyleyebiliriz.

Anketin üçüncü sorusunda öğretmenlik statüsü sorulmuştur.

Tablo 4.3.

Ankete katılan öğretmenlerin statülerine göre dağılımının frekans tablosu

Sıra	Öğretmenlik Statüsü	Frekans (f)	Yüzde (%)	Valid Yüzde (%)	Cumulative Yüzde (%)
1	Kadro lu sınıf öğretmeni	76	92,7	92,7	92,7
2	Sözleşmeli sınıf öğretmeni	3	3,7	3,7	96,3
3	Vekil sınıf öğretmeni	1	1,2	1,2	97,6
4	Ek ders ücretli sınıf öğretmeni	2	2,4	2,4	100,0
	Toplam	82	100,0	100,0	

Buna göre elde edilen sonuçlar şu şekildedir. Ankete katılan sınıf öğretmenlerinin %92,7'si kadrolu sınıf öğretmeni, %3,7'si sözleşmeli sınıf öğretmeni %1,2'si vekil sınıf öğretmeni, %2,4'ü ek ders ücretli sınıf öğretmenidir. Burada görüyoruz ki ankete katılan öğretmenler arasında büyük bir çoğunluğu kadrolu sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır.

Tablo 4.4.

Ankete katılan öğretmenlerin Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarına göre dağılımının frekans tablosu

Sıra	Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumunuz	Frekans (f)	Yüzde (%)	Valid Yüzde (%)	Cumulative Yüzde (%)
1	Mesleğimi severek yapıyorum	72	87,8	87,8	87,8
2	Devlet işi olduğu için yapıyorum	2	2,4	2,4	90,2
3	Para kazanmak için yapıyorum	5	6,1	6,1	96,3
4	Diğer	3	3,7	3,7	100,0
	Toplam	82	100,0	100,0	

Dördüncü soruda “öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumunuz” sorulmuştur. 72 öğretmen (%87,8) mesleğimi severek yapıyorum demiştir. 2 öğretmen (%2,4) devlet işi olduğu için yapıyorum demiştir. 5 öğretmen (%6,1) para kazanmak için yapıyorum demiştir. 3 öğretmen de (%3,7) mesleği sevdiğini ancak sürekli değer yitirdiği için üzüldüklerini belirtmişlerdir. Bu sonuçlara bakarak ta diyebiliriz ki öğretmenlerimizin büyük çoğunluğu mesleğini severek yapmaktadır.

Anketin İkinci bölümün ilk sorusu “Mezun olduğunuz öğretim kurumunda, öğreniminiz sırasında ölçme ve değerlendirme ile ilgili yeterli bilgileri aldığınızı inanıyor musunuz?” sorusudur. Bu soruya öğretmenlerin %27'si evet, %36'sı hayır, %36'sı kısmen evet cevabını vermiştir.

Tablo 4.5

Ankete katılan öğretmenlerin “mezun olduğunuz öğretim kurumunda ölçme değerlendirme ile ilgili yeterli bilgi aldığınıza inanıyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans tablosu

Sıra	Mezun olduğunuz öğretim kurumunda ölçme değerlendirme ile ilgili yeterli bilgi aldığınıza inanıyor musunuz?	Frekans (f)	Yüzde (%)	Valid Yüzde (%)	Cumulative Yüzde (%)
1	Evet	22	26,8	26,8	26,8
2	Hayır	30	36,6	36,6	63,4
3	Kısmen Evet	30	36,6	36,6	100,0
	Toplam	82	100,0	100,0	

Buna göre öğretmenlerin büyük bölümü öğrenimleri sırasında ölçme ve değerlendirme konusunda yeterli bilgi almadığını düşünmektedir. Ölçme ve değerlendirme konusunda mezun olunan eğitim kurumunda yeterli bilgi almağını düşünen öğretmenlerin mesleki kıdemlerine baktığımızda şu tablo oluşmaktadır:

Tablo 4.6.

Ankete katılan öğretmenlerin “mezun olduğunuz öğretim kurumunda ölçme değerlendirme ile ilgili yeterli bilgi aldığınıza inanıyor musunuz?” sorusuna verdiği yanıtların öğretmenlik mesleğinde çalışma sürelerine göre dağılımı

		Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri				Toplam	
		1-3 yıl	4-8 yıl	8-16 yıl	16 ve üzeri		
Mezun olduğunuz öğretim kurumunda, öğreniminiz sırasında ölçme ve değerlendirme ile ilgili yeterli bilgileri aldığınıza inanıyor musunuz?	Evet	f	3	4	7	8	22
		%	13,6%	18,2%	31,8%	36,4%	100,0%
	Hayır	f	1	8	14	7	30
		%	3,3%	26,7%	46,7%	23,3%	100,0%
	Kısmen evet	f	4	5	13	8	30
		%	13,3%	16,7%	43,3%	26,7%	100,0%
Toplam		f	8	17	34	23	82
		%	9,8%	20,7%	41,5%	28,0%	100,0%

Bu tabloya göre yeni mezun olan yani öğretmenlik mesleğinde 1-3 yıl çalışmış olan öğretmenlerin tamamına yakını olumlu cevap vermişlerdir. 4-8 yıl ve

8-16 yıl çalışmış olan öğretmenlerin ise yarıya yakını hayır yanıtını vermiştir. Buna göre yeni mezun olan öğretmenlerimizin mezun oldukları eğitim kurumlarında ölçme değerlendirme konusunda yeterli bilgi aldıklarını söyleyebiliriz. Ancak öğretmenlik mesleğinde dört ve daha fazla yıl çalışan öğretmenlerimizin bu konuda yeterince bilgi almadıkları sonucuna varabiliriz.

Buna göre eğitim fakültelerinde ölçme ve değerlendirme konusunda verilen bilgilerin gün geçtikçe daha verimli olduğunu söyleyebiliriz. Ölçme değerlendirme konusunda yeterli bilgi almadığını düşünen öğretmenlerin ise hizmet içi eğitimlerle bu bilgileri almalarının zorunlu olduğunun bilinmesi gerekmektedir.

Buna göre farklı kıdeme sahip öğretmenlerin “Mezun olduğunuz öğretim kurumunda, öğreniminiz sırasında ölçme ve değerlendirme ile ilgili yeterli bilgileri aldığınıza inanıyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır, $X^2(sd=6, n=82)=4.33, p>0,05$

Tablo 4.7.

Ankete katılan öğretmenlerin “Ölçme değerlendirme ile ilgili bilgilerin eğitim fakültelerinde öğretmenlere verilmesi” konusunda görüşlerinin frekans tablosu

Sıra	Ölçme değerlendirme ile ilgili bilgilerin eğitim fakültelerinde öğretmenlere verilmesi konusunda ne düşünüyorsunuz?	Frekans (f)	Yüzde (%)	Valid Yüzde (%)	Cumulative Yüzde (%)
1	Gereklidir verilmelidir.	80	97,6	97,6	97,6
2	Greksizdir verilmemelidir.	0	%0	0	0
3	Diğer görüşler	2	2,4	2,4	100,0
	Toplam	82	100,0	100,0	

Ölçme değerlendirme ile ilgili bilgilerin eğitim fakültelerinde öğretmenlere verilmesi konusunda ne düşünüyorsunuz sorusuna ankete katılan öğretmenlerin %97,6 sı gerekli olduğunu düşünüyor verilmelidir demiştir. Sadece %2,4’ü farklı fikir belirtmiştir. Bu da gösteriyor ki Ölçme ve değerlendirme öğretmenlik mesleğinin olmasa olmazlarından birisidir ve eğitim fakültelerinde bu konuda yeterli bilgi verilmelidir.

Tablo 4.8.

Ankete katılan öğretmenlerin “sizce ölçme ve değerlendirme yapmak neden gereklidir” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri

Sıra	“Sizce ölçme ve değerlendirme yapmak neden gereklidir”	Frekans (f)	Yüzde (%)	Valid Yüzde (%)	Cumulative Yüzde (%)
1	Öğrencilere not vermek için	0	0	0	0
2	Öğrencilerin derse hazır bulunuşluklarını tespit etmek için	4	4,9	4,9	4,9
3	Eğitim öğretim etkinliklerinin belirlenmiş amaçlara ulaşip ulaşmadığını anlamak için	46	56,1	56,1	61,0
4	Öğrencilerin başarı durumlarını izleyip eksikliklerini görüp tamamlamak için.	32	39,0	39,0	100,0
	Toplam	82	100,0	100,0	

Anketin üçüncü sorusu “Sizce ölçme ve değerlendirme yapmak neden gereklidir” sorusudur. Bu soruya ankete katılan öğretmenlerin hiçbiri Öğrencilere not vermek için yanıtını vermemiştir. % 4,9’u Öğrencilerin derse hazır bulunuşluklarını tespit etmek için, %56,1’i Eğitim öğretim etkinliklerinin belirlenmiş amaçlara ulaşip ulaşmadığını anlamak için yanıtını vermiştir. %39’u Öğrencilerin başarı durumları izlenerek eksikliklerini görüp tamamlamak için ölçme ve değerlendirme yaptığını belirtmiştir.

Ankete katılan öğretmenlerin bu soruda iki yanıt üzerinde odaklanmış olduğunu görüyoruz. Birincisi eğitim öğretim etkinliklerinin belirlenmiş amaçlara ulaşip ulaşmadığını anlamak için. Yani öğrencilerin kazanımları gerçekleştirip gerçekleştirmediğidir. İkincisi de Öğrencilerin başarı durumları izlenerek eksikliklerini görüp tamamlamak için. Yani kazanımlardaki eksik yönleri bulup tamamlamak için. Bu ikisi ölçme ve değerlendirmenin temel işlevidir ancak ölçme ve değerlendirme derslerdeki yeni konulara öğrencinin hazır bulunuşluğunu tespit etmek için de etkin bir şekilde kullanılmalıdır. Öğretmenlerimizin bu noktayı göz ardı ettiklerini görüyoruz. Öğrencilerin ön bilgilerinin ne düzeyde olduğunu bilmeden işlenmeye başlanan konularda öğretmenin hangi düzeyde bir anlatıp yapacağını

bilmesi mümkün değildir. Ayrıca sınıfta bulunan bitin öğrencilerin seviyeleri aynı olmayacağı için öğrenciler ve öğretmen açısından sıkıntı olacaktır.

Tablo 4.9.

Sizce ölçme ve değerlendirme yapmak neden gereklidir? Sorusuna verilen yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı

		Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri				Toplam	
		1-3 yıl	4-8 yıl	8-16yıl	16 ve üzeri		
	Öğrencilerin derse hazır bulunuşluklarını tespit etmek için.	f	0	0	1	3	4
		%	,0%	,0%	25,0%	75,0%	100,0%
Sizce ölçme ve değerlendirme yapmak neden gereklidir?	Eğitim öğretim etkinliklerinin belirlenmiş amaçlara ulaşp ulaşmadığını anlamak için	f	5	9	27	5	46
		%	10,9%	19,6%	58,7%	10,9%	100,0%
	Öğrencilerin başarı durumlarını izlenerek eksikliklerini görüp tamamlamak için.	f	3	8	6	15	32
		%	9,4%	25,0%	18,8%	46,9%	100,0%
Toplam		f	8	17	34	23	82
		%	9,8%	20,7%	41,5%	28,0%	100,0%

Yukarıdaki tabloya baktığımızda “Sizce ölçme ve değerlendirme yapmak neden gereklidir?” Sorusuna verilen yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımını görmekteyiz. Bu dağılıma göre 1-3 yıl ve 4-8 yıl öğretmen olarak görev yapan öğretmenlerin hiçbirisi öğrencilerin derse hazır bulunuşluklarını tespit etmek için ölçme değerlendirme yapmamaktadır. 8 yıl ve daha fazla süre öğretmen olarak görev yapanların bir kısmı öğrencilerin derse hazır bulunuşluklarını tespit etmek için ölçme değerlendirme yaptığını belirtmiştir.

Ankete katılan öğretmenlerin 1-3, 4-8 ve 8-16 yıl görev süresi içeren gruplarında en yoğun olarak işaretlediği seçenek “eğitim öğretim etkinliklerinin belirlenmiş amaçlara ulaşp ulaşılmadığını anlamak için” seçeneğidir. Ancak 16 yıl ve üzeri süreyle öğretmen olarak görev yapanlar yoğunlukla öğrencilerin başarı

durumlarını izleyerek eksikliklerini görüp tamamlamak için seçeneğini tercih etmişlerdir.

Buna göre farklı mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin “Sizce ölçme ve değerlendirme yapmak neden gereklidir?” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında anlamlı bir fark vardır, $X^2(sd=6, n=82)=21,15$ $p<0,05$

Anketin dördüncü sorusunda “sizce öğretmenlere verilecek olan ölçme-değerlendirme bilgisi ne şekilde olmalıdır?” şeklinde bir soru yöneltilmiştir. Bu soruya ankete katılan hiçbir öğretmen “tüm konular teorik olarak verilmeli” dememiştir. Ancak bizim ülkemizdeki eğitim fakültelerinin büyük çoğunluğunda bu konular sadece teorik olarak verilmekte, uygulaması göz ardı edilmektedir.

Tablo 4.10

Ankete katılan öğretmenlerin “sizce öğretmenlere verilecek olan ölçme – değerlendirme bilgisi ne şekilde olmalıdır” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri

Sıra	Sizce öğretmenlere verilecek olan ölçme – değerlendirme bilgisi ne şekilde olmalıdır	Frekans (f)	Yüzde (%)	Valid Yüzde (%)	Cumulative Yüzde (%)
1	Tüm konular teorik olarak verilmeli	0	0	0	0
2	Tüm konular uygulamalı olarak verilmeli	13	15,9	15,9	15,9
3	Hem teorik hem de uygulamalı olarak verilmelidir	68	82,9	82,9	98,8
4	Diğer	1	1,2	1,2	100,0
	Toplam	82	100,0	100,0	

Ankete katılan öğretmenlerin %15,9’u “tüm konular uygulamalı olarak verilmeli” demiştir. %82,9’ü de hem teorik hem de uygulamalı olarak verilmelidir yanıtını vermiştir. Birinci soruda öğretmenlerimiz eğitim kurumlarında ölçme ve değerlendirme ile ilgili yeterli bilgiyi almadığını düşünmekteydi. Bu soruya verilen yanıtlarda da cevaplarını pekiştirerek fakültelerdeki yalnızca teorik olarak verilen bilginin yanlışlığını vurgulamışlardır. Öğretmenlerimiz eğitim fakültelerinde ölçme

değerlendirme ile ilgili bilgilerin hem teorik hem de uygulamalı olarak verilmesin istemektedirler.

Tablo 4.11.

Sizce öğretmenlere verilecek olan ölçme- değerlendirme bilgisi ne şekilde olmalıdır? Sorusuna verilen yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı.

		Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri				Toplam
		1-3 yıl	4-8 yıl	8-16 yıl	16 ve üzeri	
Sizce öğretmenlere verilecek olan ölçme- değerlendirme bilgisi ne şekilde olmalıdır?	Tüm konular uygulamalı olarak verilmeli.	2	3	3	5	13
		15,4%	23,1%	23,1%	38,5%	100,0%
	Hem teorik hem de uygulamalı olarak verilmelidir.	6	13	31	18	68
		8,8%	19,1%	45,6%	26,5%	100,0%
	Diğer	0	1	0	0	1
		,0%	100,0%	,0%	,0%	100,0%
Toplam		8	17	34	23	82
		9,8%	20,7%	41,5%	28,0%	100,0%

Sizce öğretmenlere verilecek olan ölçme- değerlendirme bilgisi ne şekilde olmalıdır? Sorusuna verilen yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı tablosuna baktığımız zaman tüm konular uygulamalı olarak verilmelidir görüşün belirten öğretmenlerin oranının, öğretmenlerin mesleğindeki çalışma süreleri ile doğru orantılı olarak artış gösterdiğini görmekteyiz. En çok işaretlenen seçenek de hem teorik hem de uygulamalı olarak verilmelidir seçeneğidir. Buna karşın tüm konular teorik olarak verilmelidir görüşünü belirten öğretmen yoktur. Buna göre mesleğinde çalışma süresi fazla olan öğretmenlerin mezun oldukları eğitim kurumlarında ölçme değerlendirme konusunda yeterince uygulama yapmamış olduklarını söyleyebiliriz.

Buna göre farklı kıdeme sahip öğretmenlerin öğretmen adaylarına verilecek olan ölçme değerlendirme bilgisinin şekline ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır, $X^2(sd=6, n=82)=6.32, p>0,05$.

Tablo 4.12

Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencilerin başarısı veya başarısızlığı neye göre belirlenir” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri”

Sıra	“Öğrencilerin başarısı veya başarısızlığı neye göre belirlenir”	Frekans (f)	Yüzde (%)	Valid Yüzde (%)	Cumulative Yüzde (%)
1	Öğrencilerin önceki öğrenim yaşantıları	3	3,7	3,8	3,8
2	Öğrencilerin sınıfta göstermiş olduğu performans düzeyi	11	13,4	13,8	17,5
3	Öğrencilerin ilgi ve yetenekleri	30	36,6	37,5	55,0
4	Eğitim programına göre öğrencilere kazandırılacak hedef davranışlar	34	41,5	42,5	97,5
5	Diğer	2	2,4	2,5	100,0
	Toplam	80	97,6	100,0	
	Cevapsız	2	2,4		
Toplam		82	100,0		

Anketimizin beşinci sorusunda “Öğrencilerin başarısı veya başarısızlığı neye göre belirlenir” sorusunu sorduk. Ankete katılan öğretmenlerin %3,7’si “öğrencilerin önceki öğrenim yaşantısı” demiştir. % 13,4’ü “öğrencinin sınıfta göstermiş olduğu performans düzeyi” yanıtını vermiştir. Ankete katılan sınıf öğretmenlerimizin %36,6’sı “öğrencinin ilgi ve yetenekleri” demiştir. %41,5’i de “Eğitim programlarına göre öğrencilere kazandırılacak hedef ve davranışlar” yanıtını vermiştir.

Öğrencilerin başarısı veya başarısızlığı neye göre belirlenir? Sorusuna verilen yanıtların Frekans değerlerine baktığımız zaman şu sonuçları görmekteyiz. Öğrencinin başarısını değerlendirirken programda belirtilen hedef davranışlara ve kazanımların gerçekleştirilme düzeyine bakarız. Bu yönde yanıt veren öğretmenler %41 kadardır. Öğrencinin ilgi ve yetenekleri, önceki öğrenim yaşantısı öğrenmeyi etkiler ama öğrencinin başarısını buna göre değerlendirmek yanlış olacaktır. Öğrencinin sınıfta göstermiş olduğu performans düzeyi başarıyı etkilemektedir. Derslere katılım gösteren öğrencilerde ve öğrenci merkezli eğitim öğretim yapılan sınıflarda başarı oranı yükselecektir. Ama anket sonuçlarına baktığımızda burada da %13 gibi düşük bir oran vardır. Buraya bakarak ta diyebiliriz ki öğretmenlerimizin

büyük bir bölümü öğrencinin başarısını değerlendirirken doğru kriterleri göz önünde bulundurmamaktadır.

Tablo 4.13.

Öğrencilerin başarısı veya başarısızlığı neye göre belirlenir sorusuna verilen yanıtların öğretmenlerin görev sürelerine göre dağılımı

		Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri				Toplam
		1-3 yıl	4-8 yıl	8-16 yıl	16 ve üzeri	
Öğrencilerin başarısı veya başarısızlığı neye göre belirlenir	Öğrencilerin önceki öğrenim yaşantısı	2 66,7%	1 33,3%	0 ,0%	0 ,0%	3 100,0%
	Öğrencinin sınıfta göstermiş olduğu performans düzeyi	0 ,0%	1 9,1%	3 27,3%	7 63,6%	11 100,0%
	Öğrencinin ilgi ve yetenekleri	1 3,3%	7 23,3%	16 53,3%	6 20,0%	30 100,0%
	Eğitim programlarına göre öğrencilere kazandırılacak hedef ve davranışlar	4 11,8%	8 23,5%	12 35,3%	10 29,4%	34 100,0%
	Diğer	1 50,0%	0 ,0%	1 50,0%	0 ,0%	2 100,0%
	Toplam	8 10,0%	17 21,3%	32 40,0%	23 28,8%	80 100,0%

Yukarıda “Öğrencilerin başarısı veya başarısızlığı neye göre belirlenir sorusuna verilen yanıtların öğretmenlerin görev sürelerine göre dağılımı” çizelgesine 1-3 ve 4-8 yıl çalışma süresi olan öğretmenlerin öğrenci başarısını belirleyen etmenler arasında öğrencilerin önceki öğrenim yaşantılarının olduğunu belirttiklerini görmekteyiz.

Öğrencilerin başarı veya başarısızlığı öğrencinin sınıfta göstermiş olduğu performans düzeyine göre belirlenir seçeneğini tercih eden öğretmenlerin sayısı meslekteki çalışma süreleri ile doğru olarak artış göstermektedir. Ancak 1-3 yıl görev süresi olan öğretmenlerden hiçbirisi bu seçeneği işaretlememiştir. Ölçme ve değerlendirme konusundaki yeni yaklaşımların temelinde yatan kriter referanslı ve süreç odaklı yaklaşımlarda öğrencinin sınıfta göstermiş olduğu performans düzeyi önemli bir ölçüt olmasına rağmen mesleğinde yeni öğretmenlerce tercih edilmemesi ölçme ve değerlendirmenin sonuca odaklı olarak yapıldığının düşünülmesine neden olmaktadır.

Buna göre farklı kıdeme sahip öğretmenlerin öğretmen adaylarına verilecek olan ölçme değerlendirme bilgisinin şekline ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır, $X^2(sd=12, n=80)=27,02, p>0,05$

Ankette öğretmenlere yöneltilen sonraki soruda “Öğrenci başarısının ölçme ve değerlendirme kurallarına uygun olarak yapıldığına inanıyor musunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya ankete katılan öğretmenlerin %3,7’si her zaman, %41,5’i çoğu zaman %40,2’si bazen, %12,2’si nadiren %2,4’ü de hiçbir zaman yanıtını vermiştir.

Tablo 4.14.

“Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme kurallarına uygun olarak yapıldığına inanıyor musunuz?” sorusuna verilen yanıtların frekans değerleri

Sıra	Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme kurallarına uygun olarak yapıldığına inanıyor musunuz?”	Frekans (f)	Yüzde (%)	Valid Yüzde (%)	Cumulative Yüzde (%)
1	Her zaman	3	3,7	3,7	3,7
2	Çoğu zaman	34	41,5	41,5	45,1
3	Bazen	33	40,2	40,2	85,4
4	Nadiren	10	12,2	12,2	97,6
5	Hiçbir Zaman	2	2,4	2,4	100,0
	Toplam	82	100,0	100,0	

Bu sonuçlara baktığımız zaman grafikteki yığılmanın bazen ve çoğu zaman seçeneklerinde yığıldığını görüyoruz. Ama ölçme değerlendirme kuralları her zaman kullanan öğretmen sayısı yeteri sayıda değildir. Öte yandan nadiren ve hiçbir zaman seçeneklerini işaretleyen öğretmenlerin sayısı da azımsanacak gibi değildir. Ankete katılan öğretmenlerin ölçme değerlendirme kuralları ve uygulama yönünde eksiklikleri olduğunu ve yeteri kadar uygulama yapmadığını görüyoruz.

Tablo 4.15.

“Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme kurallarına uygun olarak yapıldığına inanıyor musunuz?” sorusuna verilen yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı

		Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri				Toplam
		1-3 yıl	4-8 yıl	8-16 yıl	16 ve üzeri	
Öğrenci	Her zaman	0	0	0	3	3

başarısını ölçme ve değerlendirme kurallarına uygun olarak yapıldığına inanıyor musunuz?		,0%	,0%	,0%	100,0%	100,0%
	Çoğu zaman	2	5	20	7	34
		5,9%	14,7%	58,8%	20,6%	100,0%
	Bazen	4	9	12	8	33
		12,1%	27,3%	36,4%	24,2%	100,0%
	Nadiren	2	2	2	4	10
20,0%		20,0%	20,0%	40,0%	100,0%	
Hiçbir zaman	0	1	0	1	2	
	,0%	50,0%	,0%	50,0%	100,0%	
Toplam		8	17	34	23	82
		9,8%	20,7%	41,5%	28,0%	100,0%

Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme kurallarına uygun olarak yapıldığına inanıyor musunuz?” sorusuna verilen yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı çizelgesine baktığımız zaman her zaman kurallara uygun olarak yapıldığını düşünüyorum seçeneğini işaretleyen öğretmenler 16 yıl ve üzeri görev süresi olan öğretmenlerdir. Üzücü bir sonuçtur ki 16 yıldan daha az görev süresi olan öğretmenler ölçme ve değerlendirmenin her zaman kurallara uygun olarak yapıldığına inanmamaktadır.

Öğretmenlik mesleğinde çalışma süresi 1-3 yıl ve 4-8 yıl olan öğretmenlerin öğrenci başarısının kurallara uygun olarak yapıldığını düşünüyor musunuz sorusuna yoğunlukla verdikleri cevap “bazen” seçeneğidir. Öğretmenlik mesleğinde çalışma süresi 8-16 yıl olan öğretmenlerin yoğunlukla işaretlediği seçenek “çoğu zaman” seçeneğidir.

Buradan da öğretmenlik mesleğine yeni başlayan öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmeyi her zaman kurallarına uygun olarak yaptığını düşünmediklerini görmekteyiz.

Buna göre farklı kıdeme sahip öğretmenlerin “Öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirme kurallarına uygun olarak yapıldığına inanıyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır, $X^2(sd=12, n=82)=18,10, p>0,05$

Araştırmacı tarafından öğretmenlere uygulanan anketin yedinci sorusunda “Öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmaların öğrenci ürün dosyasında (portfolyo) toplanması ve bunların değerlendirmeye dâhil edilmesi uygun

olur. Önerisine katılıyor musunuz?” sorusu sorulmuştur. Bu görüşe hiç katılmayan öğretmenlerin oranı %8’dir. Katılmıyorum şeklinde görüş belirtenler %7, kısmen katılıyorum %38, katılıyorum %22 ve tamamen katılıyorum %24’dür.

Tablo 4.16

Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmalarının öğrenci ürün dosyasın (portfolyo)’ da toplanması ve bu bunların değerlendirmeye dâhil edilmesi uygun olur”, “Öğrenci başarısı değerlendirilirken, performans değerlendirme formlarından ve her türlü ortamdan yararlanılmalıdır” önerisine katılıyor musunuz? Ve Öğretmenlerin dönem başında öğrencilere seviye belirleme sınavı yapmaları konusunda ne düşünüyorsunuz? Soruları verdikleri yanıtların frekans değerleri

Sorular		Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum	Toplam
Öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmalarının öğrenci ürün dosyasın (portfolyo)’ da toplanması ve bu bunların değerlendirmeye dahil edilmesi uygun olur” önerisine katılıyor musunuz?	f	20	18	31	6	7	82
	%	%24	%22	%38	%7	%8	%100
“Öğrenci başarısı değerlendirilirken, performans değerlendirme formlarından ve her türlü ortamdan yararlanılmalıdır” önerisine katılıyor musunuz?	f	16	28	28	8	1	82
	%	%20	%34	%34	%10	%1	%100

Öğretmenlerin dönem başında öğrencilere seviye belirleme sınavı yapmaları konusunda ne düşünüyorsunuz?	f	25	32	18	7	0	82
	%	%30	%39	%22	%8	%0	%100

Anketimizin 7. 8. Ve 9. Sorularına verilen yanıtlar yukarıdaki gibidir. Yedinci soruda “Öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmalarının öğrenci ürün dosyasın (portfolyo)’ da toplanması ve bu bunların değerlendirmeye dahil edilmesi uygun olur” önerisine katılıyor musunuz? Sorusu sorulmuştur. Bu soruya yüksek oranda olumlu yanıtlar gelmiştir. Sekizinci soruda da “Öğrenci başarısı değerlendirilirken, performans değerlendirme formlarından ve her türlü ortamdan yararlanılmalıdır” önerisine katılıyor musunuz? Sorusunu sorduk ve yukarıdaki soru ile benzer oranlar çıktı. Yani öğrencinin yıl boyunca yaptığı çalışmaların ürün dosyasına dâhil edilmesini uygun bulan öğretmenler öğrenci başarısı değerlendirilirken bu portfolyoları kullanmayı uygun bulmaktadır. Anketin dokuzuncu sorusunda Öğretmenlerin dönem başında öğrencilere seviye belirleme sınavı yapmaları konusunda ne düşünüyorsunuz? Sorusu sorulmuştur. Bu soruya da yüksek oranda olumlu yanıtlar verilmiştir. Dönem başında yapılacak olan seviye belirleme amaçlı ölçme ve değerlendirme öğrencilerin düzeyine uygun eğitim öğretim yapılmasını mümkün kılacağı için çok önemlidir. Öğretmenin öğrencilerin düzeyini bilmesi öğretimin bireyselleştirilmesini mümkün kılması açısından da çok önemlidir. Öğrencilerin düzeylerini bilmeden sağlıklı bir planlama yapmakta mümkün olmayacaktır.

Tablo 4.17.

Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmalarının öğrenci ürün dosyasın (portfolyo)’ da toplanması ve bu bunların değerlendirmeye dâhil edilmesi uygun olur” önerisine katılıyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre

dağılımı

		Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri				Toplam		
		1-3 yıl	4-8 yıl	8-16 yıl	16 ve üzeri			
“Öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmalarının öğrenci ürün dosyasın (portfolyo)’da toplanması ve bu bunların değerlendirmeye dâhil edilmesi uygun olur” önerisine katılıyor musunuz?”	Tamamen katılıyorum	f	3	4	8	5	20	
		%	15,0%	20,0%	40,0%	25,0%	100,0%	
	Katılıyorum	f	2	4	6	6	18	
		%	11,1%	22,2%	33,3%	33,3%	100,0%	
	Kısmen katılıyorum	f	2	5	18	6	31	
		%	6,5%	16,1%	58,1%	19,4%	100,0%	
	Katılmıyorum	f	1	1	1	3	6	
		%	16,7%	16,7%	16,7%	50,0%	100,0%	
	Hiç katılmıyorum	f	0	3	1	3	7	
		%	,0%	42,9%	14,3%	42,9%	100,0%	
	Toplam		f	8	17	34	23	82
			%	9,8%	20,7%	41,5%	28,0%	100,0%

Yukarıda ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmalarının öğrenci ürün dosyasında (portfolyo) toplanması ve bu bunların değerlendirmeye dâhil edilmesi uygun olur” önerisine katılıyor musunuz?” Sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı çizelgesine baktığımız zaman öğretmenlerimizin büyük çoğunluğunun kısmen katılıyorum seçeneğini işaretlediğini görmekteyiz. Öğretmenlik mesleğinde çalışma süresi 1-3 yıl olan öğretmenlerin çoğunlukla katıldıklarını görmekteyiz. Yine öğretmenlik mesleğinde çalışma süresi 4 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin hiç katılmıyorum seçeneğini işaretlemiş olduğunu görmekteyiz.

Bu durumda farklı mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin “Öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmalarının öğrenci ürün dosyasında (portfolyo) toplanması ve bu bunların değerlendirmeye dâhil edilmesi uygun olur” önerisine katılıyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır, $X^2(sd=12, n=82)=11,11, p>0,05$

Tablo 4.18.

Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrenci başarısı değerlendirilirken, performans değerlendirme formlarından ve her türlü ortamdan yararlanılmalıdır” önerisine katılıyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı

			Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri				Toplam	
			1-3 yıl	4-8 yıl	8-16 yıl	16 yıl ve üzeri		
“Öğrenci başarısı değerlendirilirken, performans değerlendirme formlarından ve her türlü ortamdan yararlanılmalıdır” önerisine katılıyor musunuz?”	Tamamen katılıyorum	f	4	2	4	6	16	
		%	25,0%	12,5%	25,0%	37,5%	100,0%	
	Katılıyorum	f	1	6	14	7	28	
		%	3,6%	21,4%	50,0%	25,0%	100,0%	
	Kısmen katılıyorum	f	2	7	13	6	28	
		%	7,1%	25,0%	46,4%	21,4%	100,0%	
	Katılmıyorum	f	1	2	3	2	8	
		%	12,5%	25,0%	37,5%	25,0%	100,0%	
	Hiç katılmıyorum	f	0	0	0	1	1	
		%	,0%	,0%	,0%	100,0%	100,0%	
	Toplam		f	8	17	34	22	81
			%	9,9%	21,0%	42,0%	27,2%	100,0%

Yukarıda Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrenci başarısı değerlendirilirken, performans değerlendirme formlarından ve her türlü ortamdan yararlanılmalıdır” önerisine katılıyor musunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı çizelgesini incelediğimizde öğretmenlerimizin en çok (%28) katılıyorum ve (%28) kısmen katılıyorum seçeneklerini tercih ettiklerini görmekteyiz. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerine göre incelediğimizde ise 1-3 yıl görev yapmış olan öğretmenlerin ağırlıklı olarak tamamen katılıyorum seçeneğini işaretlediklerini görmekteyiz. 4-8 yıl görev yapmış olan öğretmenlerin ağırlıklı olarak kısmen katılıyorum seçeneğini işaretlediklerini ve 8 yıl üzerinde görev yapmış öğretmenlerin ağırlıklı olarak katılıyorum seçeneğini işaretlediğini görmekteyiz.

Buna göre farklı kıdeme sahip öğretmenlerin “Öğrenci başarısı değerlendirilirken, performans değerlendirme formlarından ve her türlü ortamdan yararlanılmalıdır” önerisine katılıyor musunuz? Sorusuna verdikleri yanıtlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır, $X^2(sd=12, n=81)=11,33, p>0,05$

Tablo 4.19.

Ankete katılan öğretmenlerin “Öğretmenlerin dönem başında öğrencilere seviye belirleme sınavı yapmaları konusunda ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı

		Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri				Toplam		
		1-3 yıl	4-8 yıl	8-16 yıl	16 yıl ve üzeri			
Öğretmenlerin dönem başında öğrencilere seviye belirleme sınavı yapmaları konusunda ne düşünüyorsunuz?	Tamamen Katılıyorum	f	5	4	8	8	25	
		%	20,0%	16,0%	32,0%	32,0%	100,0%	
	Katılıyorum	f	2	8	16	6	32	
		%	6,3%	25,0%	50,0%	18,8%	100,0%	
	Kısmen katılıyorum	f	1	5	8	4	18	
		%	5,6%	27,8%	44,4%	22,2%	100,0%	
	Katılmıyorum	f	0	0	2	5	7	
		%	,0%	,0%	28,6%	71,4%	100,0%	
	Toplam		f	8	17	34	23	82
			%	9,8%	20,7%	41,5%	28,0%	100,0%

Yukarıda ankete katılan öğretmenlerin “Öğretmenlerin dönem başında öğrencilere seviye belirleme sınavı yapmaları konusunda ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı çizelgesine baktığımız zaman öğretmenlik mesleğinde çalışma süresi 1-3 yıl olan öğretmenlerin yoğunlukla tamamen katılıyorum ve katılıyorum seçeneklerini işaretlediklerini görmekteyiz. Öğretmenlik mesleğinde çalışma süresi 4 ve 16 yıl arasında olan öğretmenler yoğunlukla katılıyorum seçeneğini işaretlediğini görmekteyiz. Öğretmenlik mesleğinde çalışma süresi 16 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin yoğunlukla işaretledikleri seçenek tamamen katılıyorum seçeneğidir. Ancak katılmıyorum seçeneğini işaretleyen öğretmenler de 8 yıl ve daha fazla görev süresi olan öğretmenlerdir. Buna göre diyebiliriz ki öğretmenlik mesleğinde görev süresi az olan öğretmenlerin tamamı dönem başında öğrencilere seviye belirleme

sınavının yapılmasının gerekliliğine inanmaktadır. Fakat öğretmenlik mesleğinde çalışma süresi 8 yıl ve daha fazla olan öğretmenlerin bir kısmı bu gerekliliğe inanırken başka bir bölümü de dönem başında seviye belirleme sınavını gerekli görmemektedir.

Buna göre farklı mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin “Öğretmenlerin dönem başında öğrencilere seviye belirleme sınavı yapmaları konusunda ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır, $X^2(sd=9, n=82)=13,99, p>0,05$

Tablo 4.20.

Ankete katılan öğretmenlerin “Sizce öğretmenler, sınav sorularının hazırlanması sırasında belirtke tablosundan yararlanmalı mıdır?” ve “Değerlendirme sonunda öğrencilerin yaptıkları hatalarla ilgili dönütler hangi zamanlarda verilmelidir?” sorularına verdikleri yanıtların frekans değerleri

Sorular		Her Zaman	Çoğu Zaman	Bazen	Nadiren	Hiçbir Zaman
Sizce öğretmenler, sınav sorularının hazırlanması sırasında belirtke tablosundan yararlanmalı mıdır?	f	24	31	24	0	1
	%	%29	%38	%29	%0	%1
Değerlendirme sonunda öğrencilerin yaptıkları hatalarla ilgili dönütler hangi zamanlarda verilmelidir?	f	43	30	9	0	0
	%	%52	%37	%11	%0	%0

Anketin 10. Sorusunda “Sizce öğretmenler, sınav sorularının hazırlanması sırasında belirtke tablosundan yararlanmalı mıdır?” sorusu sorulmuştur. Bu soruya ankete katılan öğretmenlerin %1’ hiçbir zaman, %29’u bazen %38’i çoğu zaman ve %29’u da her zaman yararlanılmalıdır şeklinde görüş belirtmiştir. Yani bu soruya da olumlu yanıtlar verilmiştir. Nadiren cevabı verilmemiştir. Hiçbir zaman cevabını veren de yalnızca bir öğretmen vardır. Belirtke tablosunun her sınavda kullanılması daha uygun bir durumdur. Ancak öğretmenler bu belirtke tablolarını çoğu zaman seçeneğinde yoğunlaşmıştır.

Anketin on birinci sorusunda “Değerlendirme sonunda öğrencilerin yaptıkları hatalarla ilgili dönütler hangi zamanlarda verilmelidir?” sorusu sorulmuştur. Bu

soruya da öğretmenlerin %52'si her zaman seçeneğini işaretlemiştir. %37 si çoğu zaman ve %11 i bazen yanıtını vermiştir. Bu soruda da aldığımız yanıtlar bizi memnun etmiştir. Çünkü değerlendirme sonucunda öğrencilere geri dönüt verilmesi hem öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesini sağlar hem de yanlış öğrenmelerin önüne geçer. Bu soruda hiçbir öğretmen “nadiren” ve “hiçbir zaman” seçeneklerini işaretlememiştir.

Tablo 4.21.

Ankete katılan öğretmenlerin “Sizce öğretmenler, sınav sorularının hazırlanması sırasında belirtke tablosundan yararlanmalı mıdır?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı

		Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri				Toplam	
		1-3 yıl	4-8 yıl	8-16 yıl	16 yıl ve üzeri		
“Sizce öğretmenler, sınav sorularının hazırlanması sırasında belirtke tablosundan yararlanmalı mıdır?”	Her zaman	f	3	5	8	8	24
		%	12,5%	20,8%	33,3%	33,3%	100,0%
	Çoğu zaman	f	4	6	15	6	31
		%	12,9%	19,4%	48,4%	19,4%	100,0%
	Bazen	f	1	6	11	6	24
		%	4,2%	25,0%	45,8%	25,0%	100,0%
	Nadiren	f	0	0	0	0	0
		%	0%	0%	0%	0%	0%
	Hiçbir zaman	f	0	0	0	1	1
		%	,0%	,0%	,0%	100,0%	100,0%
	Toplam	f	8	17	34	21	80
		%	10,0%	21,3%	42,5%	26,3%	100,0%

Yukarıdaki ankete katılan öğretmenlerin “Sizce öğretmenler, sınav sorularının hazırlanması sırasında belirtke tablosundan yararlanmalı mıdır?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı çizelgesine baktığımız zaman nadiren seçeneğinin hiç işaretlenmediğini ve hiçbir zaman seçeneğinin yalnızca bir öğretmen tarafından işaretlenmiş olduğunu görmekteyiz. 1-3 yıl görev yapmış olan öğretmenlerin yoğunlukla işaretlediği seçenek çoğu zaman seçeneğidir. 4-8 yıl görev yapmış olan öğretmenlerin yoğunlukla tercih ettikleri seçenek çoğu zaman ve bazen seçeneğidir. 8-16 yıl görev yapmış olan öğretmenlerin çoğu zaman seçeneğinde yoğunlaştıklarını görmekteyiz. 16 yıl ve daha fazla süre ile görev yapmış olan öğretmenlerimizin ise her zaman seçeneğinin yoğunlukla işaretlediklerini görmekteyiz.

Buna göre farklı mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin “Sizce öğretmenler, sınav sorularının hazırlanması sırasında belirtke tablosundan yararlanmalı mıdır?” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır, $X^2(sd=9, n=80)=6,07, p>0,05$

Tablo 4.22.

Ankete katılan öğretmenlerin “Değerlendirme sonunda öğrencilerin yaptıkları hatalarla ilgili dönütler hangi zamanlarda verilmelidir?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı

		Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri				Toplam		
		1-3 yıl	4-8 yıl	8-16 yıl	16 yıl ve üzeri			
Değerlendirme sonunda öğrencilerin yaptıkları hatalarla ilgili dönütler hangi zamanlarda verilmelidir?”	Her zaman	f	7	8	14	14	43	
		%	16,3%	18,6%	32,6%	32,6%	100,0%	
	Çoğu zaman	f	0	4	18	8	30	
		%	,0%	13,3%	60,0%	26,7%	100,0%	
	Bazen	f	1	5	2	1	9	
		%	11,1%	55,6%	22,2%	11,1%	100,0%	
	Nadiren	f	0	0	0	0	0	
		%	0%	0%	0%	0%	0%	
	Hiçbir zaman	f	0	0	0	0	0	
		%	0%	0%	0%	0%	0%	
	Toplam		f	8	17	34	23	82
			%	9,8%	20,7%	41,5%	28,0%	100,0%

Yukarıdaki ankete katılan öğretmenlerin “Değerlendirme sonunda öğrencilerin yaptıkları hatalarla ilgili dönütler hangi zamanlarda verilmelidir?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı çizelgesine baktığımız zaman öğretmenlerimizin nadiren ve hiçbir zaman seçeneklerini işaretlemediklerini görmekteyiz. Öte yandan 1-3, 4-8 yıl arası ve 16 yıldan daha fazla görev süresi olan öğretmenlerin her zaman seçeneğini yoğun olarak işaretlediğini görmekteyiz.

Ancak 8-16 yıl görev yapmış olan öğretmenler ağırlıklı olarak çoğu zaman seçeneğini işaretlemiştir.

Buna göre farklı mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin “Değerlendirme sonunda öğrencilerin yaptıkları hatalarla ilgili dönütler hangi zamanlarda verilmelidir?” sorusuna verdikleri yanıtlar arasında anlamlı bir fark vardır, $X^2(sd=6, n=80)=16,33, p<0,05$

Tablo 4.23.

Ankete katılan öğretmenlerin “Yapılan sınavlara not verirken objektif bir değerlendirme için nasıl bir yol izlenmelidir?” sorularına verdikleri yanıtların frekans değerleri

Öğretmenlerin objektif bir değerlendirme için öğretmenlerin izledikleri yol	Cevaplar					
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
Önceden cevap anahtarı ve puanlama listesi hazırlanmalıdır.	69	84,1	13	15,9	82	100
Sınav kâğıtları okunurken öğrencilerin isimlerini görmemek için isimler kısmı kapatılmalıdır.	26	31,7	56	68,3	82	100
Sınav kâğıtlarının değerlendirilmesi sırasında öğretmen uygun durum ve ortamda bulunmalıdır	33	40,2	49	59,8	82	100
Sınav kâğıtları okunurken bir sorunun cevabı bütün öğrencilerin kâğıtlarında bitirilinceye kadar okunmalı, yani soru soru okunmalı	27	32,9	55	67,1	82	100
Diğer	1	1,2	81	98,8	82	100

(Bu soruda ankete katılan öğretmenlerin birden fazla seçeneği işaretleyebileceği belirtilmiştir.)

Yapmış olduğumuz anketin on ikinci sorusunda “Yapılan sınavlara not verirken Objektif bir değerlendirme için sizce nasıl bir yol izlenmelidir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruda ankete katılan öğretmenlere birden fazla seçenek işaretleyebileceği belirtilmiştir. Buna göre ankete katılan öğretmenlerin %84’ü önceden cevap anahtarı ve puanlama listesi hazırlanmalıdır seçeneğini işaretlemiştir. Sağlıklı bir ölme değerlendirme işleminin olmasa olmazlarından olan cevap anahtarı ve puanlama için yüzde seksen dört iyi bir orandır. % 31,7 ‘si “Sınav kâğıtları okunurken, öğrencilerin isimlerini görmemek için isimleri kısmı kapatılmalıdır” seçeneğini işaretlemiştir. Ölçme değerlendirmede yanlılığı önlemek için iyi bir uygulama olan örneğimize yeterli sayıda katılan öğretmen olmamıştır. % 40’ ı “Sınav kâğıtlarının değerlendirilmesi sırasında öğretmen uygun durum ve ortamda bulunmalıdır” seçeneğini işaretlemiştir. Bu durum da öğretmenin çevre koşullarından etkilenmemesi için önemli bir etkidir. % 33’ü “Sınav kâğıtları okunurken bir sorunun cevabı bütün öğrencilerin kâğıtlarında bitirilinceye kadar okunmalı, yani soru soru okunmalı” seçeneğini işaretlemiştir. Soruları okurken soru soru okumak özellikle yazılı sınavlarda hatasız değerlendirme yapmak için çok önemlidir. Bu oran

da daha yüksek olmalıydı.

Anketimizin on üçüncü sorusunda “Ölçme-değerlendirme yapılırken ortaya çıkan hatalar sizce en çok neden kaynaklanmaktadır?” sorusu sorulmuştur.

Tablo 4.24.

Ankete katılan öğretmenlerin “Ölçme-değerlendirme yapılırken ortaya çıkan hatalar sizce en çok neden kaynaklanmaktadır?” sorularına verdikleri yanıtların frekans değerleri

Ölçme-değerlendirme yapılırken ortaya çıkan hataların kaynağı	Cevaplar					
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	F	%
Öğrenciden kaynaklanabilir	32	39	50	61	82	100
Ölçme yönteminden kaynaklanabilir	53	64,6	29	35,4	82	100
Öğretmenden kaynaklanabilir	35	42,7	47	57,3	82	100
Ölçmenin yapıldığı ortamdan kaynaklanabilir	28	34,1	54	65,9	82	100
Ölçme aracından kaynaklanabilir	47	57,3	35	42,7	82	100
Ölçme için belirlenen zamandan kaynaklanabilir	24	29,3	58	70,7	82	100

(Bu soruda ankete katılan öğretmenlerin birden fazla seçeneği işaretleyebileceği belirtilmiştir.)

Bu soruya ankete katılan öğretmenlerin % 39' u öğrenciden kaynaklanabilir seçeneğini işaretlemiştir. % 64,6'sı ölçme yönteminden kaynaklanabilir yanıtını vermiştir. %42,7'si öğretmenden kaynaklanabilir yanıtını vermiştir. %34'ü ölçmenin yapıldığı ortamdan kaynaklanabilir yanıtını vermiştir. %57'si ölçme aracından kaynaklanabilir yanıtını vermiştir. %29,3'ü ölçme için belirlenen zamandan kaynaklanabilir yanıtını vermiştir. Burada öğretmenlerimize sunduğumuz seçenekler ölçme ve değerlendirme yapılırken oluşan hataların kaynaklarıdır. Ancak öğretmenlerimiz bu hata kaynaklarından ölçme aracı ve ölçme yönteminden kaynakladığını belirten seçeneklerde yoğunlaştığını görüyoruz.

Bu soruda cevaplanan seçeneklerde en yoğun olarak tercih edilen seçenek "Hatanın ölçme yönteminden kaynaklandığıdır." Bu seçeneği " ölçme aracından kaynaklanmaktadır" seçeneği takip etmektedir. Bunları öğretmenden kaynaklanabilir

ve öğrenciden kaynaklanabilir seçenekleri takip etmektedir.

Buna göre öğretmenlerimiz öğrencilerin başarısızlığını genellikle ölçme yöntemine bağladıklarını söyleyebiliriz.

Anketimizin on dördüncü sorusunda “Sizce bir sınıfı oluşturan öğrencilerin yarısından fazlasının, sınavına girdikleri bir dersten sürekli düşük not almalarının nedenleri ne olabilir?” sorusu sorulmuştur.

Tablo 4.25.

Ankete katılan öğretmenlerin “Sizce bir sınıfı oluşturan öğrencilerin yarısından fazlasının, sınavına girdikleri bir dersten sürekli düşük not almalarının nedenleri ne olabilir?” sorularına verdikleri yanıtların frekans değerleri

“Sizce bir sınıfı oluşturan öğrencilerin yarısından fazlasının, sınavına girdikleri bir dersten sürekli düşük not almalarının nedenleri ne olabilir?”	Cevaplar					
	Evet		Hayır		Toplam	
	f	%	f	%	F	%
Öğrencilerin yeterince güdülenmeyip derse karşı ilgisiz olmaları	44	53,7	38	46,3	82	100
Öğretmenin ders anlatımında uygun yöntem ve teknik seçmemesidir	50	61	32	39	82	100
Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyinin dikkate alınmamasıdır	45	54,9	37	45,1	82	100
Konuların öğrencilerin ilgi, yetenek ve seviyelerine uygun olmamasıdır	50	61	32	39	82	100
Uygun sınıf ortamının sağlanamaması ve ders araç gereçlerinin yetersizliği	45	54,9	37	45,1	82	100
Sınıf başarısını tespit edecek uygun ölçme aracının seçilmemesidir.	34	41,5	48	58,5	82	100

(Bu soruda ankete katılan öğretmenlerin birden fazla seçeneği işaretleyebileceği belirtilmiştir.)

Yukarıda ankete katılan öğretmenlerin Sizce bir sınıfı oluşturan öğrencilerin yarısından fazlasının, sınavına girdikleri bir dersten sürekli düşük not almalarının nedenleri ne olabilir?” sorusuna verilen yanıtlar çizelgesine baktığımız zaman öğretmenlerimizin iki seçenek üzerinde yoğunlaştığını görmekteyiz. Bu seçenekler % 61 oranı ile “konuların öğrencilerin ilgi, yetenek ve seviyelerine uygun olmamasıdır” ve “öğretmenin ders anlatımında uygun yöntem ve teknikleri seçmemesidir.” Bu yoğunlukla işaretlenen seçeneklerden “konuların öğrencilerin ilgi, yetenek ve

seviyelerine uygun olamamasıdır” seçeneği başarısızlığın nedenini başka bir kaynağa yansıtmak için tercih edildiği düşünülmektedir. Çünkü kazanımlar MEB tarafından belirlenmekte gerekli yöntem ve teknik öğretmen kılavuz kitaplarında belirtilmekte ve ülkemizdeki bütün okullarda uygulanmaktadır.

Tablo 4.26.

Ankete katılan öğretmenlerin “Sizce bir sınıfı oluşturan öğrencilerin yarısından fazlasının, sınavına girdikleri bir dersten sürekli düşük not almalarının nedenleri ne olabilir?” sorusunun cevaplarından olan “Konuların öğrencilerin ilgi, yetenek ve seviyelerine uygun olmamasıdır.” Seçeneği ile öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı

Konuların öğrencilerin ilgi, yetenek ve seviyelerine uygun olmamasıdır		Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri				Toplam
		1-3 yıl	4-8 yıl	1-3 yıl	4-8 yıl	
	Katılmayanlar	5	8	11	8	32
	Katılanlar	3	9	23	15	50
Toplam		8	17	34	23	82

Yukarıda Ankete katılan öğretmenlerin “Sizce bir sınıfı oluşturan öğrencilerin yarısından fazlasının, sınavına girdikleri bir dersten sürekli düşük not almalarının nedenleri ne olabilir?” sorusunun cevaplarından olan “Konuların öğrencilerin ilgi, yetenek ve seviyelerine uygun olmamasıdır.” Seçeneğini işaretleyen öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı çizelgesine baktığımız zaman görmekteyiz ki 1-3 yıl görev süresi olan öğretmenler büyük ölçüde bu görüşe katılmazken diğer gruplardaki öğretmenler çoğunlukla katılmışlardır. Buna göre yukarıda belirtmiş olduğumuz öğrenci başarısızlığını başka kavrama yansıtmama davranışı 4 yıl ve daha fazla süreyle görev yapan öğretmenlerin çoğunluğunda vardır.

Buna göre farklı mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin, öğrencilerin yarısından fazlasının, sınavına girdikleri bir dersten sürekli düşük not almalarının nedenleri ne olabilir? Sorusunun cevaplarından olan “Konuların öğrencilerin ilgi, yetenek ve seviyelerine uygun olmamasıdır” seçeneğini işaretleme durumu arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır, $X^2(sd=3, n=82)=3,12, p>0,05$

Anketimizin on beşinci sorusunda öğretmenlerimize “Bir ölçme aracında bulunması gereken en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir” şeklinde bir soru yönelttik. Aldığımız yanıtlar frekans tablosunda görüldüğü gibi en yüksek oran güvenilirlik seçeneğidir.

Tablo 4.27.

Ankete katılan öğretmenlerin "Bir ölçme aracıda bulunması gereken en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir" sorusuna verilen yanıtların frekans değerleri

Sıra	Bir ölçme aracıda bulunması gereken en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir	Frekans (f)	Yüzde (%)	Valid Yüzde (%)	Cumulative Yüzde (%)
1	Geçerlilik	21	25,6	25,6	25,6
2	Güvenilirlik	41	50,0	50,0	75,6
3	Kullanışlılık	18	22,0	22,0	97,6
4	Diğer	2	2,4	2,4	100,0
Toplam		82	100,0	100,0	

"Bir ölçme aracıda bulunması gereken en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir" sorusuna verilen yanıtların frekans değerlerine baktığımız zaman öğretmenlerimizin; güvenilirlik %50, geçerlilik %25,6, kullanışlılık %22 ve %2,4 diğer şeklinde görüş belirttiğini görüyoruz. Geçerlilik, bir ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı özelliği, başka herhangi bir özellikle karıştırmadan, doğru olarak ölçebilme derecesidir. Güvenirlik bir testin tutarlı ve durağan sonuçlar verme ölçüsüdür. Kullanışlılık Bir testin kullanışlılığı, onun geliştirilmesi, çoğaltılması, uygulanması ve puanlanmasının kolay ve ekonomik olması demektir. Bu üç özellikte sağlıklı bir ölçme için gerekli olan öğelerdir ancak bunların en önemlisi geçerliliktir. Çünkü doğru amaca hizmet edebilmesi için öncelikle geçerli olmalıdır. Buna göre öğretmenlerimizin burada yanlış bir tercihte yoğunlaştığını düşünüyorum.

Tablo 4.28

Ankete katılan öğretmenlerin "Bir ölçme aracıda bulunması gereken en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir" sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı

		Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri				Toplam
		1-3 yıl	4-8 yıl	8-16 yıl	16 ve Üzeri	
"Bir ölçme aracıda bulunması gereken en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir"	Geçerlilik	4	3	11	3	21
		19,0%	14,3%	52,4%	14,3%	100,0%
	Güvenilirlik	3	9	17	12	41
		7,3%	22,0%	41,5%	29,3%	100,0%
	Kullanışlılık	1	5	5	7	18
		5,6%	27,8%	27,8%	38,9%	100,0%
	Diğer	0	0	1	1	2
		,0%	,0%	50,0%	50,0%	100,0%
Toplam		8	17	34	23	82
		9,8%	20,7%	41,5%	28,0%	100,0%

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi ankete katılan öğretmenlerin "Bir ölçme aracı bulması gereken en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir" sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımına göre 1-3 yıl görev süresi olan öğretmenler yoğun olarak geçerlilik demişlerdir. Yani ölçme değerlendirmedeki önemli olan olay ölçmeyi amaçladığı hedef davranışları ölçmek olduğunu belirtmişlerdir. Diğer gruptaki öğretmenler güvenilirliği en önemli ölçüt olarak belirtmişlerdir. Güvenilirliğin de ölçme değerlendirme sonuçlarındaki tutarlılığı gösterdiğine göre 4 yıl ve üzeri görev yapmış olan öğretmenler için bu tutarlılığın daha önemli olduğunu söyleyebiliriz. Buna göre oluşan farklılığın öğretmenlik mesleğinde 1-3 yıl görev yapmış olan öğretmenlerin mesleki bilgilerinin daha taze olduğundan kaynaklandığını ve ya eğitim fakültelerinde konu ile ilgili verilen bilgilerin daha iyiye doğru gittiğini söyleyebiliriz.

Buna göre farklı kıdeme sahip öğretmenlerin "Bir ölçme aracı bulması gereken en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir" sorusuna ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur, $X^2(sd=9, n=82)=7.91, p>0,05$.

Tablo 4.29.

Ankete katılan öğretmenlerin bazı ölçme araçlarını kullanma yoğunluğunun frekans değerleri

Sorular		Her Zaman	Sık sık	Bazen	Nadiren	Hiçbir Zaman
Ölçme araçlarından olan "Yazılı sınavları" hangi zamanlarda kullanırsınız?	f	6	29	39	4	2
	%	%7	%35	%48	%5	%2
Ölçme araçlarından olan "sözlü sınavları" hangi zamanlarda kullanırsınız?	f	17	25	20	12	7
	%	%21	%30	%24	%15	%9
Ölçme araçlarından olan "Çoktan seçmeli testleri" hangi zamanlarda kullanırsınız?	f	20	36	23	1	0
	%	%24	%44	%28	%1	%0
Ölçme araçlarından olan "Doğru yanlış testlerini" hangi zamanlarda kullanırsınız?	f	13	32	28	6	1
	%	%16	%39	%34	%7	%1
Ölçme araçlarından olan "Kısa cevaplı testleri" hangi	f	12	30	34	5	0

zamanlarda kullanırsınız?	%	%15	%37	%41	%6	%0
Ölçme araçlarından olan “Eşleştirmeli testleri” hangi zamanlarda kullanırsınız?	f	12	28	29	9	2
	%	%15	%34	%35	%11	%2
Ölçme araçlarından olan “performans ödevini” hangi zamanlarda kullanırsınız?	f	11	21	43	6	0
	%	%13	%26	%52	%7	%0
Ölçme araçlarından olan “Proje ödevlerini” hangi zamanlarda kullanırsınız?	f	8	16	47	9	1
	%	%10	%20	%57	%11	%1

Bu tablodaki verilere göre öğretmenlerimiz ölçme değerlendirme araçlarından en fazla çoktan seçmeli testleri daha sonra doğru yanlış testleri kullanmaktadır. Sözlü sınavların, çoktan seçmeli testlerin, doğru yanlış testlerin kullanım zamanlarına ilişkin yoğunluk sık sık seçeneğindedir. Yazılı sınavların, kısa cevaplı testlerin, eşlemeli testlerin, performans ve proje ödevlerinin kullanım zamanlarına ilişkin yoğunluk da bazen seçeneğindedir. Ölçme ve değerlendirmede yeni yaklaşımları kullanan öğrenci merkezli eğitim yapmakta olan öğretmenlerin performans ve proje ödevlerini daha yoğun kullanması beklenmektedir. Buna göre öğretmenlerimizin klasik yöntemlerden olan yazılı ve sözlü sınavlardan biraz uzaklaştığını söyleyebiliriz.

Ancak ölçme değerlendirmede yeni yaklaşımlarla beraber gelen performans ve proje ödevlerinin kullanımlarına baktığımızda da bazen seçeneğinde yoğunluğun olduğunu görüyoruz. Yani klasik yöntemlerden uzaklaşma var ama yeni yöntemlere de tam bir adaptasyon henüz oluşmamıştır.

Tablo 4.30

Ankete katılan öğretmenlerin Ölçme araçlarından olan “Çoktan seçmeli testleri” hangi zamanlarda kullanırsınız? Sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı

		Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri				Toplam	
		1-3 yıl	4-8 yıl	8-16 yıl	16 ve üzeri yıl		
“Çoktan seçmeli	Her zaman	F	2	3	6	9	20
		%	10,0%	15,0%	30,0%	45,0%	100,0%

testleri” hangi zamanlarda kullanırsınız?	Sık sık	F	2	8	22	5	37
		%	5,4%	21,6%	59,5%	13,5%	100,0%
	Bazen	F	2	6	6	9	23
		%	8,7%	26,1%	26,1%	39,1%	100,0%
	Nadiren	F	1	0	0	0	1
		%	100,0%	,0%	,0%	,0%	100,0%
	Hiçbir zaman	F	0	0	0	0	0
		%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%
	Toplam	F	7	17	34	23	81
		%	8,6%	21,0%	42,0%	28,4%	100,0%

Yukarıda ankete katılan öğretmenlerin Ölçme araçlarından olan “Çoktan seçmeli testleri” hangi zamanlarda kullanırsınız? Sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımını görmekteyiz. Bu dağılıma baktığımız zaman hiçbir zaman seçeneğinin hiç tercih edilmemiş olduğunu görmekteyiz. Öğretmenlik mesleğinde 1-3 yıl görev yapmış olan öğretmenlerin kullanma sıklığına baktığımız zaman dengeli bir dağılım görmekteyiz. 4-8 yıl görev yapmış olan öğretmenlerin sık sık seçeneğinde yoğunlaştığını ve 8-16 yıl görev yapmış olan öğretmenlerin de sık sık seçeneğini daha yoğun bir şekilde tercih ettiklerini görmekteyiz. 16 yıl ve daha fazla mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin iki seçenekte yoğunlaştığını görmekteyiz. Bu seçenekler her zaman ve bazen seçenekleridir.

Öğretmenlik mesleğinde farklı kıdeme sahip olan öğretmenlerin çoktan seçmeli testleri kullanma yoğunluklarına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark vardır, $X^2(sd=9, n=81)=22.21, p<0,05$

Anketimizin yirmi dördüncü sorusunda öğretmenlerimize yenilenen eğitim programı hakkında ne düşündüğü sorulmuştur. Sonuçlar aşağıdaki tabloya işlenmiştir.

Tablo 4.31.

Ankete katılan öğretmenlerin “Yenilenen eğitim programı hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri

“Yenilenen eğitim programı hakkında ne düşünüyorsunuz?”		
Seçenek	Frekans (f)	Yüzde (%)
Gereksiz bir uygulama olmuş eski program daha iyiydi.	10	% 12

İyi oldu, çağın gereklerine göre yenilenmesi gerekiyordu.	52	%63
Fark etmez	5	%7
Diğer	14	%17

Tabloya baktığımızda öğretmenlerimizin %63 ü “iyi oldu, çağın gereklerine göre yenilenmesi gerekiyordu “ seçeneğini işaretlemişlerdir. Sadece % 12’si gereksiz bir uygulama olmuş eski program daha iyiydi seçeneğini işaretleyip eski programı savunmuştur. %17 si diğer seçeneğini işaretlemiştir. Diğer seçeneğini seçecek öğretmenlerin görüşlerini belirtmesini istemiştik. Bu öğretmenlerin genel görüşü de uygulanabilecek bir program olmalıydı, önemli olan eski veya yeni olması değil tam olarak uygulanıyor olabilmesidir demişlerdir.

Tablo 4.32

Ankete katılan öğretmenlerin “Yenilenen eğitim programı hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımı

		Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri				Toplam	
		1-3 yıl	4-8 yıl	8-16 yıl	16 ve üzeri yıl		
“Yenilenen eğitim programı hakkında ne düşünüyorsunuz?”	Gereksiz bir uygulama olmuş eski program daha iyiydi.	f	0	5	2	3	10
		%	,0%	50,0%	20,0%	30,0%	100,0%
	İyi oldu, çağın gereklerine göre yenilenmesi gerekiyordu.	f	7	10	21	13	51
		%	13,7%	19,6%	41,2%	25,5%	100,0%
	Fark etmez	f	0	0	4	2	6
		%	,0%	,0%	66,7%	33,3%	100,0%
	Diğer	f	1	1	7	5	14
		%	7,1%	7,1%	50,0%	35,7%	100,0%
Toplam	f	8	16	34	23	81	
	%	9,9%	19,8%	42,0%	28,4%	100,0%	

Yukarıda Ankete katılan öğretmenlerin “Yenilenen eğitim programı hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin meslekteki çalışma sürelerine göre dağılımını görmekteyiz. Bu dağılıma göre

“Gereksiz bir uygulama olmuş eski program daha iyiydi.” Görüşüne öğretmenlik mesleğinde 1-3 yıl görev yapmış olan öğretmenlerden hiç katılan olmamıştır. Diğer yaş gruplarında az da olsa bu görüşe katılan öğretmenler vardır. Bütün yaş gruplarında “iyi oldu, çağın gereklerine göre yenilenmesi gerekiyordu” seçeneği en çok işaretlenen seçenektir. 8 yıl üzeri süre ile öğretmen olarak görev yapmış öğretmenlerden az da olsa “fark etmez” seçeneğini işaretleyenler vardır.

Öğretmenlik mesleğinde farklı kıdeme sahip olan öğretmenlerin yenilenen eğitim programına ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark yoktur, $X^2(sd=9, n=81)=12.11, p>0,05$.

Anketimizin bir diğer sorusu da “Öğrencilerin ürün dosyalarına (portfolyo) hangi çalışmalarını yerleştiriyorsunuz?” sorusudur.

Tablo 4.33.

Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencilerin ürün dosyalarına (portfolyo) hangi çalışmalarını yerleştiriyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtların frekans değerleri

“Öğrencilerin ürün dosyalarına (portfolyo) hangi çalışmalarını yerleştiriyorsunuz?”		
Seçenek	Frekans (f)	Yüzde (%)
Performans ödevleri.	44	%54
Projeler	21	%26
Öğrencinin bütün kişisel bilgileri	11	%13
Öğrencinin yapmış olduğu araştırmalar	62	%76
Öğretmen anekdotları	5	%6
Diğer	6	%7

(Bu soruda ankete katılan öğretmenlerin birden fazla seçeneği işaretleyebileceği belirtilmiştir.)

Buna göre öğretmenlerimiz ürün dosyalarına yoğun olarak öğrencinin yapmış olduğu araştırmaları ve performans ödevlerini yerleştiriyorlar. Hâlbuki öğrencinin ürün dosyasında bunların hepsi olması gerekir. Öğrenci ürün dosyalarından öğrencilere not verirken de yararlanmamız gerektiği için öğrenciye ait olan bu çalışmaların hepsi portfolyoda yer alması daha sağlıklı olacaktır.

Anketimizin 26.sorusunda öğretmenlere “Öğrencileri değerlendirirken ürün dosyalarını ne kadar kullanıyorsunuz?” sorusunu yönelttik.

Aşağıdaki tabloya baktığımızda öğretmenlerimizin ürün dosyalarını değerlendirmeye her zaman değil; bazen veya sık sık dâhil ettiğini görüyoruz. Ürün dosyaları içeriği itibariyle ve yeni ölçme değerlendirme yöntemlerine, öğrenci merkezli eğitime uygun olması itibariyle değerlendirme sürecinde daha fazla yer almalıdır.

Tablo 4.34.

Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencileri değerlendirirken ürün dosyalarını ne kadar kullanıyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri

Soru 26		Her Zaman	Sık sık	Bazen	Nadiren	Hiçbir Zaman
Öğrencileri değerlendirirken ürün dosyalarını ne kadar kullanıyorsunuz?	F	7	25	36	7	3
	%	%9	%30	%44	%9	%4

Öğrencileri değerlendirirken ürün dosyalarını her zaman kullanıyorum yanıtını veren öğretmenler %9, sık sık kullandıklarını belirtenler %30, bazen yanıtını verenler %44, nadiren yanıtını veren öğretmenler %9 ve hiçbir zaman yanıtını veren öğretmenler %4 şeklinde bir dağılım oranına sahiptirler.

Tablo 4.35.

Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencileri değerlendirirken ürün dosyalarını ne kadar kullanıyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinde çalışma sürelerine göre dağılımı

		“Öğrencileri değerlendirirken ürün dosyalarını ne kadar kullanıyorsunuz?”					Toplam	
		Her Zaman	Sık sık	Bazen	Nadiren	Hiçbir Zaman		
Öğretmenlerin meslekteki çalışma süreleri	1-3 yıl	f	1	3	3		1	8
		%	12,5%	37,5%	37,5%		12,5%	100,0%
	4-8 Yıl	f	2	5	8	2		17
		%	11,8%	29,4%	47,1%	11,8%		100,0%
	8-16 yıl	f	2	12	17	2	1	34
		%	5,9%	35,3%	50,0%	5,9%	2,9%	100,0%
16 yıl ve üzeri	f	5	6	8	3	1	23	
	%	21,7%	26,1%	34,8%	13,0%	4,3%	100,0%	
Toplam		f	10	26	36	7	3	82
		%	12,2%	31,7%	43,9%	8,5%	3,7%	100,0%

Yukarıdaki tabloda ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencileri değerlendirirken ürün dosyalarını ne kadar kullanıyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinde çalışma sürelerine göre dağılımını

görmekteyiz. Buna göre öğretmenlik mesleğinde 1-3 yıl görev yapan öğretmenlerin sık sık ve bazen seçeneklerine aynı oranda (%37)katıldıklarını görmekteyiz. Öğretmenlik mesleğinde 4-8 yıl görev yapmış olan öğretmenlerin %47'lik oranla bazen seçeneğine yoğunlaşmış olduğunu görmekteyiz. Öğretmenlik mesleğinde 8-16 yıl görev yapmış olan öğretmenlerin de %50'lik oranla bazen seçeneğine yoğunlaşmış olduğunu görmekteyiz.16 yıl ve daha fazla süre ile öğretmen olarak görev yapanlarda ise %34 gibi diğerlerinden daha az bir oranla bazen seçeneğinde yoğunlaştıklarını görmekteyiz.

Öğretmenlik mesleğinde farklı kıdeme sahip olan öğretmenlerin “Öğrencileri değerlendirirken ürün dosyalarını ne kadar kullanıyorsunuz?”sorusuna verdikleri yanıtların arasında anlamlı bir fark yoktur, $X^2(sd=12, n=82)=8.27, p>0,05$.

Tablo 4.36.

Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencileri değerlendirirken otantik değerlendirmeyi ne kadar kullanıyorsunuz?”sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri

Soru 27		Her Zaman	Sık sık	Bazen	Nadiren	Hiçbir Zaman
Öğrencileri değerlendirirken otantik değerlendirmeyi ne kadar kullanıyorsunuz?	f	5	11	32	11	7
	%	%6	%13	%39	%13	%9

“Otantik değerlendirme geleneksel norm-referanslı (bağıl) değerlendirmeye alternatif olarak sunulmuş ölçüt referanslı değerlendirme yöntemlerinden biridir. Öğrenci merkezli, formatif öğeler içermesi itibariyle dikkat çekmiş bir yöntemdir” (Göçmen, 2004). Bu yöntem de bazen seçeneğinde yoğunluk göstermiştir. Bir kısım öğretmenlerimiz de otantik değerlendirmeyi daha önce duymadıklarını beyan etmişlerdir. Bu sebepten dolayı bu soru 16 ankette cevaplanmamıştır. Cevaplanan anketlere göre öğretmenlerimizin %39'u bazen seçeneğini işaretlemişlerdir. Diğer seçeneklerde artan ve azalan yönde dengeli bir dağılım izlediğini görmekteyiz.

Anketimizin yirmi sekizinci sorusunda “Öğrencilere performans görevi verirken nelere dikkat edersiniz?” sorusunu yönelttik. Verilen cevaplar aşağıdaki çizelgeye işlenmiştir.

Tablo 4.37

Ankete katılan öğretmenlerin “Öğrencilere performans görevi verirken nelere dikkat edersiniz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri

“Öğrencilere performans görevi verirken nelere dikkat edersiniz?”		
Seçenek	Frekans (F)	Yüzde (%)
Gerçek hayatla bağlantılı olmasına	33	%40
Hedeflere uygun olmasına	32	%39
Güvenli olmasına	6	%7
Ekonomik olmasına	23	%28
Öğrenciyi düşünmeye yönelten görevler olmasına.	42	%51
Diğer	4	%5

(Bu soruda ankete katılan öğretmenlerin birden fazla seçeneği işaretleyebileceği belirtilmiştir.)

Çizelgeye göre öğretmenlerimizin % 51’i verdiği performans görevinin “Öğrenciyi düşünmeye yönelten görevler olmasına” dikkat etmektedir. % 40’ı Gerçek hayatla bağlantılı olmasına, % 39’ u hedeflere uygun olmasına dikkat etmekteymiş. Öğretmenlerimizin sadece %28’i verdiği ödevin ekonomik olmasına dikkat etmektedir ve öğretmenlerimizin sadece % 7’si verdiği ödevin güvenli olmasına dikkat etmektedir. Bu soruya verilen yanıtlar da beklenen oranın altında olmuştur. Öğrencilere performans görevi verirken bu öğelerin hepsine dikkat etmemiz gerekmektedir.

Anketimizin yirmi dokuzuncu sorusunda “Performans görevi verirken hangi konuda sorun yaşıyorsunuz?” sorusu öğretmenlerimize yöneltilmiştir. Öğretmenlerimizin verdiği yanıtlar aşağıdaki çizelgeye işlenmiştir.

Tablo 4.38

Ankete katılan öğretmenlerin “Performans görevi verirken hangi konuda sorun yaşıyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri

“Performans görevi verirken hangi konuda sorun yaşıyorsunuz?”		
Seçenek	Frekans (f)	Yüzde (%)
Uygun performans görevi bulamıyorum.	5	%6
Verdiğim ödevleri öğrenciler yapamıyor.	7	%9
Ödevleri öğrenciler kendisi değil diğer aile bireyleri yapıyor.	56	%68

Öğrenciler ödevi internetten hazır olarak alıp getiriyorlar.(Kendisi çaba harcamıyor)	38	%46
Diğer	3	%4

(Bu soruda ankete katılan öğretmenlerin birden fazla seçeneği işaretleyebileceği belirtilmiştir.)

Çizelgeyi incelediğimizde öğretmenlerimizin en büyük sorunu performans ödevlerini öğrencilerin kendisi değil diğer aile bireyleri yapıyor olmasıdır. Öğretmenlerimizin %68'i bu sıkıntıyı yaşamaktadır. İkinci büyük sıkıntı ise “Öğrenciler ödevi internetten hazır olarak alıp getiriyorlar.(Kendisi çaba harcamıyor)” olmasıdır. Bu sıkıntıyı da öğretmenlerimizin %46'sı yaşamaktadır. Diğer seçeneklerde belirtmiş olduğumuz “uygun performans ödevi bulamıyorum, verdiğim ödevleri öğrenciler yapamıyor ve diğer etkenlerden sıkıntı yaşayan öğretmenlerimizin oranı ise çok azdır. Buna göre performans ve proje ödevlerinde yaşanan öncelikli sıkıntılar; öğrencilerin ödevleri kendilerinin yapmalarına dayanmaktadır.

Anketimizin otuzuncu sorusunda öğretmenlerimize “Performans değerlendirme araçlarından hangilerini kullanıyorsunuz?” sorusunu yönelttik. Aşağıda görüldüğü gibi bu soruya verilen yanıtlara göre öğretmenlerimizin %68 'i dereceli puanlama anahtarını kullanmaktadır. % 26'sı öz değerlendirme formlarını kullanmaktadır. % 22'si kontrol listelerini %12'si akran değerlendirme formlarını ve kavram haritalarını kullanmaktadır. %9'u tutum ölçeklerini %4'ü de hikaye ve anekdot kayıtlarını kullanmaktadır.

Tablo 4.39.

Ankete katılan öğretmenlerin “Performans değerlendirme araçlarından hangilerini kullanıyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri

“Performans değerlendirme araçlarından hangilerini kullanıyorsunuz?”		
Seçenek	Frekans (F)	Yüzde (%)
Dereceli Puanlama Anahtarı	56 kişi	%68
Akran Değerlendirme	10 kişi	%12
Öz Değerlendirme	21 kişi	%26
Kontrol Listeleri	18 kişi	%22
Tutum Ölçekleri	7 kişi	%9
Hikâye-Anekdot Kayıtları	3 kişi	%4

Kavram Haritaları	10 kişi	%12
Diğer	0 kişi	%0

(Bu soruda ankete katılan öğretmenlerin birden fazla seçeneği işaretleyebileceği belirtilmiştir.)

Anketimizin sonraki sorusunda “Performans ve proje görevlerini hangi derslerde veriyorsunuz?” sorusunu yönelttik aldığımız yanıtlar aşağıdaki çizelgeye işlenmiştir.

Tablo 4.40.

Ankete katılan öğretmenlerin “Performans ve proje görevlerini hangi derslerde veriyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri

“Performans ve proje görevlerini hangi derslerde veriyorsunuz?”		
Seçenek	Frekans (F)	Yüzde (%)
Hayat Bilgisi	52 kişi	%63
Matematik	69 kişi	%84
Türkçe	71 kişi	%87
Resim	29 kişi	%35
Müzik	25 kişi	%30
Sosyal Bilgiler	36 kişi	%44
Fen ve Teknoloji	36 kişi	%44
Yabancı Dil	4 kişi	%5
Trafik Güvenliği	9 kişi	%11
Beden Eğitimi	14 kişi	%17

Çizelgeye göre öğretmenlerimiz en çok Türkçe ve matematik derslerinde performans ve proje ödevi vermeyi tercih etmektedir. Bu dersleri hayat bilgisi sosyal bilgiler ve fen ve teknoloji dersleri izlemektedir. Bu derslerin oranının düşmesinin sebebi de ilköğretim 1,2,3. Sınıflarda hayat bilgisi dersinin 4. Ve 5. Sınıflarda fen ve teknoloji ve sosyal bilgiler olarak ayrılmasıdır. Resim müzik ve beden eğitimi derslerinde yazılı sınav yoktur. Bunun yerine performans, proje veya ders ve etkinliklere katılım notu verilmektedir. Bu durumda bu derslerde de oranın yüksek olması beklenmekteydi ama beklentinin tersi bir oran çıkmıştır.

Anketimizin otuz ikinci sorusunda öğretmenlerimize “Ürün dosyalarına hangi derslerde yapılan çalışmaları yerleştiriyorsunuz?” sorusunu yönelttik.

Tablo 4.41

Ankete katılan öğretmenlerin “Ürün dosyalarına hangi derslerde yapılan çalışmaları yerleştiriyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri

“Ürün dosyalarına hangi derslerde yapılan çalışmaları yerleştiriyorsunuz?”		
Seçenek	Frekans (f)	Yüzde (%)
Hayat Bilgisi	50	%61
Matematik	65	%79
Türkçe	71	%87
Resim	40	%49
Müzik	21	%26
Sosyal Bilgiler	36	%44
Fen ve Teknoloji	34	%41
Yabancı Dil	6	%7
Trafik Güvenliği	10	%12
Beden Eğitimi	9	%10

Bu soruda aldığımız yanıtlar bir önceki soru olan “Performans ve proje görevlerini hangi derslerde veriyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtlarla paralellik göstermektedir. Öğretmenlerimizin %87’si ürün dosyasına Türkçe dersine ait çalışmaları yerleştirmektedir. %79’u matematik dersine ait çalışmaları yerleştirmektedir. %61’i hayat bilgisi dersine ait çalışmaları yerleştirmektedir. Önceki soruya kıyasla resim dersini işaretleyen öğretmenlerin oranı yükselmiştir. %49 ‘u resim dersine ait çalışmaları ürün dosyasına yerleştirmektedir. Öğretmenlerimizin % 44’ü sosyal bilgiler, % 41’i fen ve teknoloji, %26’sı müzik, %12’si Trafik güvenliği, % 10’u Beden eğitimi ve % 7’si yabancı dil derslerine ait çalışmaları öğrencilerin ürün dosyalarına yerleştirmektedir. Bu iki soruda da yabancı dil dersine ait oranın düşük olduğu görülmektedir.

Anketimizin 33. Sorusunda “Milli eğitim bakanlığı; ödevi internetten hazır olarak alıp getiren öğrencilere disiplin cezası verilmesine kadar uzanan bir yöneltmelik üzerinde çalışıyor. Bu çalışma hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusu

yöneltilmiştir. Bu soruya öğretmenlerimizin verdiği yanıtlar aşağıdaki çizelgeye işlenmiştir.

Tablo 4.42.

Ankete katılan öğretmenlerin “Milli eğitim bakanlığı; ödevi internetten hazır olarak alıp getiren öğrencilere disiplin cezası verilmesine kadar uzanan bir yöneltmelik üzerinde çalışıyor. Bu çalışma hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtların frekans değerleri

“Milli eğitim bakanlığı; ödevi internetten hazır olarak alıp getiren öğrencilere disiplin cezası verilmesine kadar uzanan bir yöneltmelik üzerinde çalışıyor. Bu çalışma hakkında ne düşünüyorsunuz?”		
Seçenek	Frekans (f)	Yüzde (%)
Olumlu bir gelişme, caydırıcı cezalar olmalıdır.	9	% 11
Ceza ile bir yere varılamaz, başka bir çözüm bulunmalı.	65	% 79
Öğrencilerimin bilgisayar ve internet bağlantısı henüz olmadığı için sorunum yok.	4	% 5
Diğer	3	% 4

Bu çizelgeyi incelediğimizde de öğretmenlerimizin %79’u ceza ile bir yere varılamaz başka bir çözüm bulunmalı görüşünü savunmaktadır. Öğretmenlerimizin %11’i olumlu bir gelişme, caydırıcı cezalar olmalıdır görüşüne katılmaktadır. % 5’i öğrencilerimin bilgisayar ve internet bağlantısı henüz olmadığı için sorunum yok demektedir. % 4’ü de farklı görüşler belirtmiştir. Eğitim sistemimizde ceza olmamalıdır. Çalışmayan veya istenilen hedef davranışı gerçekleştirilmeyen öğrenciye ceza vermek yerine çalışan ve hedef davranışları yerine getiren öğrenciler ödüllendirilmelidir.

Anketimizin son sorusunda da ölçme değerlendirme yeni yaklaşımlarından olan performans, proje ve ürün dosyalarının geçerli, güvenilir ve kullanışlı olma durumlarını sorduk.

Tablo 4.43

Ankete katılan öğretmenlerin; performans, proje ve ürün dosyalarının geçerli, güvenilir ve kullanışlı olma durumlarına göre dağılımı ve frekans tablosu

“Aşağıda belirtilen ölçme değerlendirme araçlarını sizce geçerli, güvenilir ve kullanışlı olma durumlarına göre işaretleyiniz.”						
Araç	Geçerli		Güvenilir		Kullanışlı	
	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)	Frekans (f)	Yüzde (%)
Proje	38	%46	13	%16	15	%18
Performans Görevi	33	%40	16	%20	20	%24
Ürün Dosyası (Portfolyo)	14	%17	16	%20	38	%46

Öğretmenlerimizin % 46’sı proje ödevini geçerli bir araç olarak görmektedir. %18’i kullanışlı, % 16’sı da güvenilir bir araç olarak görmektedir. Öğretmenlerimizin %40 ‘ı performans görevini geçerli olarak görmektedir. %24’ü kullanışlı ve % 20 ‘si de güvenilir olarak görmektedir. Öğretmenlerimizin %46’sı da ürün dosyasını kullanışlı bir araç olarak görmektedir.%20 si güvenilir, %17’si de geçerli bir araç olarak görmektedir.

Buna göre öğretmenlerimizin büyük çoğunluğu için proje ve performans ödevleri geçerli, ürün dosyaları da kullanışlı birer ölçme aracıdır.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın amaçlarına ve anket sonuçlarına göre öğretmenlerimizin tamamına yakını ölçme değerlendirme eğitimi fakültelerinde gerekli olduğunu belirtmektedir ve yine büyük çoğunluğu mezun olduğu öğretim kurumunda ölçme değerlendirme konusunda yeterli bilgi alamadığını belirtmektedir. Bu bulgu birçok araştırmada da elde edilmiştir. (Öztürk & Genç; 1997, Pilten; 2001, Erdemir, 2007) Ankete katılan öğretmenlerin çoğunluğunun kadrolu ve mesleğinde tecrübeli öğretmenlerden oluştuğu da düşünülünce ölçme ve değerlendirme çok sağlıklı bir şekilde yapılamadığını düşünülebilmektedir.

Öğretmenlerimizin çok büyük bir bölümü fakültelerde ölçme değerlendirme ile ilgili verilen bilginin hem teorik hem de uygulamalı olarak verilmesi gerektiğini belirtmektedir. Burada fakültelerdeki yalnızca teorik olarak verilen bilginin yanlışlığını vurgulamışlardır. Öğretmenlerimiz eğitim fakültelerinde ölçme değerlendirme ile ilgili bilgilerin hem teorik hem de uygulamalı olarak verilmesini istemektedirler. Bu sonuç literatürde yer alan diğer çalışmalarda elde edilen sonuçlar ile paralellik göstermektedir. (Pilten, (2001) Erdemir (2007)) Öğretmenlerimizin bu konudaki eksikliği de hizmet içi eğitim faaliyetleri ile en kısa sürede giderilmelidir. Halen üniversitelerde uygulanmakta olan ölçme ve değerlendirme dersi programının YÖK tarafından yeniden gözden geçirilmesi önerilmektedir.

Öğretmenlerimiz ölçme ve değerlendirme yapma amaçlarını “eğitim öğretim etkinliklerinin belirlenmiş amaçlara ulaşım ulaşılmadığını anlamak için” ve “öğrencilerin başarı durumları izlenerek eksikliklerini görüp tamamlamak için” ölçme ve değerlendirme yaptığını belirtmiştir.

Öğrenci başarısının veya başarısızlığının ölçütü konusunda ağırlıklı olan iki görüş vardır. Birincisi “eğitim programına ve öğrencilere kazandırılacak hedef davranışlara” göre demidir. İkincisi ise “Öğrencinin ilgi ve yetenekleridir”. Birinci görüş olması gereken ölçüttür. Ancak öğrencinin ilgi ve yetenekleri başarıyı etkiler ama ölçütü olamaz. Bu konuda alternatif ölçme değerlendirme yöntemleri kullanılırsa ilgi ve yetenekten bağımsız olarak öğrencilerin büyük çoğunluğunda başarı sağlanabilir.

Öğretmenlerimizin çoğunluğu yaptığı ölçme değerlendirme etkinlikleri sonrasında gerekli dönütleri öğrencilere vermektedir. Ayrıca objektif bir ölçme değerlendirme için önceden cevap anahtarı ve puanlama listesinin hazırlanması gerektiği belirtilmiştir.

Ölçme değerlendirmenin yeni yaklaşımlarından olan performans ve proje ödevlerini öğretmenlerimiz bazen kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu da e-okul sisteminin performans ve proje ödevlerini değerlendirme kriterleri arasına almasından kaynaklanmaktadır. Buna göre klasik yöntemlerden uzaklaşma var ama yeni yöntemlere de tam bir adaptasyon henüz oluşmamıştır. Halbuki öğrencileri uygulamalı eğitim sürecine dahil etmesi ve yaparak, yaşayarak öğrenmeyi sağlaması bakımından daha çok tercih edilmesi önerilmektedir. Performans ve proje ödevleri ile ilgili önemli bir bulgu da şudur: “Ülke çapında bazı illerde bulunan belli okullarda bu konu ile ilgili hizmet içi eğitimler düzenlenmiş ve öğretmenler bilgilendirilmiştir; ancak öğretmenlerden alınan görüşler ve sonuçlar ışığında görülüyor ki verilen bu eğitimler yetersizdir.”(Acar & Anıl, 2009). Bu durumda MEB hizmet içi eğitime gereken önemi vermelidir. Eğitim fakültelerinin de alternatif değerlendirme yaklaşımlarını ders programlarında daha çok ele alınması önerilmektedir.

Yenilenen eğitim programı hakkında “İyi oldu, çağın gereklerine göre yenilenmesi gerekiyordu” görüşünü savunan öğretmenlerimiz çoğunluktadır.

Öğrencilerin ürün dosyalarına öğretmenlerimizin büyük bölümü performans ödevlerini ve öğrencinin yapmış olduğu araştırmaları dâhil etmektedir. Ancak ölçme değerlendirmeye ürün dosyalarını dâhil eden öğretmenlerimiz yarıdan daha azdır. Burada oluşan çelişkiyi gidermek için öğretmenlerimizin ölçme ve değerlendirme sürecinde ürün dosyalarını da kullanmaları önerilmektedir.

Öğretmenlerimiz en çok Türkçe ve matematik derslerinde performans ve proje ödevi vermeyi tercih etmektedir. Bu dersleri hayat bilgisi sosyal bilgiler ve fen ve teknoloji dersleri izlemektedir. Performans değerlendirme araçlarından en çok tercih edilen dereceli puanlama anahtarıdır. Bunun nedeni ise kullanımının ve puanlanmasının kolay ve az zaman alıyor olmasıdır.

Performans görevi verirken öğretmenlerimizin sorun yaşadığı en önemli konu

ödevleri öğrencilerin kendilerinin değil diğer aile bireylerinin yapıyor olmaları ve öğrencilerin ödevlerini internetten hazır olarak alıp getiriyor olmalarıdır. Ayrıca öğretmenlerimize sorulan "Milli eğitim bakanlığı; ödevi internetten hazır olarak alıp getiren öğrencilere disiplin cezası verilmesine kadar uzanan bir yöneltmelik üzerinde çalışıyor. Bu çalışma hakkında ne düşünüyorsunuz?" sorusuna öğretmenlerimizin büyük çoğunluğu ceza ile bir yere varılmaz yanıtını vermiştir. Bu problemlerin çözümü ise MEB'in basıp okullara gönderdiği kitaplardaki ödevleri yeniden gözden geçirerek hazır alıntı yapılacak ödevler yerine öğrencinin özgün ürünler ortaya koyacağı ve öğrenciyi düşünmeye sevk edecek ödevlerin yer alması ile mümkündür. Ayrıca öğretmenlerimiz diğer aile bireylerinin yaptığı ödevleri kabul etmeyerek bu sorunları çözebilecektir.

6. KAYNAKLAR

- ACAR, M. ANIL, D. Sınıf Öğretmenlerinin Performans Değerlendirme Sürecindeki Değerlendirme Yöntemlerini Kullanabilme Yeterlilikleri, Karşılaştıkları Sorunlar ve Çözüm Önerileri, TÜBAV, 2009
- ATILGAN, H. **Eğitimde Ölçme Ve Değerlendirme**, Anı, Ankara, 2007
- AYDIN, A. Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri, Ankara 2001
- BAHAR, Mehmet, NARTGÜN, Zekeriya, DURMUŞ, Soner, BIÇAK, Bayram. **Geleneksel- Alternatif Ölçme ve Değerlendirme**. Pegema Ankara, 2006
- BAYKUL, Yaşar. **Eğitimde ve Psikolojide Ölçme**, ÖSYM Yayınları, Ankara, 2000
- BAYRAK, B, ERDEN, A. Fen bilgisi öğretim programının değerlendirilmesi, Kastamonu Eğitim Dergisi, 2007
- BELET, D, GİRMEN, P Türkçe Dersinde Kullanılan Performans Ödevlerinin Etkililiği, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Tokat, 2007
- BİLEN, Mürüvvet. **Plandan Uygulamaya Öğretim**, Anı Yayınları, Ankara, 2002
- ÇALIŞKAN, H, YİĞİTTİR, S. **Sosyal Bilgilerde Ölçme ve Değerlendirme** Pegema, Ankara, 2008
- DEMİREL, Ö. **Öğretimde Planlama Ve Değerlendirme** Pegema, Ankara, 2005
- DEMİREL, Özcan. **Eğitimde Program Geliştirme**, Pegema Yayınevi, Ankara, 1997

- ERDEMİR, Z. Yüksek Lisans Tezi, Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş, 2007
- ERKAN, S. ve GÖMLEKSİZ M. **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme.** Nobel, Ankara, 2008
- ERTÜRK, Selahattin. **Eğitimde Program geliştirme.** Ankara, Meteksan A.ş. 1998
- FİDAN, Nurettin. **Okulda öğrenme ve öğretme.** Ankara, Alkım Yayıncılık 1985
- GÜMÜŞ, B. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara,1981
- GÖÇMEN, G. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı. İnönü Üniversitesi, Malatya, 2004
- KARASAR,N., **Bilimsel Araştırma Yöntemi,** 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd. Şti. Ankara, 1994
- Milli Eğitim Bakanlığı, **İlköğretim Kurumları Yöneltilmeliği,** Ankara, 2003
- ÖNCÜ, H. **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme,** Master Basın Yayın, Ankara, 1994
- ÖZÇELİK, Durmuş Ali, **Ölçme ve Değerlendirme,** ÖSYM Yayınevi, Ankara, 1998
- ÖZTÜRK, C. ve Genç, V. Alan Dışından Sınıf Öğretmenliğine Atanan Öğretmenlerin Mesleki Durumları ve Hizmet içi Eğitimleri, Basılmamış Bildiri. 1997
- PİLTEN, P. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya. 2001

- TEKİN, Halil, **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**, Yargı Yayınları, 1993
- TEKİN, H. **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**. Yargı, Ankara, 2007
- TEZCİ, E. , DEMİRLİ, C. Bir Performans Değerlendirme Modeli: Bireysel Gelişim Dosyası, İnönü Üniversitesi, 2004
- TOPAL, T. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 1999
- TURGUT, Fuat, **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları**, Saydam Matbaa, Ankara, 1992
- TURGUT, Fuat, BAYKUL, Yaşar, **Ölçekleme Teknikleri**, ÖSYM Yayınları, Ankara, 1992
- URAL, Mehmet, Müfide TÜZÜN, Hasan ERDOĞAN. **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**. Ankara, 1984
- YILMAZ, Hasan, **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**, Mikro Yayınevi Ankara, 2000
- Yükseköğretim Kurulu, **Ulusal Tez Merkezi**, <http://tez2.yok.gov.tr>
- Bayburt İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Dokümanlar
<http://bayburt.meb.gov.tr/teftiskurulu/dosyalar/Ölçme%20Yalova.ppt>
- Milli Eğitim Bakanlığı, Mevzuat Bankası,
<http://www.meb.gov.tr/mebasp/mebdata/mevzuat/aramalisteleme.asp>
- İlköğretim Kurumları Genel Müdürlüğü
<http://igom.meb.gov.tr>

7. EKLER

EK 1 :ÖZGEÇMİŞ

ÖZGEÇMİŞ

1984 Yılında Nevşehir İli Gülşehir İlçesi Yeşilöz Köyünde doğdu. İlkokulu bu köyde, ortaokulu Gülşehir ilçesinde tamamladıktan sonra lise eğitimini Nevşehir Anadolu Lisesi'nde tamamladı.

2005-2006 Eğitim öğretim yılında Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünden mezun oldu.

2006 Yılıının eylül ayında Kars İli Selim İlçesi Aşağı Damlapınar köyü ilköğretim okulunda müdür yetkili sınıf öğretmeni olarak göreve başladı. 2009 Yılında Nevşehir ili Çiftlik köyü ilköğretim okuluna tayin olan Ali ÇETİN halen bu kurumdaki görevine devam etmektedir.

EK 2

:İZİN BELGESİ

T.C.
KARS VALİLİĞİ
Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : B.08.4.M.E.M.4.36.00.03.500/ 26515

26 ARA 2008

Konu : Tez Çalışması

VALİLİK MAKAMINA
KARS

Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencilerinden Ali ÇETİN "Ölçme Değerlendirmede Yeni Yaklaşımlar ve Kars İli I.Kademe İlköğretim Okullarında Uygulama Düzeyi" konulu tez çalışmasını İlimiz Merkez İlköğretim Okullarında uygulayabilmesi Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'nün 27.11.2008 tarih ve 199 sayılı yazılarında belirtilmektedir.

Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencilerinden Ali ÇETİN İlimizde yapacağı anket ve belgeleri, Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Destegine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesinin 10.maddesine göre oluşturulan Araştırma Değerlendirme Komisyonu tarafından değerlendirilmiş olup, adı geçen araştırmacının Müdürlüğümüz tarafından mühürlenmiş ekli anketi, İlimiz Merkez İlköğretim Okullarında görevli 200 sınıf öğretmenlerine dersleri aksatmayacak şekilde uygulanmasını, araştırma sonucunun CD'ye kayıtlı olarak kurumumuza verilmesi Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca uygun görüldüğü takdirde Olur'larınıza arz ederim.

Ekrem EKİCİ
Milli Eğitim Müdürü

OLUR
26.../12/2008

Veysel ÇİFTÇİ
Vali a
Vali Yardımcısı

ADRES : İl Milli Eğitim Müdürlüğü 36200- KARS
Tel : 0 474 212 82 26 Faks:0474 212 82 29
E-POSTA- karsmem@meb.gov.tr
İnt. Adresi: http://karsmem.gov.tr.

DANISMA
444 0 632
H A T T I

EGITIME
%100
DESTEK

EGITIMDE REFORM
Daha aydınlık
gelecek!

EK 3 :ANKET

**KARS İLİ İLKÖĞRETİM OKULLARININ
BİRİNCİ KADEMESİNDE GÖREV YAPAN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN
ÖLÇME - DEĞERLENDİRMEYE VE ÖLÇME DEĞERLENDİRMEDEKİ YENİ YAKLAŞIMLARA
İLİŞKİN GÖRÜŞ VE TUTUMLARI ANKETİ**

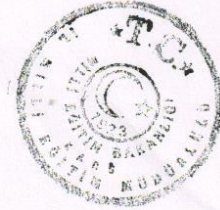

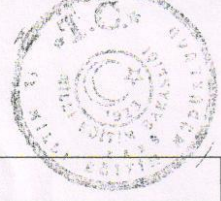
Değerli meslektaşım, Öğrenci başarısının ölçülüp değerlendirilmesinin eğitimin olmazsa olmaz şartları arasında yer aldığı hepimizce bilinmektedir. Değerlendirmesiz veya bilimsel kurallara uygun olarak yapılmayan bir değerlendirmenin sonucuna bakarak nerede olduğumuzu belirleyemeyeceğimiz gibi, ülkemizin eğitimine bir katkı sağlayamayacağımız da açıktır. Bu anketle öğretmenlerimizin ölçme ve değerlendirme konusundaki uygulamaları, yeni yaklaşımlarla ilgili tutumları ve bilimsel verilere uygun değerlendirme yapıp yapmadıkları araştırılmak istenmektedir. Ankete vereceğiniz yanıtlar, yalnızca bu amaçlar için kullanılacaktır.

Ankette yer alan soruları yanıtlarken size en uygun gelen seçeneği cevaplandırdınız. İşaretlemelerinizi seçeneklerin baş kısmında bulunan parantezlerin içerisine (X) şeklinde yapınız. Anketimize vereceğiniz cevaplarla ülkemiz eğitimine katkılarınızdan dolayı şimdiden içtenlikle teşekkür ederim.

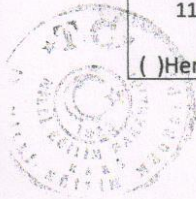
ALİ ÇETİN
Kafkas Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

I. BÖLÜM
1.Çalıştığınız okulun adı:.....
2.Öğretmenlik mesleğinde çalışma süreniz; 1)1-3 yıl () 2) 4-8 yıl () 3) 8-15 yıl () 4)16 ve daha fazla yıl ()
3.Öğretmenlik statünüz; ()Kadrolu Sınıf Öğretmeni ()Sözleşmeli Sınıf Öğretmeni ()Vekil Sınıf Öğretmeni ()Ek Ders Ücretli Sınıf Öğretmeni
4.Öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumunuz; ()Mesleğimi severek yapıyorum. ()Devlet işi olduğu için yapıyorum. ()Para kazanmak için yapıyorum. ()Diğer (Belirtiniz).....

II. BÖLÜM	
1. Mezun olduğunuz öğretim kurumunda öğreniminiz sırasında ölçme ve değerlendirme ile ilgili yeterli bilgileri aldığınıza inanıyor musunuz? 1) Evet () 2) Hayır () 3) Kısmen Evet () 4. Diğer (Belirtiniz).....	
2. Ölçme ve değerlendirme ile ilgili bilgilerin eğitim fakültelerinde öğretmenlere verilmesi konusunda ne düşünüyorsunuz? () Gerekli olduğunu düşünüyorum verilmelidir. () Gereksiz olduğunu düşünüyorum verilmemelidir. () Diğer (Belirtiniz).....	
3. Sizce ölçme ve değerlendirme yapmak neden gereklidir? () Öğrencilere not vermek için. () Öğrencilerin derslere hazır bulunuşluklarını tespit etmek için. () Eğitim öğretim etkinliklerinin belirlenmiş amaçlarına ulaşip ulaşmadığını anlamak için. () Öğrencilerin başarı durumları izlenerek eksikliklerini görüp tamamlamak için. () Diğer (belirtiniz).....	
4. Sizce öğretmenlere verilecek olan ölçme – değerlendirme bilgisi ne şekilde olmalıdır. () Tüm konular teorik olarak verilmeli. () Tüm konular uygulamalı olarak verilmeli. () Hem teorik hem de uygulamalı olarak verilmelidir. () Diğer (Belirtiniz).....	
5. Öğrencilerin başarıları veya başarısızlığı sizce neye göre belirlenir. () Öğrencilerin önceki öğrenim yaşantıları. () Öğrencinin sınıfta göstermiş olduğu performans düzeyi. () Öğrencinin ilgi ve yetenekleri. () Eğitim programına göre öğrencilere kazandırılacak hedef ve davranışlar () Diğer (Belirtiniz).....	
6. Öğrenci başarısının ölçme ve değerlendirme kurallarına uygun olarak yapıldığına inanıyor musunuz? () Her zaman () Çoğu zaman () Bazen () Nadiren () Hiçbir zaman	
7. "Öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmalarının öğrenci ürün dosyasın (portfolyo)' da toplanması ve bu bunların değerlendirmeye dahil edilmesi uygun olur" önerisine katılıyor musunuz? () Tamamen katılıyorum () Katılıyorum () Kısmen Katılıyorum () Katılmıyorum () Hiç Katılmıyorum	
8. "Öğrenci başarısı değerlendirilirken, performans değerlendirme formlarından ve her türlü ortamdan yararlanılmalıdır" önerisine katılıyor musunuz? () Tamamen katılıyorum () Katılıyorum () Kısmen Katılıyorum () Katılmıyorum () Hiç Katılmıyorum	
9. Öğretmenlerin dönem başında öğrencilere seviye belirleme sınavı yapmaları konusunda ne düşünüyorsunuz? () Tamamen katılıyorum () Katılıyorum () Kısmen Katılıyorum () Katılmıyorum () Hiç Katılmıyorum	
10. Sizce öğretmenler, sınav sorularının hazırlanması sırasında belirtke tablosundan yararlanmalı mıdır? () Her zaman () Çoğu zaman () Bazen () Nadiren () Hiçbir zaman	
11. Değerlendirme sonunda öğrencilerin yaptıkları hatalarla ilgili dönütler hangi zamanlarda verilmelidir? () Her zaman () Çoğu zaman () Bazen () Nadiren () Hiçbir zaman	

12. Yapılan sınavlara not verirken Objektif bir değerlendirme için sizce nasıl bir yol izlenmelidir?
[Birden çok şık işaretleyebilirsiniz]
() Önceden cevap anahtarları ve puanlama listesi hazırlanmalıdır
() Sınav kâğıtları okunurken, öğrencilerin isimlerini görmemek için isimleri kısmı kapatılmalıdır
() Sınav kâğıtlarının değerlendirilmesi sırasında öğretmen uygun durum ve ortamda bulunmalıdır
() Sınav kâğıtları okunurken bir sorunun cevabı bütün öğrencilerin kâğıtlarında bitirilinceye kadar okunmalı, yani soru soru okunmalı
() Diğer (Belirtiniz).....

13. Ölçme-değerlendirme yapılırken ortaya çıkan hatalar sizce en çok neden kaynaklanmaktadır?
[Birden çok şık işaretleyebilirsiniz]
() Öğrenciden kaynaklanabilir
() Ölçme yönteminden kaynaklanabilir
() Öğretmenden kaynaklanabilir
() Ölçmenin yapıldığı ortamdan kaynaklanabilir
() Ölçme aracından kaynaklanabilir
() Ölçme için belirlenen zamandan kaynaklanabilir
() Diğer (Belirtiniz).....

14. Sizce bir sınıfı oluşturan öğrencilerin yarısından fazlasının, sınavına girdikleri bir dersten sürekli düşük not almalarının nedenleri ne olabilir?
[Birden çok şık işaretleyebilirsiniz]
() Öğrencilerin yeterince güdülenemeyip derse karşı ilgisiz olmalarıdır.
() Öğretmenin ders anlatımında uygun yöntem ve teknikleri seçmemesidir.
() Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin dikkate alınmamasıdır.
() Konuların öğrencilerin ilgi, yetenek ve seviyelerine uygun olmamasıdır.
() Uygun sınıf ortamının sağlanamaması ve ders araç gereç ve donanım yetersizliğidir.
() Sınıf başarısını tespit edecek uygun ölçme aracının seçilememesidir.
() Diğer (Belirtiniz).....

15. Bir ölçme aracıda bulunması gereken en önemli özellik aşağıdakilerden hangisidir?
() Geçerlik () Güvenirlik () Kullanışlık () Diğer (Belirtiniz).....

16. Ölçme araçlarından olan "Yazılı sınavları" hangi zamanlarda kullanırsınız?
() Her zaman () Sık sık () Bazen () Nadiren () Hiçbir zaman

17. Ölçme araçlarından olan "sözlü sınavları" hangi zamanlarda kullanırsınız?
() Her zaman () Sık sık () Bazen () Nadiren () Hiçbir zaman

18. Ölçme araçlarından olan "Çoktan seçmeli testleri" hangi zamanlarda kullanırsınız?
() Her zaman () Sık sık () Bazen () Nadiren () Hiçbir zaman

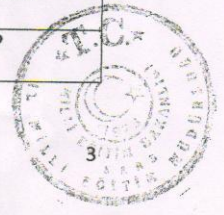
19. Ölçme araçlarından olan "Doğru yanlış testlerini" hangi zamanlarda kullanırsınız?
() Her zaman () Sık sık () Bazen () Nadiren () Hiçbir zaman

20. Ölçme araçlarından olan "Kısa cevaplı testleri" hangi zamanlarda kullanırsınız?
() Her zaman () Sık sık () Bazen () Nadiren () Hiçbir zaman

21. Ölçme araçlarından olan "Eşleştirmeli testleri" hangi zamanlarda kullanırsınız?
() Her zaman () Sık sık () Bazen () Nadiren () Hiçbir zaman

22. Ölçme araçlarından olan "performans ödevini" hangi zamanlarda kullanırsınız?
() Her zaman () Sık sık () Bazen () Nadiren () Hiçbir zaman

23. Ölçme araçlarından olan "Proje ödevlerini" hangi zamanlarda kullanırsınız?
() Her zaman () Sık sık () Bazen () Nadiren () Hiçbir zaman

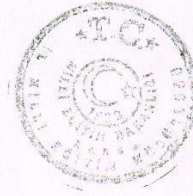
33. Milli eğitim bakanlığı; ödevi internetten hazır olarak alıp getiren öğrencilere disiplin cezası verilmesine kadar uzanan bir yöneltmelik üzerinde çalışıyor. Bu çalışma hakkında ne düşünüyorsunuz?

- Olumlu bir gelişme, caydırıcı cezalar olmalıdır.
 Ceza ile bir yere varılamaz, başka bir çözüm bulunmalı.
 Öğrencilerimin bilgisayar ve internet bağlantısı henüz olmadığı için sorunum yok.
 Diğer (Belirtiniz).....

34. Aşağıda belirtilen ölçme değerlendirme araçlarını sizce geçerli, güvenilir ve kullanışlı olma durumlarına göre işaretleyiniz.

	Geçerli	Güvenilir	Kullanışlı
Proje	()	()	()
Performans görevi	()	()	()
Ürün dosyası (portfolyo)	()	()	()

ANKETE KATILMIŞ OLDUĞUNUZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM.

EK4 :İlköğretim Kurumları Yönetmeliği'nin “Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi” konusundaki Hükümleri

**MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İLKÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ**

Resmî Gazete : 27.8.2003/25212
Tebliğler Dergisi : EYLÜL 2003/2552 Düzeltme : KASIM 2003/2554

Ek ve Değişiklikler:

- 1) **21.10.2004/25620 RG (KASIM 2004/2566 TD)**
- 2) **24.6.2005/25855 RG (AĞUSTOS 2005/2575 TD)**
- 3) **2.5.2006/26156 RG (MAYIS 2006/2584 TD)**
- 4) **9.6.2007/26547 RG (TEMMUZ 2007/2598 TD)**
- 5) **20.8.2007/26619 RG (EYLÜL 2007/2600 TD)**
- 6) **5.10.2007/26664 RG (KASIM 2007/2602 TD)**
- 7) **26.12.2007/26738 RG (OCAK 2008/2604 TD)**
- 8) **24.12.2008/27090 RG**

...

DÖRDÜNCÜ KISIM

Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi

BİRİNCİ BÖLÜM

Ölçme ve Değerlendirmenin Genel Esasları

Madde 32 — (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Öğrenci başarısının ölçme ve değerlendirilmesinde aşağıdaki esaslar gözetilir;

a) Ders yılı, ölçme ve değerlendirme bakımından birbirini tamamlayan iki (Değişik ibare: 20.08.2007/26619 RG) dönemden oluşur.

b) (Değişik bend: 24.12.2008/27090 RG) Başarının ölçülmesi ve değerlendirilmesinde öğretim programlarında belirtilen amaçlar ile kazanımlar esas alınır.

c) Ölçme ve değerlendirmede okul, il ve ülke genelinde birlik sağlanır.

ç) (Değişik:20.8.2007/26619 RG) Öğrencilerin başarısı; sınavlar, varsa proje ve öğrencilerin performanslarını belirlemeye yönelik çalışmalardan alınan puanlara göre tespit edilir.

d) Öğrencilerin ders, uygulama ve değerlendirme etkinliklerine katılmaları zorunludur.

e) (Değişik:20.8.2007/26619 RG) Öğrencilerin performansını belirlemeye yönelik çalışmalar; ders ve etkinliklere katılım ile performans görevlerinden oluşur.

f) Öğrencilerin başarısının değerlendirilmesinde bilişsel, duyuşsal, sosyal ve psikomotor özellikleri bir bütün olarak ele alınır.

g) Öğrencilerin başarısını belirlemek için kullanılan her türlü ölçme araç ve yöntemlerinde, eleştirel ve yaratıcı düşünme, araştırma, sorgulama, problem çözme ve benzeri becerileri ölçen hususlar öne çıkarılır.

ğ) Öğrencilerin başarısının ölçülmesinde kullanılacak araçlar geçerlilik, güvenilirlik, kullanılabilirlik özelliklerine sahip olmalıdır. Ölçülecek kazanımın özelliğine göre ölçme ve değerlendirme araçları için cevap anahtarı, dereceli puanlama anahtarı ya da kontrol listeleri kullanılır.

h) Kaynaştırma yoluyla eğitim-öğretimlerine devam eden öğrenciler için bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme birimi tarafından bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP) hazırlanır. Bu öğrenciler, programında yer alan amaçlara göre değerlendirilir.

ı) Yürürlükten kaldırılmıştır. (20.8.2007/26619 RG)

Puan, Notla Değerlendirme⁽¹³⁾

Madde 33 – (Değişik birinci fıkra: 24.12.2008/27090 RG) Öğretmenler, ölçme ve değerlendirmenin genel esasları ile derslerin öğretim programlarında yer alan amaç ve kazanımları dikkate alarak öğrencilere sınav uygular, proje ve öğrenci performansını belirlemeye yönelik çalışmaları yaptırır.

(Değişik:20.8.2007/26619 RG) Özel eğitim kapsamındaki öğrencilerin başarıları, sınav ve performansını belirlemeye yönelik çalışmalar, bireyselleştirilmiş eğitim programları dikkate alınarak değerlendirilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 24.12.2008/27090 RG) Sınav, proje ve öğrencinin performansına yönelik çalışmalar, 100 tam puan üzerinden değerlendirilir. Değerlendirme sonuçları, ilgili öğretmen tarafından zamanında e-okul sistemindeki Öğretmen Not Çizelgesi bölümüne puan olarak girilir. Puanlar beşlik sisteme göre nota çevrilerek karneye işlenir.

Puanların not değeri ve derecesi aşağıda gösterilmiştir.

PUAN	NOT	DERECE
85-100	5	Pekiyi
70-84	4	İyi
55-69	3	Orta
45-54	2	Geçer
0-44	1	Başarısız

Dönem puanı, yıl sonu puanı, yıl sonu başarı puanı ve diploma puanı 100 tam puan üzerinden; dönem notu ile yıl sonu notu ise beşlik not sistemine göre Yönetmelik hükümlerince belirlenir. Beşlik not sisteminde başarı dört, başarısızlık bir notla değerlendirilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Sınavlar

Sınavlar

Madde 34 – Yürürlükten kaldırılmıştır. (2.5.2006/26156 RG)

Ölçme ve Değerlendirmenin Niteliği ve Sayısı ⁽¹⁴⁾

Madde 35 – (Değişik birinci fıkra: 24.12.2008/27090 RG) 1, 2 ve 3 üncü sınıflarda öğrencilerin gelişimi ile öğretmen rehberliğinde gerçekleştirilecek olan proje ve öğrenci performanslarını belirlemeye yönelik çalışmalar, öğretmen gözlemlerine dayalı olarak yapılır.

(Değişik:20.8.2007/26619 RG) 4, 5, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda haftalık ders saati üç ve üçten az olan derslerde en az iki, üçten fazla olan derslerde ise en az üç sınav yapılır.

(Değişik:20.8.2007/26619 RG) Öğrenciler, bir ders yılında istedikleri ders veya derslerden bireysel ya da grup çalışması şeklinde öğretmen rehberliğinde en az bir proje hazırlar. Öğrencilerin başarılarının belirlenmesinde ders ve etkinliklere katılımı ve performans görevleri de dikkate alınır.

(Değişik:20.8.2007/26619 RG) Projeler ve performans görevleri, önceden belirlenen ölçütlere göre hazırlanan değerlendirme ölçeği veya dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Öğrenciler, çalışmalarında yararlandıkları kaynak veya kişileri de belirterek öğretmenin belirleyeceği süre içinde çalışmalarını verirler. Projeler verdikleri dönemde değerlendirilir.

(Değişik beşinci fıkra: 24.12.2008/27090 RG) Öğrencilere, her dönemde bütün derslerden en az bir ders ve etkinliklere katılım puanı verilir.

Sınavlar ⁽¹⁵⁾

Madde 36 – (Değişik:20.8.2007/26619 RG) Sınavların zamanı, en az bir hafta önceden öğrencilere duyurulur. Bir sınıfta/şubede bir günde yapılacak sınav sayısı ikiyi geçemez. Sınavların süresi bir ders saatini aşamaz.

Derslerin özelliğine göre;

- a) Klasik (Essay) sınav türünde soru sayısının üçten az olmaması,**
- b) Çoktan seçmeli, eşleştirmeli, kısa cevaplı, açık uçlu, doğru/yanlış, tamamlamalı ve benzeri sınav türlerinde soru sayısının çok ve soruların kısa cevaplı olması,**
- c) Soruların konulara göre dağılımı yapılırken ağırlık bir önceki sınavdan sonra işlenen konulardan olmak kaydıyla geriye doğru azalan bir oranda ve dönem başından beri işlenen konulardan seçilmesi**

esastır.

Sınavlardan önce sorularla birlikte cevap anahtarı da hazırlanır ve sınav kağıtları ile birlikte saklanır. Cevap anahtarında her soruya verilecek puanla, ayrıntılı olarak belirtilir. Sınav soruları, imkânlar ölçüsünde çoğaltılarak öğrencilere dağıtılır.

Görsel sanatlar, müzik, beden eğitimi, teknoloji ve tasarım dersleri dışındaki derslerden, öğretmenlerin iş birliği ve ortak değerlendirme yapabilmelerine imkân vermek üzere her dönemde en az bir sınav birlikte düzenlenir. Bu ortak sınavların sorularıyla birlikte cevap anahtarları da okul zümre öğretmenlerince hazırlanır ve cevap anahtarlarında her soru için verilecek puan belirtilir.

Görsel sanatlar, müzik, beden eğitimi, teknoloji ve tasarım derslerinde öğrencilerin başarıları, öğretim programında yer alan ölçme ve değerlendirme etkinlikleri esas alınarak belirlenir. (Değişik ikinci cümle: 24.12.2008/27090 RG) Seçmeli dersler ile rehberlik/sosyal etkinlikler puanla⁽³³⁾ değerlendirilmez. Ancak, öğrencilerin hangi seçmeli dersi aldıkları karne ve diğer kayıtlarda belirtilir.

Kopya çeken öğrencinin sınavı geçersiz sayılır ve puanla⁽³³⁾ değerlendirilmez. Ancak, dönem puanının⁽³⁴⁾ hesaplanmasında aritmetik ortalama alınırken sınav sayısına dâhil edilir. Ayrıca bu durum, ders öğretmenince okul yönetimine bildirilir.

(Ek fıkra: 05.10.2007/26664 RG) Yıl içinde yapılan sınavların dışında, ortaöğretim kurumlarına öğrenci yerleştirmede değerlendirilmek üzere ilköğretim kurumlarının 6, 7 ve 8 inci sınıflarında Görsel Sanatlar, Teknoloji ve Tasarım, Müzik ve Beden Eğitimi dersleri dışındaki zorunlu derslerin öğretim programlarından ders yılı sonunda Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne Seviye Belirleme Sınavı yapılır.

(Ek fıkra: 5.10.2007/26664 RG) Bu sınavlarla ilgili usul ve esaslar Yönerge ile belirlenir.

Sözlü Notu Verilmesi

Madde 37 –Yürürlükten kaldırılmıştır. (2.5.2006/26156 RG)

Ölçme ve Değerlendirmeye Katılmayanlar⁽¹⁶⁾

Madde 38 – (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Herhangi bir nedenle sınavlara katılmayan, proje ve performans (Değişik ibare: 20.8.2007/26619 RG) görevini zamanında teslim edemeyen öğrencinin durumu velisine bildirilir. Veli, öğrencinin bunlara katılmama veya zamanında teslim edememe gerekçesini, en geç beş iş günü içinde okul yönetimine yazılı olarak bildirir.

Okul yönetimince özrü uygun görülen öğrenciler, ders öğretmenin belirleyeceği bir zamanda önceden öğrenciye duyurularak dersin niteliğine göre yapılacak değerlendirme etkinliğine alınır. Bu ölçme değerlendirme etkinliği, sınıfta diğer öğrencilerle ders işlenirken yapılabileceği gibi ders dışında da yapılabilir. Öğrenciler, proje ve performans (Değişik ibare: 20.8.2007/26619 RG) görevini ise öğretmenin belirleyeceği süre içinde teslim eder.

Geçerli özrü olmadan sınava katılmayan veya proje ve performans (Değişik ibare: 20.08.2007/26619 RG) görevini teslim etmeyen öğrencilerin durumları puanla değerlendirilmez. Ancak aritmetik ortalama alınırken sayıya dâhil edilir.

Sağlık Durumu Engeline Göre Dersler

Madde 39 – (Değişik birinci fıkra :20.8.2007/26619 RG) Sağlık durumları veya bedensel engelleri nedeniyle uygulamalı derslere giremeyecek durumda olan öğrenciler, bu durumlarını sağlık kurum ve kuruluşlarından alacakları raporla belgelendirmek zorundadır.

Raporda, sağlık durumları veya bedensel engelleri geçici bir süre ya da sürekli olarak beden eğitimi, görsel sanatlar, müzik, teknoloji ve tasarım derslerinin tümüne ya da hangi faaliyetlerine engel oluşturduğu açıklanır. Bu durumdaki öğrenciler, rapor süresince bu derslerde raporda belirtilen faaliyetlerden sorumlu tutulmazlar. Dersin özelliğine ve katıldıkları etkinliklere göre değerlendirilerek gerekli yerlerde raporlu oldukları belirtilir.

Uygulamalı derslerle ilgili özür başvurusu, öğrencilerin velileri tarafından dilekçe ile okul müdürlüğüne yapılır. Usulüne uygun olarak alınmayan raporlar kabul edilmez. Alınacak raporlarda süre belirtilmemiş ise yalnız o öğretim yılı için geçerli sayılır.

Ölçme ve Değerlendirme Sonuçlarının Duyurulması⁽¹⁷⁾

Madde 40 – (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) Öğretmenler; sınavların yapıldığı, projelerin teslim edildiği ve performans görevinin verilen süre içerisinde tamamlandığı tarihten başlayarak en geç on iş günü içinde sonuçları öğrencilere bildirir. Yazılı sınav kâğıtları, incelenmek üzere öğrencilere dağıtılır ve varsa yapılan ortak hatalar sınıfta açıklandıktan sonra geri alınarak bir öğretim yılı saklanır. Verilen puanlar, e-okul sisteminin ilgili bölümüne işlenir. Proje ve performans görevleri, öğretmence değerlendirildikten sonra öğrenciye iade edilir ve öğrenci tarafından ders yılı sonuna kadar saklanır.

Öğrencilerin hazırladıkları proje ve performans görevlerinin değerlendirilmesinde kullanılan dereceli puanlama ölçekleri de bir yıl saklanır.

Uygun görülen projeler, öğrencileri proje yapmaya özendirmek amacıyla sınıf veya okulun uygun yerinde sergilenebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sınıf Geçme

Öğretmen Not Çizelgesi⁽¹⁸⁾

Madde 41 – (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) Öğretmenler, her ders için öğrencilere verdikleri puanları e-okul sistemindeki Öğretmen Not Çizelgesine zamanında işler. Dönem sona ermeden önce okul yönetimince, e-okul sisteminden çıktısı alınan Öğretmen Not Çizelgesi ilgili öğretmenlerle birlikte kontrol edilerek imzalanır ve okul müdürü tarafından onaylandıktan sonra dosyasında saklanır.

Bir Dersin Dönem Puanı ve Notu ⁽²²⁾

Madde 42 –(Değişik :20.8.2007/26619 RG) Bir dersin dönem puanı;

a) 1, 2 ve 3 üncü sınıflarda öğrencilerin proje, ders içi başarılarını belirlemeye yönelik çalışmalarını temel alan öğretmen gözlemlerine dayalı olarak belirlenen puanların aritmetik ortalaması,

b) 4, 5, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda, öğrencilerin performanslarını belirlemeye yönelik yaptıkları çalışmalar ve varsa projeden aldıkları puanların ayrı ayrı ortalamaları ile sınavlardan alınan puanların toplamının aritmetik ortalaması ile belirlenir.

Aritmetik ortalama hesaplanırken bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür. Dönem puanının nota çevrilmesiyle de dönem notu tespit edilir. Dönem puanı, dönem notuna çevrilirken yarım ve yarımdan büyük kesirler, bir üst tam puan olarak değerlendirilir. Dönem puanında bir değişiklik yapılmaz.

Dersteki gelişimlerini yansıtmak amacıyla öğrenciler ürün dosyası hazırlar. Bu dosyalar, öğrencinin gelişim düzeyini belirlemek, öğretim sürecinde gerekli önlemleri almak ve öğrencinin başarısına ilişkin öğrenciye, öğretmene, veliye ve okul yönetimine geri bildirimde bulunmak amacıyla kullanılır.

Son fıkra yürürlükten kaldırılmıştır. (24.12.2008/27090 RG)

Davranışlar ⁽²⁶⁾

Madde 43 – (Değişik: 26.12.2007/26738 RG) İlköğretim okullarının 1 ve 2 nci dönemlerinde her öğrencinin davranışları, belirlenen ölçütler dikkate alınarak 1, 2, 3, 4 ve 5 inci sınıflarda aynı sınıfta ders okutan diğer öğretmenlerin de görüşleri alınarak sınıf öğretmeni tarafından, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda ise şubede ders okutan ders öğretmenlerince değerlendirilir. Bu değerlendirmede EK-6/3-A'da verilen ölçütler ve ölçek kullanılır.

Öğrenci davranışları 1, 2, 3, 4 ve 5 inci sınıflarda "(1) Geliştirilmeli", "(2) İyi", "(3) Çok iyi" şeklinde; 6, 7 ve 8 inci sınıflarda ise "(1) Yetersiz", "(2) Geliştirilmeli", "(3) Orta", "(4) İyi", "(5) Çok iyi" şeklinde değerlendirilir.

Davranış ölçütlerine göre öğretmenler tarafından verilen notlar, e-okul sistemine aktarılır. Davranış notu ve puanı hesaplamaları bu sistemde yapılır.

6, 7 ve 8 inci sınıflarda tüm dersler için, ders okutan öğretmenlerin her bir ölçüte vermiş oldukları notların aritmetik ortalaması alınarak öğrencinin o ölçüte ait dönem notu elde edilir. Her bir ölçütün iki döneme ait notlarının aritmetik ortalaması alınarak ölçütün yıl sonu davranış notu bulunur. Tüm ölçütlerin yıl sonu notlarının aritmetik ortalaması alınarak davranış notu; davranış notu 20 (yirmi) ile çarpılarak davranış puanı bulunur. Dönem notu ve davranış notu belirlenirken bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür.

1 ve 2 nci döneme ait öğrenci davranışlarını değerlendirme sonuçları EK- 6/3-B'ye işlenir, sonuçlar e-okul sistemine girilerek sistemden çıktısı alınan çizelge, öğretmen tarafından dönem sona ermeden 5 (beş) gün önce okul yönetimine teslim edilir.

1, 2, 3, 4 ve 5 inci sınıflarda davranış ölçütlerine göre öğrencilerin gelişim düzeyleri; 6, 7 ve 8 inci sınıflarda ise davranış ölçütleri, ölçütlerin dönem notları ile davranış notu ve davranış puanı öğrenci karnelerinde belirtilir. E-okul sisteminde davranış ölçütlerinin dönem notu ve yıl sonu notu hesaplanırken kesirli sayılar tama dönüştürülmez. Ölçütlerin dönem notları karneye yazılırken yarım ve yarımdan büyük kesirler bir üst tam nota çevrilir.

Öğrencilerin davranışları;

- a) Okul kültürüne uyum,
- b) Öz bakım,
- c) Kendini tanıma,
- ç) İletişim ve sosyal etkileşim,
- d) Ortak değerlere uyma,
- e) Çözüm odaklı olma,
- f) Sosyal faaliyetlere katılım,
- g) Takım çalışması ve sorumluluk,
- ğ) Verimli çalışma,
- h) Çevreye duyarlılık

ölçütlerine göre değerlendirilir.

Öğretmenler, öğrencilerin davranışlarını belirlenen ölçütlere ait açıklamaları da dikkate alarak gözlem yoluyla değerlendirir (Ek-6/3-A). Öğrencilerin davranış ölçütlerine ait değerlendirme sonuçları çizelgeye işlenir ve onaylanır (Ek-6/3-B).

Okul yönetimince, 6, 7 ve 8 inci sınıflara ait öğrencilerin davranış ölçütlerine ait dönem notu, yıl sonu notu ile davranış notu ve davranış puanlarının işlendiği çizelgenin, e-okul sisteminden çıktısı alınır, ders öğretmenlerine imzalatılarak saklanır

Notların Okul Yönetimine Verilmesi

Madde 44 – Yürürlükten kaldırılmıştır. (2.5.2006/26156 RG)

Öğrenci Karnesi

Madde 45 – (Değişik birinci cümle: 24.12.2008/27090 RG) Öğrencilere, e-okul sistemindeki bilgiler esas alınarak her dönem sonunda karne verilir.(Değişik birinci fıkra: 20.8.2007/26619 RG) Karnede, öğrencinin derslerdeki başarısı ile (Değişik ibare:26.12.2007/26738 RG) davranışlarına ilişkin değerlendirme sonuçları, sosyal etkinlik çalışmaları ve okula devam durumu gösterilir.

(Ek ikinci fıkra: 20.8.2007/26619 RG) Velileri bilgilendirmek ve öğrenci gelişimlerini takip etmek amacıyla ilköğretim 1, 2 ve 3 üncü sınıf öğrencilerine, kasım ve nisan aylarının ikinci haftasının son iş gününde Öğrenci Gelişim Raporu verilir (EK-15).

Sınıf veya şube rehber öğretmeni ile ilgili müdür yardımcısı öğrencilerin karnelerini doldurur ve öğrenci sınıf geçme defterine işler. Karne, birinci (Değişik ibare: 20.08.2007/26619 RG) dönem sonunda velilere imzalatılır ve geri alınır. Ders yılı sonunda dağıtılan karneler geri alınmaz.

Bir Dersin Yıl Sonu Puanı ve Notu⁽²³⁾

Madde 46 –(Değişik: 24.12.2008/27090 RG) Bir dersin yıl sonu puanı, birinci ve ikinci dönem puanlarının aritmetik ortalamasıdır. Bir dersin yıl sonu notu ise birinci ve ikinci dönem notlarının aritmetik ortalamasıdır. Dönem puanlarının aritmetik ortalaması hesaplanırken bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür. Yıl sonu notu hesaplanırken yarım ve yarımdan büyük kesirler tama yükseltilir.

Öğrencilerden;

a) Kurumdan veya geçerli özürlerinden kaynaklanan nedenlerle herhangi bir dersten yalnız bir dönem puan/notu alanların bu puan/notu,

b) 4-8 inci sınıflarda herhangi bir dersten iki dönemde de puanı/notu olmayanların yetiştirme kursunda aldığı puan/notu,

c) Her iki dönemde de uygulamalı herhangi bir derste sağlık durumları ve bedensel engelleri nedeniyle sağlık raporunda belirtilen faaliyetleri yapamayanların, bu dersleri dinleme, izleme ve sözel etkinliklere katılımları değerlendirilerek verilen dönem puan/notlarının aritmetik ortalaması,

ç) Uygulamalı herhangi bir dersten birinci dönem notu bulunanlardan özrünü belgelendirenlerin, ikinci dönemde bu dersleri dinleme, izleme ve sözel etkinliklere katılımları değerlendirilerek verilen dönem puan/notu ile birinci dönem puan/notunun aritmetik ortalaması,

d) Uygulamalı herhangi bir dersten ikinci dönemde özrü bulunmayan, birinci dönemde bu derslerin dinleme, izleme ve sözel etkinliklere katılımları değerlendirilerek verilen dönem puan/notunun aritmetik ortalaması

o dersin yıl sonu puan/notu sayılır.

Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi

Madde 47 – (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) İlköğretimde öğrenci, kendi yaş grubu içinde bir bütün olarak yetiştirilir ve değerlendirilir. İlköğretim, öğrencilerin derslerdeki başarısızlığına bakılarak elenecekleri bir dönem değil, öğretim programlarında öngörülen derslerin ve sosyal etkinlik çalışmalarının ortak katkısıyla ilgi ve yeteneği ölçüsünde yetiştirilecekleri bir dönem olarak değerlendirilir.

Buna göre;

a) Öğrencinin ders yılındaki başarısı, tüm dersler ile sosyal etkinlik çalışmalarındaki durumu, sınavlar, projeler, performans görevleri, ders ve etkinliklere katılım ve Türkçe'yi doğru, güzel ve etkili kullanma becerisi ile öğrencilerden ulaşmaları beklenen kazanımlar dikkate alınarak değerlendirilir ve başarılı öğrenciler doğrudan bir üst sınıfa geçirilir.

b) Sınıf seviyesine göre yeterli başarıyı gösteremeyen öğrenciler için sınıf veya branş öğretmenleri, varsa okul rehber öğretmeni, okul yönetimi ve velilerle birlikte öğrenci, okul ve çevrenin durumuna göre alınacak tedbirler belirlenir. Gerekğinde ilköğretim müfettişlerinin rehberliğinden de yararlanılarak kararlaştırılan önlemler uygulanır ve uygulama sonuçları ile ilgili rapor düzenlenir.

c) Alınan bütün önlemlere rağmen bir üst sınıfa başarmada güçlüklerle karşılaşabilecek öğrencilerin sınıf geçmesi veya sınıf tekrarına ikinci dönemin son haftasında 1, 2 ve 3 üncü sınıflarda okul müdürü veya görevlendireceği müdür yardımcısının başkanlığında sınıf öğretmeni ile varsa okulun rehber öğretmeni; 4, 5, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda ise şube öğretmenler kurulunda, 4 ve 5 inci sınıflarda şube öğretmenler kurulunun oluşturulamaması hâlinde okul müdürü veya görevlendireceği müdür yardımcısının başkanlığında sınıf öğretmeni ile varsa okulun rehber öğretmeni tarafından karar verilir. Alınan gerekçeli karar, bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ders Yılı Sonu Şube Öğretmenler Kurulu Öğrenci Kişisel Değerlendirme Tutanağı (Ek- 9)'a yazılarak e-okul sisteminin ilgili bölümüne işlenir. Tutanağın bir örneği ders yılı sonu şube öğretmenler kurulu karar dosyasında saklanır. Ayrıca veli de bilgilendirilir. Bu kararda, oyların eşitliği hâlinde başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

ç) Kurul kararıyla sınıf geçen öğrencilerin notları değiştirilmez. Okul kayıtlarına, "Şube Öğretmenler Kurulu Kararıyla Geçti" veya "Sınıf Tekrarına Karar Verildi" ibaresi yazılır. Bu durum öğrencinin karnesinde de belirtilir.

d) Birleştirilmiş sınıflarda, 3 üncü ve 5 inci sınıflar dışındaki öğrencilere sınıf tekrarı yaptırılmaz.

e) Kaynaştırma ve özel eğitim sınıflarında eğitimlerine devam eden öğrencilere, başarısızlıklarından dolayı sınıf tekrarı yaptırılmaz. Bu öğrencilerin başarısının tespiti, 31/5/2006 tarihli ve 26184 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır.

Bir Dersin Ağırlığı, Ders Yılı Sonunda Başarı ve Yıl Sonu Başarı Puanı ⁽²⁴⁾

Madde 48 – (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) İlköğretim kurumlarında bir üst sınıfa devam etmek veya mezun olabilmek için öğrencinin iki dönem notunun aritmetik ortalaması her ders için 2'den aşağı olamaz. 4, 5, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda bir dersin ağırlığı, o dersin haftalık ders saati sayısına eşittir. Dersin yıl sonu puanı ile o dersin haftalık ders saati sayısının çarpımından elde edilen puan, o dersin ağırlıklı puanıdır.

Yıl sonu başarı puanı, notla değerlendirilen derslerin ağırlıklı puanları toplamının o derslere ait haftalık ders saati toplamına bölümü ile elde edilen puandır. Yıl sonu başarı puanı hesaplanırken bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür. Bu puanlar; e-okul sistemindeki sınıf geçme, diploma ve öğrenci kayıt defteri bölümünde belirtilir. Yıl sonu başarı puanı, diploma puanının hesaplanmasında esas alınır.

5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu gereğince okula devamları sağlanan öğrenciler ile yurt dışında bulunması, sağlık durumu ya da tutuklu olması nedenleriyle okula devam edemeyen öğrencilerden en az bir dönem puan ve not almış olanların başarı durumları belirlenirken okula devam eden öğrenciler gibi işlem yapılır. Bu puan ve not, aynı zamanda yıl sonu puanı ve notu olarak değerlendirilir.

Sınıf Yükseltme

Madde 49 – (Değişik: 20.8.2007/26619 RG) İlköğretimde 1-5 inci sınıflara devam eden öğrencilerden beden ve zihince gelişmiş olup bilgi ve beceri bakımından sınıf düzeyinin üstünde olanlar, sınıf/şube rehber öğretmeni ve varsa okul rehber öğretmenin önerisi ile velinin görüşü alınarak öğretim yılının ilk ayı içinde sınıf yükseltme sınavına alınır. Başarılı olanlar bir üst sınıfa yükseltirler.

Bu sınav, okul müdürünün başkanlığında sınıf öğretmeni ve bir üst sınıfın öğretmeniyle varsa okul rehber öğretmeninden oluşan komisyon tarafından yapılır. Okulda bu komisyonu oluşturacak sayıda öğretmen bulunmaması durumunda, sınavın yapılacağı yer ile sınav komisyonu, okulun bağlı bulunduğu il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne belirlenir.

(Değişik üçüncü fıkra: 24.12.2008/27090 RG) Sınav sonucu tutanakla tespit edilir. Bu tutanak, okul yönetimince öğrenci işleri dosyasında saklanır. Başarılı olanların durumu e-okul sistemine işlenir.

Sınıf yükseltme sınavına değişik sınıflarda olmak üzere birden fazla da girilebilir. Ancak sınıf yükseltme bir kez yapılır.

Yetiştirme Kursları

Madde 50 – (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) İlköğretim kurumlarının 4, 5, 6, 7 ve 8 inci sınıflarında, ders yılı içinde öğretmensizlik, salgın hastalık ve doğal afet gibi nedenlerle boş geçen dersler için öğretim yılının ikinci (Değişik ibare: 20.8.2007/26619 RG) döneminde yetiştirme programları uygulanır.

Boş geçen dersler için açılacak yetiştirme programlarında aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Bir dersin program süresi, o dersin bir (Değişik ibare: 20.8.2007/26619 RG) dönemindeki ders saati toplamının yarısından az olamaz.

b) Bu programların düzenlenmesinde derslerin aksatılmamasına özen gösterilir.

c) Programlarda görevlendirilecek öğretmenler, millî eğitim müdürlüklerince belirlenir.

...